

debreceni független Újság

előfizetési ár: egész évre 26.-félévre 14.-negyedévre 7.-egy óra 240 pengő. Külföldre ennek a kétszerese. Megjelenik hétfő kivételével minden nap.

felelős szerkesztő: farkas Lajos
felelős kiadó: Thury Levente

a debreceni független Újság: független politikai napilap — Szerkesztőség és kiadóhivatal
ferenc József út 49. — Telefonszám 32-12

Magyarország sokat várhat az amerikai külügy-miniszterium új európai szakértőjétől, aki elszánt ellensége az igazságtalan békeszerződéseknek

A magyar kormány önmérséklete és Gömbös béke-kijelentései kitűnő hatást tettek Amerikában — A Hitler uralom azokat segíti, akik nem akarnak revíziót — Az Amerikai buza áremelkedése kedvező hatással lesz a magyar gabona árára is

Washington, május elején. (A Független Újság amerikai tudósítójától.) Két hét óta a világ közepe Washington s nemcsak az európai, amerikai és ázsiai hatalmak követői és megbízottai lépik el a szállodákat és az utcákat, de ezerszám érkeztek a fővárosba amerikai újságírók, egyetemi tanárok, gazdasági tényezők, akik közvetlen szemléli akartak lenni a történelmi fontosságú nemzetközi tanácskozásoknak.

Mikor MacDonalddal megérkeztek, már lázban van a főváros.

Az elnök a dollárt az aranyvalutáról levette és bár Hull külügyminiszter igyekszik a külföldet megnyugtani, hogy csupán a belföldi értékeket akartuk emelni, mindenki tudja, hogy ez nem így van.

A legjobban tudja MacDonalddal, aki a tengeren savanyu arcot vágott a dologhoz s még jobban látszik tudni Herriot, aki egyenesen vissza akart fordulni az utjáról. Amit, elég szerencsétlenül, nem is tartott a hajón titokban.

Mint ahogy egy pillanatra sem volt kétség benne, hogy az inflációt a kongresszus meg fogja szavazni (azt tegnap megszavazta), MacDonalddal jól tudta, hogy az elnök kezében mérhetetlen gazdasági hatalom és fegyver van.

Az inflációs törvények nem rendelik el sem az új bankkikibocsájtását, sem a dollár aranytartalmának a leszállítását, de mindezt megengedik az elnökök, akik azt bármikor, rendeleti uton megtehetik ezentul.

Az értékben leszállított angol font előnye nemzetközi helyzete tehát megszűnt a héten és mert az inflációs törvények Rooseveltnek hatalmat adnak rá, hogy a dollárt, az aranytartalom leszállításával és hátezer millió dollár ára papírpénz kibocsájtásával, valamint az ezüstpénz korlátlan kiadásával jóformán a tized értékére süllyessze — amit természetesen sem Roosevelt, sem más nem akar megtenni —, Anglia nem szánhatja rá magát,

hogy gazdasági és pénzügyi háborút üzenjen a dollárnak.

A gazdasági tanácskozásokat tehát azzal a megállapodással kezdték, hogy vissza kell térnie a kötött valutához minden nemzet pénzének s nem lehet ezentul a világszerte dúló vámháborukat még az értékek folytonos változtatásával is fokozni.

Az Egyesült Államokban dúló súlyos depresszió csak akkor fog megszűnni — dacára a tervbe vett harminc órás munkahétnak, amely a megszabott minimális munkabérek és maximális árakat is elhozza —, ha az árakat a nemzetközi forgalomban emeljük s ha a termények és iparcikkek szabadforgalma előtt a vámgátákat leromboljuk, vagy legalább csökkentjük.

Roosevelt programja megígéri a külföldnek, hogy a vámsorompókat az Egyesült Államok megnyitják, ha ugyanazt megteszi a világ minden országa. Megígéri, hogy az Egyesült Államok ismét lekötött értéket ad a dollárnak, ha ugyanakkor követi úgy Anglia, mint minden más ország a jó példát.

De mindezek előfeltételül Roosevelt és az Egyesült Államok azt is követelik, hogy a fegyverkezés kérdésében térjen vissza a józanság a világra és ezen a téren az Egyesült Államok új elnöke büszkén mutat költségvetésére, amely a hadsereg kiadásait száznegyvennégy millió dollárral levágta. (A haditengerészet költségvetése véglegesen még nincs rendezve.)

A gazdasági követelések fejében Roosevelt tehát a dollár értékének lekötését, az aranyvalutára való visszatérést s a vámkorlátlan kiadását kínálja.

A fegyverkezés csökkentéséért viszont azt igéri Európának, hogy a háborus adósságokat nemcsak inflációs, de dupla árban számított ezüstben tudják fizetni, vagyis követeléseinket — kellő eredményekkel szemben — a minimumra szállítjuk. S ha MacDonalddal és az utána érkezett Herriot Rooseveltnek azzal feleltek,

hogy a fegyverkezés ügyében Európában a béke-biztosítékokkal kell számolni, akkor erre Roosevelt választát már előre megkapták.

Megkapták abban a hirtelen elhatározásában, amit külön meglepetésül tartogattott a Herriot számára.

Mielőtt Herriot megérkezett, bevonult új államtitkárként Mr. William Christian Bullitt a külügyminisztériumba, mint az európai department külön szakértője. És ez a kinevezés, Bullittnek a személye magában foglalja Roosevelt európai politikai programját.

Magyarország közvéleményének tudnia kell, hogy Mr. Bullitt bizalmasa volt Wilsonnak és tagja volt az amerikai békebizottságnak. Olyan fontos tagja, hogy egy ízben Wilson követnek, békekövetnek küldte Leninnhez.

Mint ahogy azonban közben Kolcsak hadserege „majdnem” végzett Leninnel, ez a megbízása megszűnt, mielőtt eredményes lett volna. Magyarországot azonban Bullitt munkájának nem ez a része érdekli.

Mikor Európa új térképe kezdett kialakulni a versaillesi tébolydában, Bullitt hirtelen lemondott és egyáltalán nem tartotta titokban, hogy miért hagyta ott Wilson és a békekonferenciát.

Éles szavakkal ítélte el a lengyel korridor bűnét, Ausztria és Magyarország súlyos megcsönkítését, a fantasztikus hadisarcot és heves nyilatkozatban jósolta be, hogy sem a hadisarcot nem fogják soká fizetni, sem Európa összevagdalt térképe nem lesz állandó.

Akkor az Egyesült Államokban a demokráta párt Bullittot árulónak tartotta s kiközösítették a pártból és a politikai életből, most azonban Roosevelt éppen őt hívta meg a külügybe, mint az európai politikai department szakértőjét és főnökét.

Az inflációs meglepetés kétségtelenül MacDonalddal volt szánva, aki az új

helyzetben nemcsak hajlandó volt nagy-konceptiójú nemzetközi gazdasági programra, de egyenesen lelkesedett annak részleteiért, amint azok kibontakoztak előtte.

A Bullitt kinevezése Herriotnak volt szánva, aki izgatott kábelkben kérte a kormányt, hogy a kisantant és Lengyelország új szövetségének az ügyében azonnal megnyugtató nyilatkozatokat közöljenek a világgal. Amit Pilsudszky azonnal meg is tett.

Mindkét politikus, sőt az utánuk következő és utánuk érkezett nemzetközi nagyságok számára külön meglepetés volt aztán, hogy nem öreg politikusokkal, hanem

fiatal és haladószellemű gazdasági szakértőkkel, egyetemi tanárokkal találtak szemben magukat,

akiket „brain-trust”-nak („ész-különítmény”) hívnak a washingtoni politikusok és akik Roosevelt közvetlen bizalmas tanácsadói és akik friss szemekkel, új nézőpontból látják a világproblémákat és a világot.

Nagyon meglepte a diplomatákat — aminthogy kellemesen lepte meg ezt az országot is —, hogy Roosevelt nem tétozódik, nem vacillál, hanem amiben fiatal és nagyon haladó párti tanácsadóival megegyezik, azt drámai gyorsasággal és törhetetlen akarattal azonnal keresztül is hajítja, ha legyőzhetetlen akadályok nem állnak az útjába. Európa ezt tapasztalni fogja a londoni tanácskozásokon, amelyek éppen az ő kivánságára már június 12-én kezdődnek.

Kétségtelen, hogy a júniusi tanácskozások gazdasági revíziót hoznak a világra s hogy a fegyverkezés korlátozása a politikai revíziót készíti elő, amelyben az Egyesült Államok szava szokatlan súlyal fog érvényesülni.

Nem hallgathatom el azonban azt sem, hogy a politikai revízióval nagyon lassan, nagyon óvatosan fognak haladni.

Hitler győzelme s különösen Hitler uralma a szövetségesek és az Egyesült Államok revíziós elemeit kissé lehűtötték s sajnálatosan kitűnő alkalmat adott Franciaországnak, hogy a revízió ügyét huzzák-halasszák.

Csak az időközben kipattant kisantant — lengyel szövetségés értette meg ezzel az országgal, hogy a politikai revíziót soká húzni nem szabad és fel lehet tennünk, hogy a gazdasági konferencia után hamarosan az is sorra kerül. Amint a világ látni fogja, hogy Hitler uralma milyen állandó és mennyire hajlandó annak minden irányban való kilengését mérsékelni, a revízió kérdését napirendre tűzik és az Egyesült Államok ennél a kérdésnél Hull liberális egyéniségén kívül különösen — Bullitt fogja képviselni.

Mágnás keverék

középamerikai és columbiai kávéfajtákból összeállított erőteljes ízű

KÁVÉ
1/4 kg. P 3-70

MEINL GYULA R. T.
Debrecen, Ferenc József ut 59. sz.

Meg kell még jegyeznem, hogy

Magyarország a magyar kormány önmérséklete és önértetes béke-kijelentései kitűnő hatást tesznek itt és barátokat szereznek a lényeges magyar revízió eszméjének Washingtonban.

Az amerikai sajtó és Washingtonnak ezekkel a kérdésekkel foglalkozó elemei csak a rokonszenv és megértés hangján emlékeznek meg Magyarországról és Ausztriáról és a két erősen megcsontított országnak soha nem használt, hogy a kis-antant éppen akkor csörgette a kardot a legerélyesebben, amikor Washingtonban az európai kérdésekről tárgyaltak.

Az Egyesült Államok közvéleménye és kormánya világveszedelmet érzett már az utolsó két évben a francia és francia vallásosok politikájában és a régebbi cseh rokonszenvet ma hiába keresnénk.

Franciaország európai politikája amúgy sem léven rokonszenves, a francia hegemonia ügyének a kívánatoságát nem emelte nálunk egy csöppet sem az a tény, hogy tartozásaira a törlesztést nem fizette — a francia tartozások felét a békekötés után csinálták s felét már egy ízben elengedték — s nem tulságosan lelkesedtek Herriot-ért, mikor hírt vették, hogy az amerikai infláció hírére vissza akart a hajóról fordulni.

Mindent egybe vetve megállapíthatjuk, hogy

a washingtoni tanácskozások Magyarországra nézve kedvezően alakultak, mert részben új gazdasági és politikai orientációra sürgetik Európát,

részben szoros együttműködést készítenek elő a két nagy angol-szász hatalom között és végül, mert az Egyesült Államok a legnagyobb eréllyel leszögezte, hogy bizonyos együttműködésre lévén hajlandó Európával, bizonyos beleszólást követel magának az európai ügyekbe.

És az unalomig ismételt utalnom kell rá, hogy mikor a revízió ügye szóban lesz, Bullitt fogja Rooseveltet képviselni.

Magyarországot erősen érdekli, hogy az inflációs törvénnyel együtt elfogadták a kormány farm-javaslatait, amelyeknek egyik sarkalatos pontja elírja a földmivélsügyi miniszternek, hogy

a fontosabb farm-termények, köztük a buza árát, mesterségesen

legalább az 1914-es árakra emeljék ebben az országban.

S minthogy ezt nem „dumping” útján, hanem a termés korbátozásával akarják

elérni, közvetve minden buza-termő állam hasznát fogja látni az Egyesült Államok új programjának.

HIMLER MARTON.

Ünnepélyesen fogadják Debrecenben a vasárnapi filléres gyors utasait

Vasárnap 10 óra 19 perckor érkezik Budapestről a filléres gyors, melynek illő fogadtatására most is megtették a kellő előkészületeket. A többi városok is mindig ünnepélyesen fogadják vendégeiket.

Az állomáson az I. legénforgalmi Bizottság felkérésére dr. Székely Ferenc állomásfőnök vette át a főrendezést, aki ösmert szeretetreméltóságával és eréllyel teszi meg a kellő intézkedéseket.

Az állomáson nagybetűs felirású fehér tábla jelzi a fogadtatás helyét. Itt a debreceni hölgyek nevében Földesné Hajdu Boriska mond néhány üdvözlő

szót, a város nevében pedig Csobán Endre.

A derék vasutas zenekar — szabadnapja és napidijai feláldozásával — magyar darabot játszik, a Mácsay dalkör pedig a „Nem, nem, soha” énekl. A fogadtatásnál jelen lesznek a debreceni nőegyletek kiküldöttjei is. Az „idegenvezetők” jelzésű tábla alatt cserkészfiúk, leányok, a Mácsay dalkör tagjai várják a jelentkezőket, akiknek Debrecenben nincsenek ösmertjei s azokat délelőtt kalauzolják.

A filléres gyors este 19 óra 46 perckor (háromnegyed 8 órakor) indul vissza Budapestre.

Aránylag nyugodtan folyt le a náci-miniszterek bécsi látogatója

Frank minisztert az osztrákok nem kívánatos idegennek tartják

Bécs, május 13. Kerl porosz igazságügyminiszter és Franck birodalmi miniszter ma repülőgépen Bécsbe érkeztek, hogy résztvegyenek a német jogászkongresszuson. Az osztrák kormány nem hívta meg a német minisztereket, hivatalosan nem is fogadta őket, nem vett tudomást az érkezésükről. A rendőrséget utasították, hogy Franckék egyszerű magánembereknek tekintendők és minden áron meg kell akadályozni, hogy politikai agitációt fejtsenek ki.

A repülőtéren alig 400 főnyi horogkeresztes verődött össze a vendégek fogadására. Az utvonalon, amely a náci bécsi házáig vezet, megerősített rendőrosztagok vigyáztak a rendre. Utközben az uccákon kisebb incidensek előfordultak, horogke-

resztes fiatal emberek tüntetni próbáltak, de a rendőrség kiméletlen eréllyel nyomott el minden megmozdulást és mintegy 80 zavargót őrizetbevettek.

A Dolfus-kormány szigorú rendelete értelmében Bécs rendőrfőnöke Franck miniszterrel nyíltan közölte, hogy őt Ausztria területén nem kívánatos idegennek tekintik, mert néhány nappal ezelőtt egy beszédében megsértette az osztrák keresztényszocialista pártot. Amennyiben a vasárnapi jogászyűlésen akár Franck, akár Kerl felszólalásaiiban nem ragaszkodnak szigorúan a tudományos keretekhez, hanem politikálni próbálnak, az ügyeletes rendőrséget a szót azonnal megvonja tőlük és a gyűlést is nyomban feloszlatják.

Szuronyos fogházör vezette fel Bagdi Antalt a bíróság elé, ahova detektívek megrágalmazása miatt került a hírhedt hölgyfordrász

Bagdi Antal, a perlekedéseiről híres hölgyfordrász ült szombaton a vádlottak padján a Jeney-tanács előtt. Felhatalmazásra hivatalból üldözendő rágalmazás büntetével vádolta az ügyészség, mert Bagdi Antal egy beadványában súlyos rágalmakkal illette Rózsa Miklós és Molnerits Dezső államrendőrségi detektíveket. Bagdi ugyan megkísérelte az ügy barátságos elintézését, de az ügyészség ezt az elintézési módot nem vette tudomásul és vádiratot adott ki Bagdi Antal ellen.

A szombati főtárgyalásra a vádlott Bagdit szuronyos fogházör vezette elő a fogházból, ahol jelenleg 1 hónapi büntetését tölti, melyet az ismert bunda-

ügyből kifolyólag szabott ki rá a bíróság.

Bagdi Antal személyi adatainak bemondása során eddigi büntetéseire is sor kerül, mire Jeney dr. tanácselnök felolvassa az országos büntügyi nyilvánított kimutatását, melyszerint Bagdi Antalnak másik neve is van, Pohorny Vilmos Alajos, amit azonban Bagdi tagad.

Jeney dr. tanácselnök: Ön Bécsben is meg volt büntetve, miért tagadja le? Bécsben 3 hónapi súlyos börtönt kapott, Linzben 1918-ban 30 napi fogházat és 100 korona pénzbüntetést, a debreceni törvényszéken egymillió koronát és ugyancsak a debreceni törvényszé-

ken 100 pengő pénzbüntetést.

Bagdi ellen kétrédbeli rágalmazásért emelt vádat az ügyészség. A vádirat szerint ugyanis Bagdi 1932 szeptember havában az ügyészséghez benyújtott kérvényében azt állította Rózsa Miklós és Molnerits Dezső detektívekről, hogy az ellene lefolytatott nyomozás során elfogultak voltak, a tanuvallomásokat meghamisították, hivatalos hatalmukkal visszaéltek és ellene hamis vádat koholtak.

— Miért írta ezeket — kérdezi Bagditól Jeney dr. elnök?

— Száz százalékgig igaz, amit írtam, bizonyítani kívánom — feleli Bagdi.

A sértett detektívek hozzájárulnak a bizonyítás: kérelemhez, Altdorfer István dr. ügyész azonban ellenzi a bizonyítást, miután Bagdi frivol játékot üz és szemenszedett valótlanságokat állít.

A törvényszék hosszú ideig tartó tanácskozás után úgy döntött, hogy jogos köz- és magánérdekből elrendeli a bizonyítást és a tárgyalást elnapolja. A legközelebbi főtárgyalásra a vádlott és sértettek által megnevezett tanuk egész légióját idézik meg, miáltal a rágalmazási per monstre bünygygé dagad.

A holland vendégek Baltazár Dezső püspököt akarják meghallgatni

A hollandi vendégeket dr. Kelemen Ernő kíséri el a Revíziós Liga képviselőtében. Minthogy a holland túnyomó része protestáns és Hollandia a magyar kálvinista egyházzal több évszázad óta szoros kapcsolatban van, kifejezték azt az óhajukat, hogy dr. Baltazár Dezső püspökkel megismerkedjenek, illetve őt meghallgassák. A rendezőség úgy intézkedett a budapesti rendezőséggel egyetértve, hogy mivel ép vasárnap délelőtt tart beszámolót a püspök a Déri-muzeumban a debreceni érdekképviselők közös értekezletén, melynek előadója Halasi-Fischer Ödön, a hollandok ott hallgatják meg a püspököt és mutatkoznak be neki az előadás után.

A program szerint az érkező vendégeket az állomás I. oszt. várótermében a város nevében dr. Vargha Elemér helypolgármester, a Revíziós Liga és az Újságíró Egyesület nevében Kolesváry Borcsa Mihály, a debreceni hölgyek nevében Papp Kató üdvözlő, — utóbbi holland nyelven. A Déri muzeumi előadás meghallgatása után félkettőkor Debrecen város ebédet ad a vendégek tiszteletére. Itt az egyetem és a református egyház képviselőtében dr. Kállay Kálmán egyetemi tanár mond holland nyelven üdvözlő beszédet, dr. Vargha Elemér a város közönsége nevében beszél. Délután a város nevezetességeit tekintik meg. Este 9 órakor társasvacsora az Arany Bikában, melyen a debreceni társadalom részéről számosan, urhölgyek is, jelentették be részvételüket. A vacsoránál a debreceni református világ nevében dr. Juhász Nagy Sándor egyházi főjegyző mond köszöntőt.

Hétfőn délelőtt 10 órakor a Hortobágyra mennek a vendégek, ahol Csobán Endre és dr. Bauer Endre kalauzolják őket.

OLYMPIA SPORTÁRUHÁZ

Tennisz, uszó, vívó focibalickek

nagy választékban.

ményeket nagy mértékben csökkentette és az év végén a költségvetés kiadásoknál 10 százalékot az előirányzatból a szükségleteknél leütött. E megtakarítások mellett is figyelembe véve a bevétel visszaradását a házi pénztár helyzete 350.000 pengővel alakult rosszabbul a költségvetési előirányzatnál. De ha a rendkívüli kezelést is figyelembe vesszük, akkor a helyzet az, hogy a zárszámadás 600.000 pengő visszaesést mutat.

Miből adódik a város künlevősége

A későbbiekben rámutat a főszámvevő arra, hogy a háztartási tulkiadás 1932. év végén 5.600.000 pengő volt. Ebből 2.300.000 pengőt jóváhagyott beruházásokra fordítottak, 3.300.000 pengőt fel kellett használni a be nem folyt bevételek pótlására és elkerülhetetlen előlegezésekre. De rámutat a főszámvevő a következő adatokban arra is, hogy ez a hiány részben a dollárkölcson-alap terhére való elszámolással tűnik el, másrészt a városnak közel 7 millió pengős künlevőségében nyer fedezetet. Érdekes, hogy miből adódik ki ez a künlevőség. Ime: Községi pótdadó 934.000.— P, fogyasztási adó 230.000.— P, kereseti adó 272.000.— P, lakás és üzletbérek 183.000 pengő, haszonbérek 588.000.— P, legelőbérek 197.000.— P, háztulajdonosoktól járdalétesítéshez hozzájár. 293.000.— P, kertészek rendezése 462.000.— P, különálló kezelésben lévő vállalatok tartozásai 341.000.— P stb.

A világitási vállalatot kívül a többi vállalat nagy veszteségekkel dolgozott

A házipénztári kezelés után a főszámvevő jelentése ráter a vállalatok mérleg és eredményszámlájának ismertetésére. Bizony itt is szomorú adatok tárulnak elő. A világitási vállalat eredménye például, amely mindig a legjobban prosperáló vállalat volt, ami helyzeténél és a helyes vezetésnél fogva természetes is volt, habár nem is mutat fel veszteséget, mégis az elért eredmény a multakhoz viszonyítva nagyon kedvezőtlen. A vállalat nyeresége csak a mult évihez hasonlítva is, felére csökkent. A nehéz gazdasági viszonyok között a fogyasztás igen nagy mértékben csökkent — a csökkenés a villamos áram fogyasztásánál 400.000 kilowatt, a gáznál 200.000 köbméter egy év alatt — hiszen mindenki igyekezett igényei leszorításával a fogyasztást mérsékelni. De visszaesés mutatkozott a felszerelési és áruforgalomban, valamint a melléktermékek fogyasztásánál is. A vállalat így is 156.000 pengő nyereséget hozott.

Annál szomorúbb a városi nyomdavidálat zárszámadása, illetve eredménye. Itt 132.000 pengő veszteséget mutatnak ki, amit a főszámvevő jelentése szerint a tőketartalékból fognak leírni.

A Városi Téglagyár és Cserépgyár vesztesége már nem meglepő, bár ennek a vállalatnak a vesztesége még a nyomdavidálat veszteségét is felülmulja. A téglagyár vesztesége ugyanis 1932-ben 178.000 pengő volt, amivel együtt most már a veszteség összesen a korábbi évek veszteségeivel együtt 327.000 pengő. A jelentés szerint a vállalatnak igen nagy készletei vannak, forgalom pedig nincs. A veszteséget persze rendezni kell és ez úgy fog történni, hogy az 1932. évi veszteséget a jövő évi, vagyis az 1933. évi számlára hozzák elő, 95.000 pengőt leírják a tőketartalékból, 53.000 pengőt pedig rendkívüli hitelként kell megszavaznia a tör-

Külföldi porcellán

diszmuáruk, étkészletek érkeztek nagy választékban.

FIGYELJE KIRAKATAINKAT!

Takarékossági könyvre készpénz áron vásárolhat.

Debreceni Üvegkereskedelmi r. t.

Telefon 16-03 Rózsa ucca 2. Telefon 11-75.

vényhatóságnak. Ennél az üzemenél fel fog merülni most már a legkomolyabban az üzembentartás kérdése.

A köztisztasági és fuvarozási vállalat 27.000 a szesznyakereskedés 17.000 pengős veszteséggel zárta az évet.

Két nagy alap vesztesége

Az alapok és alapítványok részében két alap számadatai érdekesek. Az egyik a közevetvám alap, amelynek számadásai szerint a város 1925-től 1932. év végéig 8 millió pengő értékű burkolatot készített. Erre a háztulajdonosok terhére 2 millió pengő hátralékos hozzájárulást tartanak nyilván. A hátralékokra semmiféle befizetés nem történik, mert tudvalevően a közgyűlés arra az álláspontra helyezkedett, hogy a burkolatozási költségeket községi adóban veti ki. Az erre vonatkozó szabályrendelet azonban még nem jogérvényes és így a községi adóban való kivetést sem lehet végrehajtani és így a hátralék befizetetlenül áll fenn.

A másik figyelemreméltó alap a vízmű alap, amely 390.000 pengő veszteséget mutat. Ezt a veszteséget nagyrészt az

okoza, hogy az új beruházások, így a magántalánító berendezés nagyon megnövelte az üzemi kiadásokat és erre a vízdíjak megállapításánál nem voltak figyelemmel. Mivel az 1933. évi költségvetést úgy kell megállapítani, hogy a vízmű kiadásai a bevételekben okvetlen fedezetet nyerjenek, mindenválószerűség szerint pótköltségvetést kell majd összeállítani és így az egész ügy a közgyűlés elé kerül.

A vagyon — az adósság

A zárszámadás végén a főszámvevő közli a vagyonmérleget is, amely szerint a város vagyona 170.898.000 pengő, tartozása 40.780.000 pengő, a tiszta vagyon tehát 130.118.000 pengő. Az új vagyonértékelés azonban csak a közel jövőben nyer befejezést és így a pontos vagyonmérleget csak az 1933. évi zárszámadásnál lehet kimutatni.

A zárszámadást most küldték szét a törvényhatósági bizottsági tagoknak. A közgyűlés a zárszámadást a május hó végén tartandó rendes közgyűlésen fogja tárgyalni.

Szabadkereskedelem vagy gazdasági anarkia:

Halasi-Fischer Ödön előadása ma délelőtt 11 órakor a Déri-muzeumban

Szombaton este érkezett meg a budapesti gyorsal Halasi-Fischer Ödön kormányfőtanácsos, a Cobden-szövetség országos elnöke, aki „Szabadkereskedelem vagy gazdasági anarchia” címen tartja meg nagy érdeklődéssel várt előadását, amelynek keretében kiterjeszkedik a világválság minden problémájára és Cob-

den szellemében fog rámutatni a káoszról kivezető utra.

Az előadást dr. Versényi Tibor megnyitja szavai vezetik be s Baltazár Dezső beszámolója zárja be.

Az előadást követően társasbéd lesz az Arany Bika-szálló különtermében.

A Stefánia Szövetség gyűjtése

A Debreceni Stefánia Szövetség f. hó 71. gyűjtőnapján összesen 882.72 P adomány folyt be.

A gyűjtésben a következő egyesületek és urhölgyek vettek részt:

Angol Királynő előtt: A Debreceni Vöröskereszt Egyesület. Gyűjtők: Báró Vay Lászlóné elnök vezetésével dr. Járossy Gyuláné a soc. szakoszt. elnöke, dr. Benkő Gézáné, vitéz Révhegyiné Kardos Eszter, ifj. dr. Magoss Györgyné, Nábráczky Béláné, dr. Schlammdinger Józsefné. Begyűlt összeg 12.34 P (120.34)

Első Takarékpénztár előtt: A Mansz debreceni csoportja. Gyűjtők: Lábass Béláné elnök vezetésével dr. Fráter Pálné alelnök, Dölle Jánosné, özv. Demeter Gyuláné, Hegedüs Károlyné, Hock Béláné, S. alamon Istvánné. Begyűlt összeg: 29.02 P.

Gambrinus előtt: Jótékony Nőegylet. Gyűjtők: özv. Sass Béláné elnök vezetésével dr. Rásó Istvánné alelnök, dr. Darkó Jenőné, Darkó Baba, dr. Fazekas Sándorné, dr. Kesserü Lajosné, Kelemen Ernőné, Kenderovits Józsefné, Mátéffy Istvánné, Nagy Magda, dr. Papp Ferencné, Papp Mártha, dr. Pápay Józsefné, Sahajda Béláné, dr. Szabó Gusztávné. Begyűlt összeg: 1707.61 P.

Kistemplomnál. A ref. templomegyesület. Gyűjtők: Balogh Istvánné vezetésével dr. Balay Béláné, Bara Gyuláné, dr. Boér Károlyné, Fehértői Dánielné, Befolyt összeg: 18.63 P.

Szent Anna uccai templom előtt. A

kath. Szociális Missió Társulat. Gyűjtők: Kazinczy Gáborné vezetésével, Baumann Lujza, Horváth Antalné, Horváth Lászlóné, dr. Kálmán Mihályné, Markovszky Vilma, Molnár Mária, Filip Jenőné, dr. Sáfár Ferencné. Befolyt összeg: 44.27 P.

Gör. kath. templom előtt: All. II. számú gazdasági iskola tantestülete. Gyűjtők: Dr. Fodor Lászlóné vezetésével Kovács Rózsika, Lévy Irén. Begyűlt összeg: 45.72 P.

Hungária előtt: Izr. Nőegylet. Gyűjtők: özv. Léderer Miksáné vezetésével Fürst Ödönné, Schön Sándorné, Jándyné Szabó Klára. Begyűlt összeg: 53.66 P.

Royal előtt: A Kath. Leányklub. Gyűjtők: Papler Irma vezetésével Kovács Eszter és Farkas Antalné. Befolyt összeg: 33.70 P.

Bika szálloda előtt: Kuyper Katalin Leányegylet. Gyűjtők: Popovits Gyuláné vezetésével Balogh Juliska, Sepsyné Nagy Irén és az egyesület több tagja. Begyűlt összeg: 38.71 P.

Csapó ucca sarka. A Patronage Egyesület. Gyűjtők: Martinek Ferencné vezetésével Tömöri Gyuláné, Koós Mici, Utassy Virág Józsefné, Eröss Magda. Begyűlt összeg: 34.73 P.

Árpádtéri templom előtt: Az Árpádtéri Nőegylet. Gyűjtők: Péterffy Lászlóné vezetésével Magyar Bertalanné, Magyar Dezsóné, Soós Ferencné. Begyűlt összeg: 24.71 P.

Kossuth uccai templom előtt: Kálvi-

nista templomegyesület. Gyűjtők: báró Györfy Miklósné vezetésével Kiss Sándorné és Szathmári Gabriella. Begyűlt összeg: 14.— P.

Nagytemplomnál: A Kálvinista Templomegyesület. Gyűjtők: Karay Sándorné vezetésével Dömsödy Ferencné, Gyarmathy Istvánné, dr. Kesztüis Lajosné, Ormós Lajosné, dr. Sallay Lajosné. Befolyt összeg: 27.48 P.

Déri-muzeum előtt: A Mansz postás csoportja. Gyűjtők: dr. Fekesházy Endréné vezetésével Nagy Endréné, Liszka Kálmánné, Z. Vlachó Nelly. Begyűlt összeg: 56.53 P.

Klinika előtt: Az egészségügyi testvérek. Dr. Millecker Rezsóné és Beretvásné Semsey Karola vezetésével. Begyűlt összeg 43.85 P.

A város háza előtt (begyűlt 45.97 P), a Szent Anna ucca sarkán (begyűlt 53.18 P) a Máv. pályaudvar előtt (begyűlt 47.55 P) a Horthy közpórház előtt (begyűlt 10.12 pengő) és a nagyerdei csőszház előtt (32.94 P) a Stefánia Szövetség védőnői és a napközi gyermekotthonok gondozói látták el a gyűjtést.

A gyűjtőknek a nemes cél érdekében kifejtett önzetlen fáradozásukért ezuton is hálás köszönetét fejezi ki a Stefánia Szövetség vezetősége.

KARDOS ALBERT AZ ARKÁDIA-PÖRRŐL

Közismert epizódja a magyar irodalomtörténetnek az u. n. Arkádia-pör. Ez az irodalmi csetepaté Csokonai halála után folyt és abból a felirásból keletkezett, amelyet Kazinczy a Csokonai síremlékére ajánlott és amelynek utolsó sora így hangzott: *Arkádiában eltem én is.* A debreceniek Kazinczy részéről e sorban alattomos támadást láttak, mert a lexikonban azt olvasták, hogy Arkádia jó marhalegelő tartomány volt, kivált szamarak számára.

Mindmáig sokat irtak arról, hogy Kazinczy aligha akarta megbántani a debreceni civitást, de csak kevésbé indokolták az irodalomtörténetírók, miért emlegette hát a széphalmi mester épen Arkádiát. Most azután erre a kérdésre is választ ad Kardos Albert, a kiváló irodalomtudós, aki az *Irodalomtörténet* című folyóirat legújabb számában becses tanulmányt publikál e kérdésben. Kardos Albert rájött, hogy az *Arkádia* nevet maga Csokonai kezdte volt használni Debrecen jelképeként és pedig két költeményben is. Az egyik költemény Schraudnő Zeininger Anna halotti bucsuztatója, a másik a Széchényi Ferencre irt óda.

Kardos Albert felfedezése véglegesen megoldja, ami még talányos volt a hirhedt irodalmi pörben és végképen igazolja Kazinczy Ferenc izlését, jószándékát és egész szerepét ebben az ügyben. A magyar nyelv és irodalom nemes apostola magának az elhunyt költőnek stílusában és szellemében fogalmazta meg a híressé vált Arkádia-sort s csak kötekedő ellenfeleire vet rossz fényt, hogy erre tüstént rá nem jöttek.

1087/1933.

HIRDETMEY.

Az egyházi választók névjegyzéke folyó 1933. évi május hó 15. napjától május 25. napjáig bezárólag közszemlére kitétetik. Megtekinthető az egyházi hivatalban a jelzett időben hétköznapokon délelőtt 8—1 órák között és ugyanakkor ugyanott lehet ellene felszólalást az egyházi I. t.-c. 19. §-a alapján írásban beadni.

Debrecen, 1933 május hó 12. napján.

A debreceni református egyház elnöksége.

A FÜGGETLEN ÚJSÁG hirdetései mindig eredményesek!

ok: báró
Kiss Sám-
Begyült

ista Tem-
Sándorné
né, Gyar-
Lajosné,
josné. Be-

sz postás
házy End-
é, Liszka
Begyült

gyi testvé-
Beretvásné
Begyült

5.97 P), a
t 53.18 P)
t 47.55 P)
yült 10.12
ház előtt
g védőnői
gondozó-

érdekében
rt ezuton
Stefánia

RRÖL

yar iro-
kádia-pör.
konai ha-
rásból ke-
Csokonai
ek utolsó
n életm
r részéről
láttak,
ák, hogy
artomány

l, hogy
antani a
véssé in-
ók, miért
ster épen
kérdésre
a kiváló
ntörténet
ban be-
érdésben.
Arkádia
olt hasz-
eddig két
öletmény
lotti bu-
nyai Fe-

eglegesen
t volt a
végeképen
ését, jó-
bban az
irodalom
elhunyt
iben fo-
Arkádia-
eire vet
rá nem

gyezke
napjá-
köz-
hető az
időben
rák kö-
het el-
-c. 19.

2. nap-
egyház

AG
esek!

CSAK FINOMAN!...

Az amerikai Carson City börtönében Elmer Miller halálra ítélt feleségülkóst édes illatu mandulagázzal végezték ki a cellájában. Ez az újfajta humánus kivégzési mód jó hatást váltott ki az emberséges érzésű amerikai társadalom legszélesebb rétegeiben.

Miután az emberiség fejlődése párhuzamosan halad a kivégzések technikájával, lelki szemünkkel már látjuk a következők esztendői hírlapjaiban az alábbi híreket.

Csikágó, 1934. január 5. A fegyházban tegnap végezték ki a többszörös bérnyilkosságért halálra ítélt Jack Brown gangstert. A hóhér az elítéltet három percig fejjel lefelé lógatta egy hordó valódi kölnivizbe. Brown az utolsó pillanataiban is kéjesen rángatózott.

Várna, 1935. március 25. Popov Lyuba macedon komitácist a város főterén ma végezték ki, mert négy bolgár minisztert lemészárolt. Popovot egy hatalmas katlan finom rózsaszínű porhanyósra főzték a pribékek. Illatos hálfaltusája déli 10 órától mindössze este 9-ig tartott.

Konstantinápoly, 1936. október 10. — Husszein Bekcser külügyminiszteri tisztviselőt kémkedéséért halálra ítélték. A hóhér a török állami pénzverdében 400 arany piasztart nyeletett le az elítélttel. Boncolás után a kár emésztenül megtérült.

Lyon, 1937. július 2. A férjnyilkosságért halálra ítélt Mme Jean Picquot az Esplanade szállóban tiszteletére rendezett banketten a világfinak maszkírozott frakkos hóhér pezsgővel kínálta. A pezsgő nagyon izlett a hölgynek, de a benne levő ciankálit nem bírta ki.

Madrid, 1938. május 14. Don Hueza Escamillo anarchistavezért, a legutóbbi véres bombamerénylet tettesét, ma páncélfalu cellájában végezték ki. Az elítélt ebédre töltött rostélyost kapott s mikor Hueza villáját mohón a husba szurta, az ekrazit töltelék pompásan felrobant. A rostélyos cafatait együtt temették el Hueza cafataival.

Nápoly, 1939. december 6. Benedetto Salviati kereskedőt, aki eddig hét anyósát tette el láb alól, repülőkirándulásra vitték a Vezuv felé. A hóhér cigarettával kínálta az elítéltet s miután véletlenül épen nem volt gyufájuk, 3900 méter magasságból az ablakon keresztül a kráterbe ejtette Salviatit, hogy hozzon egy kis tüzet. A hétszeres anyósgyilkos azóta nem jelentkezett.

Kopenhága, 1940. október 19. Kurt Gulbranson nevű apagyilkost, a szenvedélyes dán vadászt, kivitték az állatkertbe oroszlanvadászatra. Kezébe egy duplacsövű puskát adtak és betolták az oroszlanok ketrecébe. Annak ellenére, hogy a fegyver nem volt megtöltve, mégis csütörtököt mondott, viszont a bestiák nem okoztak meglepetést.

Budapest, 1933. december 26. Pisztooly Tóni haramiát véres gáztetteiért még 1934-ben ítélték el. A bíróság kimondta, hogy Pisztoolyt három liter kardkával kell érzésteleníteni s fel kell akasztani, de csak akkor, ha az egységspárt átadja helyét az ellenzéknek. Az agg haramia a rabkórházban tegnap végelgyengülésben meghalt.

ORDAS.

A LEGJOBB HIRDETÉSI ORGANUM A DEBRECENI FÜGGETLEN UJSÁG.

Tavasza fehér mosóbőr kesztyű
Schönnel P 3.90
Piac ucca 14. • Csapó ucca sarok.

Ellárás indult egy lelketlen kerítőnő és egy előkelő fiatalember ellen egy 15 éves leány elcsábítása miatt

A debreceni rendőrség botrányos kerítési bűnyüben kezdte meg a nyomozást. Egy feljelentés szerint az elmúlt hetekben egy kerítőnő csinos 15 éves cselédleánykát csalt fel ismert előkelő debreceni fiatalember lakására, ahonnan a leányka sirva távozott egy óra múlva. A fiatalember erőszakot követett el a leánykán és azután kidobta a lakásból. A detektívek több kihallgatást eszközöltek az ügyben, hogy megállapítsák, hogyan történt az eset. Az asszony azaz menti magát, hogy a leánykát ő csak cselédnek kínálta fel és azért

vitte el a fiatalemberhez, hogy szobáját takarítsa. Az erkölcsstelen merénylet megtörténtét a fiatalember erélyesen tagadja. A leányka, aki orvosi bizonyítványt is csatolt be, sirva mondogatta el a kihallgatáson, hogy őt az asszony lerészegítette és úgy vitte fel a lakásba. Egy óra múlva elhagyta a lakást, de pénzt nem kapott, bár az asszony azt ígérte, hogy honorálni fogják. A botrányos eset ügyében folyik tovább a nyomozás és már az ügyesség is bekapcsolódott a vizsgálatba.

Politikai vita és összeecsapás Hajdúvármegye közgyűlésén az alispáni jelentés körül

Hajdúvármegye törvényhatósági bizottsága báró Vay László főispán elnöke alatt szombaton rendes közgyűlést tartott. Az elnöki megnyitásban a főispán bejelentette, hogy több bizott-

sági tagnak a mandátum megsemmítése vagy más ok miatt tagsága megszűnt, ezek helyére az alispán a soron levő póttagokat hívta be.

Vita az alispáni jelentésnél

A megnyitó után a főjegyző ismertette az alispáni időszakos jelentést, amely meleg hangon emlékezett meg gróf Apponyi Albert elhunytáról és javasolta, hogy a nagy államférfi érdemeit és emléket jegyzőkönyvben örökítse meg a törvényhatóság. Javasolta, hogy tiltakozzék a törvényhatóság a debreceni egyetem megcsonkítása ellen és ilyen irányban irjon fel a kormánynak. A jelentés további részében a közgazgatási eseményekről tett jelentést az alispán.

A jelentéshez először dr. Csorba Antal szólt, aki Gömbös Gyula nagy kvalitásairól és arról a kedvező határról beszélt, amelyet Gömbös Gyula idézett elő és amelynek jele, hogy bár most is a mély ponton vagyunk, de már bizonyos bizalmi hullám észlelhető. Éles támadást intézett a szociáldemokrácia ellen, amely szerinte mindenhol megbukott és amelynek éppen Gömbös fellépése miatt nem sikerült a tél folyamán semmi felforgatást elérni. Szerinte ma már mindenki reménykedik és bizik. Hiszik, hogy a revíziót is megközelítettük és legközelebb szét-pattannak a trianoni határok. A debreceni egyetem ügyében kéri a főispánt, járjon közbe az egyetem csonkításánál megtartása érdekében.

Dr. Simon Ernő aggodalmait fejezi a hajduböszörményi közegészségügyi állapotok miatt, mert felfüggesztették a vezető tisztviselőt és így nem áll elég orvos rendelkezésre, ami nagy veszélyt jelenthet Hajduböszörményben és környékén, ahol a legveszedelmesebb tifusz fenyeget. Kéri, van-e felfüggesztésre komoly ok. Kéri egyben a fegyelmi eljárásban az összeférhetlenséget kimondani, mert a felfüggesztett vezető orvos helyére alkalmazott másik orvos, aki most a vezető orvos jövedelmét élvezzi, öccse a polgármesternek.

Gombosi Zoltán kijelenti, nem akart a jelentéshez hozzászólni, de Csorba Antal olyan hangot ütött meg, amelyet már régen nem használnak. Egy régi verklein régi nótát fújtatt, amelyen élősökködni akar. És éppen most, amikor Gömbös miniszterelnök összefogást akar minden vonalon.

Dr. Csorba Antal: Magukkal nem fogunk össze.

Gombosi Zoltán: Magával nem akarunk és nem akarunk összefogni.

Dr. Csorba Antal közbeszóli.

Gombosi Zoltán: Én is végighallgattam önt, ön is hallgasson végig. Ugy hiszem, ez hozzátartozik a jó modorhoz. Kijelenti ezután, hogy azt a javaslatot, amelyet a bizottsági tag emlegetett, nem látja. Amit mondott, az blöff és nem felel meg a valóságnak. Ha majd a kormány a trösztöket, kartelleket letöri, a gazdaadóságokat arányba hozza a mai helyzettel, létrehoz külföldi szerződéseket, ezek alapján pedig megindul a munka, akkor beszélhetünk javulásról.

Dr. Szalkay Márton polgármester, dr. Görgey Márton főorvos, Rásó István alispán szóltak hozzá a orvoskérdéshez, mire a jelentést elfogadta a közgyűlés az alispán javaslataival együtt.

Főiratok a kormányhoz

A közgyűlés gyors egymásutánban hozzászólás nélkül fogadta el a társörvényhatóságok átiratai alapján a kormányhoz különböző kérdésekben felterjesztendő feliratokat. Ezek között Jász-Nagykun-Szolnok vármegye átirata alapján foglalkozott a közgyűlés a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének megsegítésével. A kérdésnél Gombosi Zoltán kifejtette, hogy a Szövetkezett 200 embernek ad kenyeret és 6000 gazdaadása van, akik 10 millió

Nemzetközi vásáron

nagy sikerrel kiállított, modern közlismert olcsó csillárjainkat ismertető árjegyzőket INGYEN ADJUK.

4 lángu modern csillár 11.—
3 rétlü opál golyóval P 11.—

1 lángu ampolna . . P 7-30

Kedvező RÉSZLETFIZETÉSI feltételek.

Meteor Csillárgyár R.-T.
Piac u. 9. (Bika mellett.)

pengővel tartoznak. Ha nem segítjük meg a szövetkezetet, amely 42 éven át érdemes munkát fejtett ki, akkor 200 ember kenyerét veszti és 6000 gazda ellen megindul a végrehajtási eljárás. A közgyűlés feliratában kérte is a kormányt, hogy a segítséget adja meg.

Ugyancsak fölír a közgyűlés a kormányhoz az irányban is, hogy a Rádió jövedelmének egy részét fordítsák a színiélet megsegítésére.

A zárszámadások letárgyalásánál és az állattenyésztési szabályrendelet elfogadása után, amelynél Piacsek András gazdasági felügyelő mondott igen értékes beszédet, a közgyűlés 12 óra után véget ért.

Vitéz Bajcsy-Zsilinszky Endre előadást fog tartani Debrecenben

Értesülésünk szerint vitéz Bajcsy-Zsilinszky Endre országgyűlési képviselő május 21-én, vasárnap Debrecenbe érkezik és a Bethlen Gábor-kör felkérésére a Kollégium disztermében aznap délután 4 órai kezdettel igen érdekesnek ígérkező előadást tart a modern magyar társadalmat érintő problémákról.

Vitéz Bajcsy-Zsilinszky Endre legutóbbi közéleti és nyilvános szereplései garanciát nyújtanak a Bethlen Gábor-körnek atekintetben is, hogy az országszerte ismert nevű vendég előadása alkalmából zsufolóság megtelik a Kollégium diszterme.

Önképzőkori évváró ünnepség a katolikus gimnáziumban

A katolikus gimnázium Révai Miklós önképzőköre május 14-én, vasárnap délelőtt 9 órakor tartja évi működésének zárógyűlését, melyre a tanügybarátait tisztelettel meghívja az igazgatóság. Belépti díj nincs. Műsor: 1. Nemzeti Hízegegy. 2. Mécs: A mindenség balladája. Szavajja Kruppa Lajos érettségiző. 3. Klengel: Gyermektrió. Op. 35. No. 2. Előadják: Somlyai Gábor I. a. o. t. I. hegedűn, Piribauer Ferenc I. a. o. t. csellón és Zemplényi Kornél I. b. o. t. zongorán. 4. Záróbeszéd. Mondja Liszka György érettségiző, önképzőkori ifjusági elnök. 5. Viotti: Vonóstríó. Op. 1. és 2. Előadják: Bucz Béla VII. o. t. I. hegedűn, Pirkler József VI. o. t. II. hegedűn és Toroczky Dénes érettségiző gordonkán. 6. A pályázatok eredményét kihirdeti az igazgató. 7. Himnusz.

Istentiszteleti rend

Vasárnap, május 14-én.

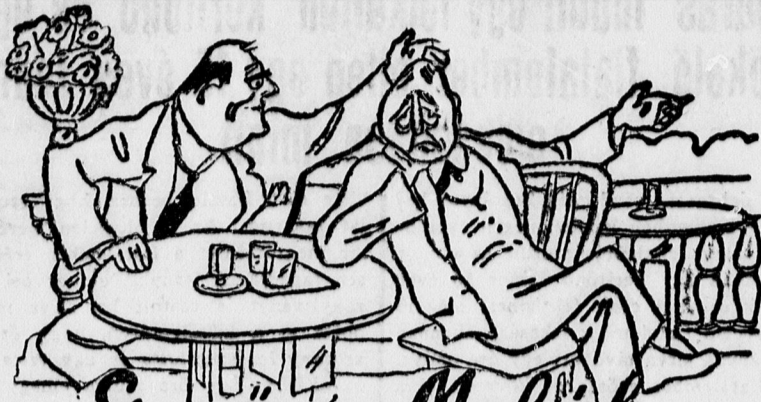
Vasárnapi rend a református templomokban: Nagyt templom d. e. 10 óra: Halász András, délután 5 óra: Görömbey Péter. Kistemplom délelőtt 9 óra: Uray Sándor, 11 óra: dr. ancs házy Sándor, délután 5 óra: dr. G. Szabó Gábor, Kossuth ucca délelőtt 10 óra: dr. Módos László, délután 5 óra: Hegyaljai Kiss Géza. Arpádtér délelőtt 10 óra: Kolozsváry Kiss László, délután 3 óra: dr. Ferenczy Károly. Ispóty délelőtt 10 óra: Molnár Ferenc, délután 5 óra: Szabó Gyula. Homokkert délelőtt 10 óra: dr. Baltazár Dezső, délután 3 óra: Lipcsey Károly. Nyilastelep délután 3 óra: Négyessy Bertalan th. Csapó kert délelőtt 10 óra: Magyar Bertalan, délután 6 óra: Halász András. Kerekestelep délután 3 óra: Dedinszky Jenő th. Alvinczy-tér délután 3 óra: Papp Imre. Wolaffka-telep délután 3 óra: Bécsy István th. Kunpálhalom és Nagyhegyes: vitéz Szabó Endre. Egyek délután 3 óra: Siposs Imre: Tégláskert délután 3 óra: Váry László th. Pac délelőtt 10 óra: Kántor József. Szepes délelőtt 10 óra: Péter Zoltán. Pallag délelőtt 10 óra: Mezey Béla. Belsőhat, Ohattelekháza 11 óra: Siposs Imre. Sámsoni uti iskola délután 4 óra: Nagy Dezső th. Nyulás délelőtt 10 óra: Tamás Ferenc th. Hármashegy délelőtt 10 óra: Benke Tibor. Ondód-Vedresdülő délelőtt 10 óra: Tóth Sándor. Kossuth uccai templom: délelőtt fél 9 óra: ifj. istentisztelet, Bagdy Dániel.

Vasárnapi rend a róm. kath. templomban és az iskolakápolnában. A szokott vasárnapi szentmisere. Reggel 6, 7, 8, 9, 11, háromnegyed 12 és fél 1 órakor csendes szentmise. Fél 10 órakor ünnepélyes nagymise, utána szentbeszédet mond Kovács Sándor káplán, a Kátholikus Figyelő szerkesztője. A 8 órai szentmise keretében lesz az elemisták első szentáldozása, akiknek számára szentmisét mond és prédikál Szege József hitoktató. Délután 6 órakor májusi ájtatosság, szentbeszédet mond dr. Horváth Dénes tábori főlelkész. — A csapókeri iskolakápolnában 10 órakor szentmisét mond és prédikál Kunmergruber Emil kegyesrendi tanár. — Nyilastelepen 10 órakor Szabó Imre káplán, Homokkertben 10 órakor Somogyi Ferenc káplán.

Az evangélikus templomban (Miklós ucca 3. szám) délelőtt 9 órakor középisk. tanulók egyházi énekórja. Délelőtt 10 órakor és este 6 órakor esti istentisztelet. Predikál Pass László lelkész.

Vasárnapi rend a gör. szert. róm. kath. templomban. Reggel 7 órakor reggeli istentisztelet, 8 órakor diák-mise, 9 órakor katona-mise, 10 órakor nagy szentmise, a szentbeszédet Papp Gyula szentszéki tanácsos tartja. Fél 12 órakor a Credo egyesület gyűlése az egyház tanácstermében. Délután fél 4 órakor rózsafüzér ájtatosság, 4 órakor vecsernye, utána májusi ájtatosság szentbeszédrel és szentegimádással, délután 5 órakor műsoros csaiádi összejövetel az iskola emeleti nagytermében. A májusi ájtatosságok hétköznapon 6 órakor kezdődnek, csütörtökön szentbeszédrel. A Tégláskertben délelőtt 10 órakor a szentmisét Fodor Antal s.-lelkész végzi.

Istentiszteletek a baptista imaházban. A Szappanos ucca 23. alatt lévő imaházban vasárnap délelőtt 9—10-ig imaáhitat, 10—11-ig bibliamagyarázat, 11—12-ig vasárnapi iskola, délután 6—7-ig prédikáció, fél 8—9-ig vallásos estély vegyeskar- és zeneszámokkal, „Anyák-napja” programmal. Szerdán este fél 8-tól fél 9-ig prédikáció. Péntek este fél 8-tól fél 9-ig bibliaóra szabadhozzászólással.

PIAC UCCA
41.Nemesak olcsón, de jóminőségű
gyapjuszövetet, bélés árut
vásárolhatTELEFON
31-05.Feldheim Dezsőnél, Debrecen.
Tekaróosság Rt. tagjainak bevásárlási helye.Gerő és Melák
Írta: Ördas

MELÁK (ül a törzsasztalnál).
PINCÉR: Aszolgálja, Melák ur! Mit méltóztat parancsolni?
MELÁK: Hozzon egy szép adag Hitler-tésztát.
PINCÉR: ?
MELÁK: Mit bámul úgy, mint borju az uj kapura? Hozzon egy máglyarakást.
PINCÉR (el).
GERŐ (bejön a kávéháza): Jónapot, Melák! Mondja, jó ma itt a fekete?
MELÁK: Fogalmam sincs róla, én sohasem iszom kávét, mert az árt a szervezetnek.
GERŐ: De hisz' a teában is vannak mérgező anyagok.
MELÁK: Az én teámban nincs.
GERŐ: Ne hencegjen, Pont a maga teájában nincs? Hogy lehet az?
MELÁK: Mert az én teám tiszta rum.
GERŐ: Szégyelje magát, idült alkoholista!
MELÁK: Pardon, Gerőkém, én sohasem vagyok részeg. Sőt, ellenkezőleg. Tegnap hajnalban is nekem jött egy részeg ember, de kapott is tiz hatalmas pofont.
GERŐ (legyint): Tudom.
MELÁK: Honnan?
GERŐ: A másik oldalról véletlenül láttam, amikor olyan vesztűlűl pofozta azt a szegény gázlámpát.
MELÁK: Beszéljünk másról Gerőkém.
GERŐ: Rendszerben van. Mondja, mikor adja már meg a két hónapja kölcsönkért öt pengőt?
MELÁK: Gerőkém, maga éppen olyan, mint a kislfiám.
GERŐ: Miért?
MELÁK: Az szokott olyanokat kérdezni, amire nem tudok megfeleni. Apropos, jól mehet mostanában a spányol anyakönyvvezetőknek.
GERŐ: Miből gondolja?
MELÁK: Hallom, hogy ott az emberek lépten-nyomon összeesküsznek.
GERŐ: Hallja, ha még egy ilyen blőd szójátékot megkockáztat, kedélybeteggé pofozom!
MELÁK: Van egy ötletem. Nem le-

hetne nálunk is megvalósítani Hitlerék példájára a könyvégetést?

GERŐ: Örült ide! Maga például mit vetne a tüzre?

MELÁK: Régi kedvenceimet, Pekár Gyula munkáit.

GERŐ: Miért? Talán kevés tüz van Pekár regényeiben?

MELÁK: Éppen ellenkezőleg! Kevés regénye van a tüzben.

GERŐ: Mondja, mi a véleménye Bleyer Jakabról?

MELÁK: No hallja, ha én minden izraelitát ismernék...

GERŐ: Maga lüke, Bleyer direkt hitlerista és pángermán.

MELÁK: Rémes. Ezek a horogkeresztesek még a száftos neveket is elkobozták a zsidóktól! A Hitler az egy Adolf, a Bleyer az egy Jakab. Ha sokáig így tart: Wolff hamarosan átcsereéli a Károlyt Pinkászra.

GERŐ: Jó-jó, ne marhuljon, Melák. Arról van szó, hogy ez a Bleyer — aki egyébként a pesti egyetem dusan fizetett tanára — vad jagtatást csapott a parlamentben és elzokogta, hogy Magyarországon elnyomják szegény német kisebbségeket, nem használhatják eléggé az anyanyelvüket és egyre fogynak, ahelyett, hogy szaporodnának.

MELÁK: Hallja Gerőkém, ez a szaporodási ügyük csak nem akar a magyaroknak szemrehányás lenni?

GERŐ: Hogy érti ezt?

MELÁK: Hát a magyarok szaporítását a svábokat? Még a saját szaporításukhoz is lusták németjeink?

GERŐ: Nem úgy értik, maga erotikus fantáziájú disznó! Bleyer a beolvastás ellen tiltakozik.

MELÁK: Na jó, jó, de hát mivel olvasztják szerinte a svábjaikat?

GERŐ: Asszimilációval.

MELÁK: Ne mondja! A Simi nációval?

GERŐ (dühös): Mondja Melák, magát négyéves koráig nem csak banánnal etette a mamája?

MELÁK: Miért etetett volna?

GERŐ: Azért, mert nem lehetett tudni, hogy majom lesz-e magából vagy

ember. Értse meg hát, hogy az asszimiláció azt jelenti, amikor egy idegen fajt az uralkodó faj mindenáron fel akar szippantani.

MELÁK: De hát akkor Bleyernek nem kell semmitől tartani.

GERŐ: Miért?

MELÁK: Mit gondol Gerőkém, van olyan magyar tüdő, amely képe lenne őt mellreszippantani?

GERŐ: Ebből a témából elég mára. Mondja, mit szól ahhoz, hogy a debreceni játékosokat kiállították Kolozsvárra?

MELÁK: Mit nem mond? És ki festette őket?

GERŐ: Hogy-hogy ki festette?

MELÁK: Szóval nem festményekről van szó?

GERŐ: Nem.

MELÁK: Tenyészmarhákról? Játzó ökrökről?

GERŐ: Melák, megbolondult maga?

MELÁK: Mért? Képkiallításról van szó, vagy tenyészállatvásárról? Milyen kiállítás lehet ezenkívül?

GERŐ (mégiesen veri az asztalt): Nokkedlív szagatom magát, ha nem hagyja abba a blódségeit! Futballista kiállításról van szó.

MELÁK: Ahá, most már értem! Miért nem mindjárt ezzel kezdte. És mondja, akadt vevő?

GERŐ: Miféle vevő?

MELÁK: Aki a kiállított debreceni futballistákat megvegye.

GERŐ (felugrik): No én megyek, gazember, én nem fogom itt pukkasztani magamat.

MELÁK: Mikor jön el újból?

GERŐ (visszül): Juszt is maradok, maga nácimartalék! Azért sem hagyom magamat a törzsasztalomtól elszekirozni!

Ellenben ha tovább folytatja a viccelődést, akkor megkapja az utolsó kenetet.

MELÁK: Én nem vagyok katolikus.

GERŐ: Azt tudom, de lekenek magának egy rekord-pofont.

MELÁK: Most már értem, hogy mit jelent a kenet, de azt is mondja meg, hogy miért nevezi utolsóknak.

GERŐ: Mert tüstént belehal! Hát figyeljen ide: Kolozsvárra kiállították Vinczét, Palotást, Hevesit és Mórét.

MELÁK: A játék miatt?

GERŐ: Persze.

MELÁK: Sipisták voltak?

GERŐ: Hogy-hogy?

MELÁK: Összejátszottak?

GERŐ: Elment az esze, Melák?! Hát van az utóbbi időben a Bocskayban összejáték?

MELÁK: Mi volt hát a baj?

GERŐ: Differenciájuk volt a bíróval.

MELÁK: És nem tudtak fizetni?

GERŐ (örjngös dühhel): Mit?! Mit?! Mit!?

MELÁK: A differenciát.

GERŐ: Mondja, átkozott, nem morfnista maga?

MELÁK: Miért lennék?

GERŐ: Hogy bírja narkózis nélkül elviseelni, hogy ennyire hülye?

MELÁK: De Gerőkém, hisz' ez nem nekem fáj.

GERŐ: Hanem?

MELÁK: Magának.

GERŐ: No, ez igaz.

MELÁK: És mondja Gerőkém, miért volt a bíróval differenciájuk?

GERŐ: Végre egy értelmes kérdés! Azért, mert a bíróságnak.

MELÁK: Gyanusan kevert?

GERŐ: Frászt! Értse meg, hogy ez nem kártyajáték volt, hanem futball. A bíróságnak füttyült.

MELÁK: No és?

GERŐ: No és a Bocskay-játékosok is füttyültek a bíróra.

MELÁK: És mondja Gerőkém, nem lett baj a kiállításból?

A
Hajduszoboszlói Hévízfürdő
MEGNYILT!

73 és 78-os hőforrások.

Percenként 3.000 liter erősen konyhasós, jódos, brómos hévíz.
Eredményes fürdő és ivókurák.
Kedvelt kirándulóhely.

A KLEIN DIVATHÁZ

tavaszi és nyári ruha és komplé ujdonságai minden izlést kielégítenek.

Anyagjai: finomak, izlésesek és olcsók!

PIAC ÉS SZENT ANNA UCCA SAROK.

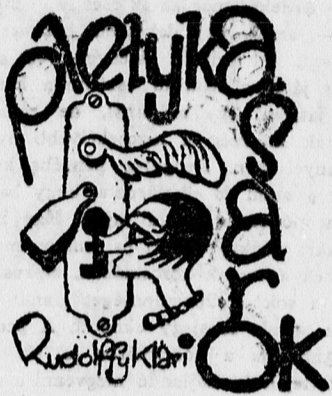
GERŐ: Majdnem. A sovimszta oláh publikum meg akarta verni a magyar bankat.

MELAK: Látja, ez egy muzeumban nem fordulhat elő.

GERŐ: Hogy-hogy?

MELAK: Mert ott a kiállított tárgyakhoz nyúlni tilos.

(Függöny.)

Drága Fincikém! Tombol a május, így hát előre sejtethed, hogy az események is zsonganak. Most az egyszerűen könyörtelen les, és „csak sorjában” kiáltással startol. Kezdem a múlt vasárnapnál. Még pedig a hajnali órákban, amikor az álmos week-endezők már alaposan kezdik banni, amiért puha ágyukat meggondolatlanul felcserélték a fapaddal, hogy megláthassák Lillafüredet. Olyan balul azonban senkinek nem ütött ki a hétvége, mint annak a két fiatalembernek, akik pedig egész csinos partnerével indultak utnak. Belépve azonban számozott fiúköjübe — elátkoztak minden elmúlt és eljövendő weekendet. A szakasz ugyanis kizárólag ismerősökkel volt tele, sőt köztük volt az intrikus fiatalember is, aki három percen belül felfedte az ismerősök előtt a fiatalemberekkel levő hölgy kilétét. Kellemetlen, kellemetlen. Az alacsony származású, de feddhetetlen életű hölgy tünt el először, állítólag nem egészen szabadakartából a fiúköjéből, utána pedig a két kísérője vált láthatatlanná. Kód előttem, kód utánam, egész nap színüket sem lehetett látni.

A mai napon pedig emlékezzünk meg Fincikém, a szegény fiatalemberről, ki olyan bőkezűen osztogatta magát szép hölgyismerősei között. Akadt azonban ezek között is végre valaki, aki nem rajong a szeletekre osztott pontyokért és így minden különösebb lelki emóció nélkül engedte át ma a teret egy ilyen osztogatásba könnyen belenyugvó pesti hölgynek.

Vannak nők Fincikém, akik annyit tartanak bájaikról, hogy azt képzelik, szegény trójai Helén irigységében mindkét szemét kisírná, ha erre még alkalma lenne. Ehhez a fajtához tartozik kis történetem hősnője is. Tragédiája egy étteremben játszódott le. Belépve egy gyöngysort és egy mo-

egy gyöngysort. Azt se igazít. Tragédiája nem is a hamis gyöngyökben rejlik, hanem fentnevezett jótulajdonosságában, vagyis kissé túlzott önbizalmában. Lévén ez férfiúi monopólium, a férfiak megbocsáthatatlannak tartják ezt egy nőnél. A hölgy elbeszélése szerint lovagja már olyan gorombán viselkedett az étteremben, hogy annak

csak szakítás lehetett a vége, ami bizony súlyos csapást mért és egyidőre alapjaiban ingatta meg hősnőnk önbizalmát, aki aztán gyöngysorral, de mosoly nélkül és egyedül lépett ki az étteremből és lovagja életéből.

Nem árt néha Fincikém, ha az egyedüli férfit egy kicsit egészségesen elhanyagoljuk. Nem olyankor azonban, ha a közelben egy vetélytársnő lele-

kedik. Szegény fiatal hölgy is póruljárt csalhatatlan taktikájával. Karcu, fekete barátnője ügyesen használta fel ezt az elhanyagolási időszakot és jelenleg a barátnői taktika romjain triumfál. Éljen a női szolidaritás!

Hasonló szerencsés halászatot Fincikém, viszontlátásig csókol szerető barátnőd

Pletykássy Klarissz.

Ha a gulya a tilosba téved...

Bánatos beszélgetés Bana Sándor gulyásszámadóval, a hortobágyi Cifragulya számadóval, aki 34 éve gulyás a Hortobágyon

El akarják a szüröm dobolni uram — mondja Bana bácsi elkeseredve, mert nem tudja megfizetni a 150 pengő büntetéspénzt, amiért a gulya egyszer a tilosba tévedt.

Szép napsütéses tavaszi vasárnap délután. Az első valamire való enyhe májusi verőfény. A Piac ucca forgalma a rendezetlenebbnél élénkebb, a napiény a szokottnál nagyobb ember-tömeget csalt ki az uccára. A Piac uccának Bika-zálló előtti részén egy sereg csizmás, pipás, nagy kalapu paraszt. Pipáznak. Köpködnék. Beszélgetnek. A nagy tömegben messzire kiragyog egy mokány kis paraszt cifraszűrös alakja. Rangos szürének mind a két szüreuja bekötve. Bizonyos, hogy ezekből a bekötött ujjakból hiányzik nemcsak a százfórtos bankó, de az apró kova-tapló is. A rangosan felöltözött szürös paraszt egyszerűen felismertetheti magát azok előtt, akik ismerik a hortobágyi pásztorembert. Messziről lefogadom, hogy gulyás ez a cifraszűrös, nagy kalapos magyar, amit a nyakatlan fehér alapon halvány piros szürkehímzéssel díszített szür és tüzoktoll nélküli pörge kalap és zsiros csizma árul el. A csikós, — szürje gazdagabb díszítésű és feltétlenül tollas kalapot visel. Közlebb megyek és magam is rangosan köszöntöm:

— Agyonisten komám, hova igyekszik?

— A városházára tartok, ott vón dögöm...

— Menjünk együtt barátom — én is oda tartok.

— Hát csak tarcsik a zur...

Szép csendesen elindulunk. Jól megfigyelem a cifraszűrös pásztort. Rendes, jó vonású arc. Csupa értelem. Bajusza nincs kifenne, de frissen borotvált az arca. Dus, nagy szemöldök. A szemeken meglátszik a napba való nézés. Nagyszerű fajta ez a magyar!...

— Ugy-e, gulyás? — adom fel a kérdést.

— El tetszett tanálni. A vagyok. Bana Sándor vagyok, a cifragulya számadója. A városházára megyek, mer elakarják a szüröm dobolni...

— Hogy hogy? — érdeklődöm és se-hogy sem tudok megbarátkozni ezzel a nagy horderejű bejelentéssel. Hogyan? Hát itt tartunk, hogy még a hortobágyi pásztor ember is ismeri már a végre

hajtót? Kíváncsiságomat azért leplezem és engedem, hogy hadd beszéljen magától. Az én Bana Sándor számadómon azonban nehezen melegszi. Lassan, meg gondolva mond ki minden szót. Már fent vagyunk a városházán a közgyűlési terem előtt...

— Tetszik látni — ezzel egy nagy felcsavart papírlapot tereget ki: a „Tiszántúli Mezőgazdaság Kamara” oklevele. Mert Bana Sándor 34 éve, hogy gulyás és ezért kapta a díszes oklevelet...

— Ma kaptam ezt az írást. Büszke is vagyok rá. És mégis bajba kerültem. Óvatosan adom a közömböst. Kerülöm a bajról való beszélgetést. Gondolom, így jobban felmelegszi és többet árul el majd. Nem csalódtam, mert Bana Sándor nyelve lassan meglágyul. Beszél:

— Csegéről való vagyok, mint a legtöbb pásztoreMBER. Harmincnyolc éve már, hogy gulyás vagyok. Alig jártam ki az iskolát, kikerültem a Hortobágyra Gulyásszámadó mellett kezdtem, mint tajtigás. Kisebbsé bojtár lettem és most számadó vagyok. A családom Tiszacsegén lakik. Ott van házam és családom: három fiam van.

Amikor a fiait emlegeti büszkén peder egyet bajszán...

— Melyik gulyának a számadója?

— Mondtam már, hogy a cifragulyának vagyok a számadója. 700 darab marha van én rám bízva. Három bojtárom, meg egy tanyásom van.

— Mennyi a fizetése?

— Éppen csak annyi, amiből megélek a családdal. Marha után fizetnek nekem, de sokba kerülnek a bojtárok. Ipen csak hogy megélek.

— Mégis mennyit kap egy marha után?

— Két pengőt darabja után.

Könnyen kiszámíthatom, hogy Bana Sándor fizetése 1400 pengő. Mondom is neki, hogy 1400 pengő szép pénz...

— Semmi az uram! Tessék számítani egy-egy bojtár fizetése hét hónapra 150 pengő, meg egy pár csizma, meg koszt. Most tessék számolni, ez maga 450 pengő. Hol van még a csizmák ára, meg a koszt?

Igaz van Bana Sándornak. Nem irigy-

lésre méltó a sorsa.

— Tessék elgondolni, hogy mit esznek meg azok a bojtárok? Reggel elvág egy nagy darab kenyert, mellé egy nagy darab szalonnát, beteszi a szüreuujába és azt eszi. Estére aztán meleg ívelt főzünk. Hun én, hun a bojtárok egyike. Ki mikor soros. Pásztor ívelt főzünk az igaz. Tisztáskását. Tisztaleveset. Mikor mit...

— Hus soha sincs?

— Dehogy nincs. Hetenkint kétszer. Leginkább füstök hust savanyuval. Paszujjal, meg lencsével, meg káposztával. Egyszerű pásztor ítelek ezek, de jók. Megadjuk annak savát-borsát. De legyik akármi is, az mégis pízbe kerül az eleség, nem úgy, mint máskor. Rígen. Máskor más világ vót. Ma jól van úgy, ahogy van. Nem panaszkodunk azír, mert mindenütt sok a baj. Másutt még rongyabb a világ. De nem lesz ez mindig így.

— Milyen az élet ma a Hortobágyon?

— vetek felé egy új kérdést.

— Nem olyan, mint régen. Ma több az autó. Régen, mikor kijöttek az urak

60
Jótekonycélú
m. kir. Allami

Sorsjáték

Főnyeremény:

40.000 aranypengő

azonkívül

20.000 aranypengő

10.000 aranypengő

5.000 aranypengő

Összesen 17.000 különböző nyeremény.

— Egész sorsjegy P 3.—

— Fél sorsjegy P 1 50

HU. ÁS 1933. június 8-án d u 3 órakor

Felhívás a kerékpárosokhoz!
Ha olesón a jó munka kell, ke-
ressen meg, továbbá alkatré-
szeket gyári áron számítom és
használt gummiút újért be-
cserélem.
NAGY JÓZSEF műszerész
SZÉCHENYI 57.

szekér, meg kocsi várta őket. Ma autó.
Azzal futkározzák be a mezőt. A régi
híres pásztor-családokból is az egy Szal-
ontai Sándor van még meg. A Húsék, a
Hajasok már nem léteznek. Régen híres
számadók voltak Hajas István, Hajas Jó-
zsef, Hajas Mátyás, Hajas János, Hüse
István, Hüse János, Hüse Gábor. Ma
már ezek nem léteznek. Hej, de szép vil-
lág volt az. Ma nem csak azt érezzük,
hogy az öregek nincsenek, de megcsap-
pant a marha állomány is. Rigen a híre-
sebb debreceni gazdának ha kevesebb is
volt a földje, de volt jószágja a Hortobá-
gyon. Nagyon sok civisnek 100-nál is
több marhája volt. Ma bizony csak az
újjan számolhatja össze az ember, hogy
még gazdának van száznál több marhája.
A Jónáéknak, Zöld János uramnak,
Örynek száznál több a marhája ma is.
De hol vannak a többiek? A Hortobágyon
11 gulya van ma. Nem tudom a többi
gulyában hány marha van, de ha csak
700 van, mint a cifra gulyában, akkor ki
lehet számítani, hogy ma 7-8 ezer dar-
ab marha sétál a hortobágyi mezőn.

Lassan rátérünk Bana Sándor sze-
mélyes bajára is. Két éve annak, hogy
megszaladt a gulya. A tilosba ment és
150 pengő kárt tett. A 150 pengőről fi-
zetési meghagyást kapott Bana Sándor.
Szegény, nem tudja, hogy honnan vegye
elő a büntetéspénzt. Ezért mondogatta:
— Baj van uram. El akarják a szűrőm
dobolni...

Maizner János.

Befejezték a vizsgálatot a Szoboszlói uti karambol ügyében

Megirtuk, hogy a Szoboszlói uton
Rózsa Árpád Piac uccai kereskedő mo-
torkerékpárja összeütközött egy bolgár
kertészlegény kerékpárjával. A keré-
pár összetört, a kertészlegény zuzódá-
sokat szenvedett. A csendőrség szomban
befejezte a vizsgálatot a karam-
bol ügyében és megállapította, hogy
Rózsa Árpádot nem terheli felelősség,
mert ő szabályosan haladt a baloldalon.
A kertészlegény idézte elő a karam-
bolt azzal, hogy a száguldó motorke-
rékpár elé fordult nagy hirtelen egy
szénásszekér mögött kikanyarodva. A
legény állapota nem súlyos, zuzódásai-
val lakásán ápolják.

4300—1933. aü.

HIRDETMEŒY.

Felhívja a városi adóhivatal a város
adóközönységét, hogy az 1933. év II.
negyedére esedékes együttesen kezelt
közadó tartozását 1933. évi május hó
15. napjáig befizetni el ne mulassza.
A befizetés naponként a hivatalos órák
alatt a városi adópénztárnál vagy a
31713. számú postatakarékpénztárnál
befizetési lap útján teljesíthető.

A befizetést elmulasztók ellen a
határidő lejártá után a hivatal végre-
hajtási eljárást indít.

Debrecen, 1933 április hó 29.

Városi adóhivatal.

A FÜGGETLEN UJSÁG
hirdetéseit mindig eredményesen...

Üzletünk áthelyezése alkalmával árainkat mélyen
leszállítottuk!
Frick Testvérek
kékesáruk szaküzlete, ●● PIAC UCCA 27. SZAM

Hétfőn délután dönt a presbiterium dr. Soós Béla lelkeszi meghívása ügyében

A debreceni református egyház pres-
bitériuma hétfőn, e hó 15-én tart ülést,
amelyet különösen nagyfontosságúvá
tesz az, hogy ezen döntenek dr. Soós
Béla lelkeszi meghívása ügyében.

A presbiterium 120 tagja közül 109
irta alá az indítványt dr. Soós Bélának
az üresedésben levő lelkeszi állásra
meghívása iránt, ezenfelül a meghívás
melletti foglalt állást az elnökség két
tagja, a püspök és a főgondnok is. A
meghívás sorsa azonban ezzel még nin-
csen eldöntve, mert az egyházi törvény
értelmében a presbiterium az indítvány
felett titkos szavazással fog határozni
és a meghívás csak akkor válik hatá-

rozattá, ha mellette szavaz legalább 62
presbiter, vagyis az összes tagok álta-
lános többsége. És nem elég az indít-
vány aláírása, mert csak akkor hívja
meg a presbiterium dr. Soós Bélát, ha
ezirányban legalább 62 presbiter tény-
leg titkosan le is fog szavazni. Tekin-
tetül az aláírások nagy számára, nem
kétséges, hogy a 62 szavazat meg lesz.

Az egyháztagok körében általános
megnyugvással fogadják a dr. Soós
Béla meghívásának hírét, mert meghí-
vása mellett a gyülekezet közhangulata
már kialakult és a presbiterium alig
tesz egyebet, mint hogy a közvélemény-
nek érvényt szerez.

Fortuna asszony tréjai a sorsjegytulajdonosokkal

Sorsjegyet rendszerint olyanok vesz-
nek, akik szeretnének pénzhez jutni. Már
pedig az emberek legnagyobb része sze-
retne pénzhez jutni, érthető tehát az a
nagy érdeklődés, amellyel a közönség a
sorsjegy-huzások felé fordul. A huzások
idején lázban égnek a sorsjegytulajdono-
sok: ilyenkor dől el, hogy gazdag lesz-e
a szegényből és milliomos a jómóduból.
Gyakori az eset, hogy az egyik átför-
málódás sem következik be, de nem
ritka az ellenkezője sem. Erről talán a
legérdekesebb felvilágosítást maga a
sorsjegytulajdonos tudná adni, aki gyakran
látja a nyertesek boldog arcát és a
hoppnmaradtak letört ábrázatát.

Debrecen egyik legnagyobb sorsjegy-
árudájának tulajdonosával beszélgetünk.
Megkérdeztük, hogy a közönség milyen
rétegeiből adódnak tulajdonképpen a
sorsjegyvásárlók, hogyan viselkednek, ha
nyernek, hogyan, ha nem nyernek és
melyek azok az érdekesebb esetek, amik
előfordulnak azokkal, akik a véletlen
szerencsétől várják sorsuk jobbrafordu-
lását.

— Vásárlóközönségünk — kezdi az
egyik sorsjegytulajdonos fiatal főnöke — ki-
vétel nélkül a kereseti lehetőségekre a
társadalmi osztályok valamennyiből
adódik. Munkás éppen úgy van közöttük,
mint bankigazgató és katonatiszt
éppen úgy, mint civil. Vannak olyanok,
akik évtizedek óta játszanak és sohasem
nyernek, de olyan is akad, akinek min-
den huzásnál kihúzzák a számát, akár-
milyen csekély nyereménnyel is. Ezek,
akik állandóan nyernek, már nem is örül-
nek a szerencsének, csak akkor látsza-
na rajtuk a megelégedés jele, ha leg-
alább is megütnék a főnyereményt.

— Egyébként — folytatja — különös
jelenség az, de akárhányszor előfordul,
hogy rendszerint azokat a számokat huz-

zák ki, amelyeket lejáratkor nem hosz-
szabbított meg a tulajdonosuk. Ilyenkor
aztán persze nagy a siránkozás a régi
gazdák között. A multkorában is például
egy debreceni bankigazgatónak lejárt
egy sorsjegye és mi a huzás előtt a sors-
jegyet postán küldtük el neki, hogy hosz-
szabbítsa meg. Visszaküldte azzal az
üzenettel, hogy többé már nem játszik,
mert sohasem volt szerencséje. A sors-
jegyet másvalaki vette meg és szerencsé-
je volt. A számot kihúzták és 30.000
pengőt nyert. A bankigazgató másnap
kétségbeesetten rohant el hozzánk, hogy
miért voltunk hűtlenek hozzá és miért
adtuk el másnak a sorsjegyet, mert a
30.000 pengő neki is nagyon jól jött
volna. És nem akarta elhinni, hogy nem
mi voltunk a „hibásak”, hanem ő. Azóta
újbol rendületlenül vásárol sorsjegyeket,
azért mondom többszámaban, mert egy-
szerre nem is egyvel játszik, hanem ket-
tővel, de ezidáig még csak egyszer nyert
kétszáz pengőt. Annak is örült.

— Így, itt az üzletben nagyon sok
érdekes jelenetnek lehetünk a tanúi. Van
egy vevőnk, magasrangú tisztviselő, aki
tizennégy éve játszik és oly fatális bal-
szerencse üldözi, hogy még egyszer sem
nyert. Huzások után mindig bejön az
üzletbe és itt érdeklődik, hogy nyert-e
vagy sem. Bejövetelek mindig egy fi-
nom cigarettát lóg a szájában, de amikor
megtudja, hogy nem nyert, akkor eldob-
ja a cigarettát, kivesz egy egészen finom
szivart és rágyújt.

— Hadd lássák — ugymond —, hogy
nem szorulunk azért mégsem az állam-
pénzére.

— Szintén egy magasrangú urral tör-
tént meg a következő eset. Vásárolt egy
egész sorsjegyet, de a huzásnál nem
nyert. Legközelebb a feleségével jött be
az üzletbe és meg akarta hosszabbítani a

számot, de amikor a felesége megtudta,
hogy huszonnégy pengőt kell kiadni érte,
részolt: „Nem engedem, hogy ennyi
pénzt kidobjál, legfeljebb egy fél sors-
jegyet vehetsz.” És egy fél sorsjegyet
vett, de ez sem nyert. Ezután újból a
feleségével jött be, aki most már a fél
sorsjegy árát is drágálotta és csak egy
negyed sorsjegy vásárlására adott „en-
gedélyt”. Ezuttal azonban feljűk fordí-
totta arcát Fortuna istenasszony, mert
negyven ezer pengőt nyert a szám. A
negyven ezer pengőnek azonban csak a
negyedrészt kapták meg és még abból
is leszámítottuk a nekünk járó husz szá-
zalékot, úgy hogy csak nyolcezer pen-
gőt kaptak kézhez. Amikor bejöttek a
pénzt felvenni, egész jelenetet rendezett
a férj a feleségével, amiért nem engedte
meg, hogy az egész sorsjeggyel játszó-
k. Veszekedés közben így szólt az asszony-
hoz a férfi:

— „Ezt a nyolcezer pengőt megtartom
magamnak, te pedig gondold a magadé-
nak azt a pénzt, amely akkor lett volna
a miénk, ha nem adsz utasításokat, hogy
hanyadrész sorsjeggyel játszam!”

— Érdekes még az az eset is — mond-
ja —, amely egy debreceni bérkocsissal
történt, aki szintén szenvedélyes sors-
jegy játékos. Három estendően keresz-
tül játszott egy számmal, de sohasem
húzták ki, még a legcsekélyebb nyere-
ménnyel sem. Rengeteg pénzébe került
már a szám és elhatározta, hogy bármí-
lyen módon is, tudal rajta. Egy izben
valakit vidékre vitt ki és amikor megpi-
lentek az egyik korcsmában, elpanaszol-
tak a sok „kellemetlenséget”, amit a ki
nem húzott sorsjegy okozott. A panaszt
meghallotta a korcsmáros is, aki kijel-
lentette, hogy hajlandó megvenni a sors-
jegyet. Ki is fizetett érte 160 pengőt,
ennyit áldozott rá ugyanis három éven
keresztül a kocsis. Azóta nem is törö-
dött vele, mi lett a régi számmal, amíg
egyszer újból arra nem vetette a vélet-
len. A korcsmáros rögtön megismerte,
jóformán leráncigálta az ülésről és be-
vitte a lakásba. Ott így szólt a feleségé-
hez:

— Ez az az ember, akitől a sorsjegyet
vettem.

Az asszony ekkor odarohant hozzá,
a kezét szorongatta és kijelentette, hogy
örökre hálásak lesznek neki, amiért el-
adta a sorsjegyet. Örök hálájuk jeléül
ki is fizettek neki kétszáz pengőt. Azt,
hogy mennyit nyertek, nem akarták el-
árulni, de annyi tény, hogy már eladták
a kis utszéli csárdát és Nyiregyházára
költöztek, ahol egy nagy vendéglőt nyi-
tottak. Elképzelhető szegény kocsis si-
ránkozása, amikor ezt az esetet eladta.

— Ilyen és ezekhez hasonló eseteknek
sokszor lehetnek tanúi a sorsjegytulaj-
donosok. Sorsok felett dől el a kocka és
vagyont és jólétet szerezhet egy szerenc-
sés elhatározás.

Amikor még benn vagyunk az üzlet-
ben, bejön egy kopottas férfi és érde-
klődik:

— A tegnapi huzáson nyert a sors-
jegyem?

Megnézik a könyvet és megállapítják,
hogy nem nyert.

— A fene egye meg, hát már sohasem
nyerem — mondja dühösen és ingerül-
ten becsapja maga mögött az ajtót.

(remény)

APOLLÓ MOZGÓ

nyári helyárai:

Páholy — — — P —.70	I. hely — — — P —.40
Zsöllye — — — P —.60	II. hely — — — P —.30
— — — P —.50	III. hely — — — P —.20

— Amerikában emelkedtek a pré-
mek árai, de Budapestn a Dán Fül-
löp-nél még a régi árak vannak ér-
vényben. Most vegyen rókát, tavaszi
bundát, mert az árak később emel-
kedni fognak. Ne feledje a címet:
Dán Fülöp, Budapest, Dorottya ucca
1. Garbeaud sarkán.

Vallásra és fajra való különbség nélkül ezen a földön valamenyien egymásra vagyunk utalva -- mondja Gömbös

Budapest, május 13. A magyaróvári kerület küldöttsége kereste fel Darányi Kálmán miniszterelnökségi államtitkárt, akinek átadták a díszpolgári oklevelet. Az oklevélatadásnál Gömbös miniszterelnök is megjelent és beszédet intézett a küldöttséghez.

— Valamikor, még ellenzéki képviselő koromban — mondta — az önök kerületében magam is agittáltam az akkori kormány ellen. A sors különös játéka folytán az ellenzéki képviselőből Magyarország miniszterelnöke lett.

— Ugyanaz az ember vagyok ma is, aki

akkor voltam. Más azonban elveket csak hirdetni és más elveket meg is valósítani. A magyar közéletben ezt a két lehetőséget össze szokták tévesztetni.

Felelős állásban realpolitikát kell követnem, mert felelős állásban mindenki vagyok és mindenki érdekeit gondolni kötelességem.

Józan fejjel csinálom a magyar politikát és azért hirdetem, hogy vallásra, felekezetre, fajra való különbség nélkül ezen a földön valamenyien egymásra vagyunk utalva.

— Ezért hirdetem a sorsközösséget, a

testvéri összetartást, a nemzeti egységet, mert tudom jól, hogy történelmi feladatokat ez a nemzet csak akkor tud megoldani, ha ezekben az eszmékben összeforr. Lehetnek különbségek köztünk, ez az emberi sajátosságból folyik, lehet megítélni más és más szemzőgből a dolgokat, de amikor nagy nemzeti kérdésekről van szó, amikor az egész nemzet sorsáról van szó, akkor

józan fejjel nem lehet különbség magyar és magyar között.

A nemzet csak úgy érheti el célját, ha egy emberként, egy uton halad a cél felé.

Magyarország csodája lesz a debreceni Stadion

Már elkészült a Stadion football és futópályája és az állóhely-sánc, ahol 20,000 néző kényelmesen elhelyezkedhet — Szeptemberben teljesen készen átadják rendeltetésének az ország legszebb és legmodernebb sportotthonát, amely európai viszonylatban is párját ritkítja

A debreceni stadion tervei óriási érdeklődést váltottak ki országsszerte, mert a magyar sport legnagyobb baja eddig a megfelelő sporttelepek hiányában volt fellelhető. Mikor a debreceni stadion tervei éppen a Független Ujság hasábjain keresztül jutottak először nyilvánosságra, a terveket mindenütt nagy örömmel fogadták, de egyben hitetlenül csóválták fejüket az emberek, mert éppen a tervek nagyszerűsége és rendkívüli méretei azt a látszatot keltezték, hogy a hivatalos körök elvetették a súlykot és olyan vállalkozásba kezdtek, amelyet befejezni a mai viszonyok között nem lehet.

De mindenki, még talán maguk a tervezők is kellemesen csalódtak. Az akarat legyőzte a lehetetlent és ha a Nagyerdő sétálója ma véletlenül a stadion felé tévednek, a maga pompás valójában gyönyörködhetnek e nagyszerű építmény már teljesen kialakult körvonalaiiban.

Mert

magya a stadion már készen van, csupán a részleges kidolgozás vár befejezésre.

Még pár héttel ezelőtt csak annyit lehetett látni, hogy a földet feltúrták és

ma már készen áll a futópálya, footballpálya és éppen pénteken jelentette a zseniális tervezőnek, Sajó István tb. műszaki tanácsosnak a futópálya munkálatait vezető Pintér András utnester, hogy befejezték a munkát.

De tartunk sorrendet. Sajó István társaságában és kalauzolásá mellett nézzük a stadiont és tartozékait.

A csőszháznál kezdődött a munka. Kongó (klinger) kockákkal csinálják az utat, amely a lövőde felé vezet és a stadion irányába kanyarodik. Közben az ut és a csónakázó tó között már készül a gyönyörű park.

A STADION

A parkon túl óriási sáncok emelkednek: ez a stadion. A sáncok külső oldalában fiatal fenyőfák díszlegnek, de

maga a sánc végig zöld füvel van bevonva.

A nagy mara óni kapun belépve, káprázatos látvány ejti bánulatba a szemlélőt. Köröskörű lépcsőzetesen emelkedő füves sáncok a stadion bármely részéről zavartalan kiutast nyújtanak. A sáncok négyféle anyag keverékével vannak behintve, a fű köti le a homokot, amely bármilyen hőmeget elbir. A sáncokba ékelve megtalálhatók a régi hatalmas törgyfák, ezek nagyban emelik az állóhelyek szépségét.

A FUTBALLPÁLYA

A sáncok tetején körülsétélva a stadiont, a szem nem tud betelni az impozáns látvánnyal és magának a pályának a szépségével. Középen óriási zöld szőnyeg vonja be a pályát, amely

máris olyan állapotban van, hogy akár holnap lehetne rajta footballmérkőzést játszani.

A zöld szőnyeg ellipszis alakú, ennek azonban csak a közepén lesz a footballpálya, mert kétoldalt az atléták kapnak helyet.

A pálya talaja a legjobb minőségű fekete termőföld, amelyet a Kishegyesi utról szállítottak át a stadionba. Ruganyos, mint a sodrony, a rajta való futkosás inkább frissíti, mint fárasztja az embert. Elelések alkalmával lehetetlen vérvérő sebeket kapni, mert a veszélyes salakpályákon, melyek külföldön már teljesen kimentek a divatból. A legnagyobb esőzések sem látszanak meg a füves pályán, amely két oldalt alig észrevehetően lejt és ennek révén a víz a fű alatt elrejtett csatornába folyik. A

**A „TAKARÉKOSSÁG”
KERESKEDELMI R. T. cégeinek
május 16-tól június 5-ig tartó
nagy Pünkösdi vásárján
szerezze be szükségletét!!**

Óriási választékkal,
rendkívül olcsó árakkal,
legelőzékenyebb kiszolgálással

várják a „TAKARÉKOSSÁG” kötelékébe tartozó kiszolgáló cégek.

Vásárlási könyvecskék igénylésével forduljon a »Takarékosság«
Keresk. R. T. Igazgatóságához Debrecen, Deák Ferenc ucca 6.

Festék és háztartási cikkekért forduljon bizalommal a

Krayer E. és Társa

festékgár
fióközletéhez
CSAPÓ UCCA 5. SZ.

pálya ugyanis csatornázza van és bármily mennyiségű vizet a legrövidebb időn belül képes elnyelni. Ugyancsak készen van a vízvezeték berendezés, amelynek segítségével a legszárazabb időben is lehet öntözni a pályát.

A futballpálya 110 méter hosszú és 65 méter széles, de a határvonal még három és félméteres gyepszegély között húzódik el, úgy hogy ha a játékosok kiesnek a határvonalon, még mindig nem ütnek meg magukat.

A FUTÓPÁLYA

A füves pályát fehér betonsáv választja el a futópályától, amely vörös salakból készült és már teljesen készen is van. Mintegy hetven centiméter mélységben ásták ki a futópálya helyét, melyet vörös salak és agyag keverékével építettek ki. A futópálya is pompásan ruganyos, munkabíró és amellet a zöld gyepvel, fehér betonsávval ragyogóan hozza ki a magyar nemzeti színt.

FELVONULÓPÁLYA

Az 500 méteres futópályát újabb 600 méteres felvonulási pálya övezi, amely közvetlenül a nézőhelyek alatt kanyarodik a stadion nagyságában. Ez a felvonulási pálya eredetileg kerékpárpályának van szánva, de egyelőre nem épül meg, mert nincs rá megfelelő fedezet. Remélhetően azonban rövid időn belül ez is elkészül.

Amint látható tehát, a stadion belülről már teljesen készen van, csupán az aprólékos munkálatok vannak még hátra. A legnagyobb feladat a tribün felépítése lesz, de ennek munkálatait is megkezdik rövid pár héten belül.

A TRIBÜN ÉS A NÉZŐHELYEK

A tribün a stadion főbejáratánál, a viztorony mellett kap helyet. Vasszerkezetből fog állni és pedig olyan formában, hogy amennyiben kicsinynek bizonyulna, mindkét oldalon könnyen lehet nagyobbítani. Egyelőre 1500 néző befogadására tervezték, de körülötte terülnék majd el a beton ülőhelyek, melyek deszkákkal lesznek bevonva. Összesen 2500—3000 ülőhely lesz a stadion megnyitására, míg az állóhelyekkel együtt

a minimális befogadóképesség meghaladja a huszszert.

Olyan azonban a nézőhelyek építése, hogy csekély költséggel és kevés munkával aránylag rövid idő alatt akár hatvanezerre is lehet emelni a nézőhelyek számát. Olyan nézőhelyekről van azonban szó, hogy mindenki a stadion bármely részéből kényelmesen és pontosan láthatja a küzdelmek legapróbb részleteit is.

Egészen más képet fog nyújtani a stadionban egy footballmérkőzés vagy egy atlétikai verseny. A futószámoknál a nézőhelyek magassága révén a küzdelmek legapróbb fázisait is pontosan lehet majd látni, amikről eddig mondhatni teljesen el voltak zárva a nézők. A százméteres síkfutás végig a tribün előtt fog lezajlani, tehát a közönség nemcsak a

finist, hanem a starttól kezdve a centiméternyi küzdelmeket is láthatja.

A tribün vasszerkezete oly módon lesz építve, hogy csak nagy távolságban lesznek oszlopok, de ezek is oly vékonyak, hogy a kilátást egyáltalán nem zavarják. A tribün alatt lesznek a legmodernebb öltöző- és fürdőhelyiségek, állandó hideg és melegvíz, zuhany, stb., szóval a sportolók is megtalálják minden kényelmet.

SZEPTEMBERRE KÉSZ A STADION

Sajó István mérnök, a pálya tervezője szerint

a stadion szeptember elejére készen lesz és át lehet adni hivatalosnak.

A teljes kiépítéshez azonban még sok idő kell, mert a kerékpárpálya megépítése, valamint az állóhelyet képező sáncok betonnal való bevonása olyan horroribilis költséget igényelne, hogy ezt az összeget amortizálni kell. A kulisszák mögött már arról is tárgyalnak, hogyan lehetne megcsinálni a rég óhajtott világitóberendezést, amely az esti sporteseményeket lehetővé fogja tenni. Ebben a tekintetben a világitási vállalat a döntő szó, amely reméli engedi, hogy mint Debrecen építette meg az első stadiont Magyarországon, úgy

Debrecen fogja megcsinálni az első világitási berendezést is.

MINDENKI ELRAGADTATÁSSAL SZEMLÉLI A CSODÁT

A stadionnak igen sok bálulója akad. A Bocskay játékosai máris örömmel gondolnak arra az időre, amikor füves pályán fogják játszani mérkőzéseiket. Teleki szerint Hollandiában a 18 nap alatt lejátszott tizenkét mérkőzés után nem érezték a Bocskay játékosai olyan fáradtságot, mint egy salakpályán lejátszott mérkőzés után. A Bocskay szerint Debrecen város csapata a stadionban fogja megmutatni igazi oroszlánkörmeit. A közönség pedig meg fogja látni, hogy miért játszik a Bocskay mindig oly nagy sikerrel külföldön. A magyarázat egyszerű: külföldön már mindenütt füves pályák vannak és ezek különösen kedveznek a Bocskay stílusának.

Legutóbb Debrecenben járt Móra Ferenc, az országos híri szegedi író, aki vendéglátóival megtekintette az épülő stadiont és az éppen ott tartózkodó Vásáry István polgármesternek gratulálva, elragadtatással jelentette ki:

— Ez az Alföld csodája, amelyhez hasonlót még sokáig nem fog alkotni a magyar vidék.

Móra Ferencnek azonban nem volt igaza, mert a debreceni stadion nem az Alföld, hanem Magyarország csodája lesz, amelynek megbámulására messze idegenből fognak zárandokolni Debrecenbe.

Debrecen városa soha szebbet és maradandóbbat nem alkothott, mint ezt a stadiont, amelyre méltán lehet büszke!
Hermann László

— Autós és motorkerékpáros frontharcok turautja. E hó 28-án rendezi meg az Országos Frontharcos Szövetség autós és motorsport-osztálya az 1933. évi motorsport-évszaki legkimagaslóbb sporteseményének ígérkező I. frontharcos turáját autók és motorkerékpárok részére. Nevezési határidő: május 20. A tura távja 600 kilométer. Utvonal: Budapest — Cegléd — Szolnok — Debrecen — Nyíregyháza — Tokaj — Lillafüred és Gyöngyös.

hírek

© Mindentudó ©

Ma: 1933 május 14. Vasárnap. Protestáns: Bonifác, római katolikus: Cantate, izr.: 5693 Ijar 18. L. B.

Holnap: 1933 május 15. Hétfő. Protestáns: Zsófia, római katolikus: De la S. J., izraelita: 5693 Ijar 19.

Hivatali fogadások. Dr. Baltazár Dezso püspök fogad péntek, szombat és vasárnap kivételével: 10—12. Lindenberger János apostoli helynök fogad: 9—12, 3—5. Báró Vay László főispán fogad: d. e. 10-től, dr. Vásáry István polgármester fogad: szerda és szombat kivételével d. e. 10—1.

A rendőrség telefonszáma: 20-45.

Mentők, tüzoltók, telefon: 04.

Ügyeletes gyógytárak: „Kossuth”, Piac 26. „Reménység”, Csapó 22. „Isteni Gondviselés”, Petőfi-tér. „Sas”, Hatvan u. 70. „Csokonai”, Mester 45. „II. Rákóczi”, Külsővásártér, Miklós u. sarok. „Mátyás király”, Nyilastelep. „Árpád fejedelem”, Csapóker, Jánossy u. 44.

IDŐJÓSLÁS:

Változókéony idő, egyes helyeken gyenge talajmenti fagy lehetséges.

A BUDAPESTI RÁDIÓ MÜSORA

VASÁRNAP, május 14.

8.45: Hírek. 9.10—9.55-ig: Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárról, 10: Egyházi zene és szentbeszéd az Egyetemi templomból. Szentbeszédet mond dr. Tóth Tihamér. 11.15: Evangélikus istentisztelet a Deák téri templomból. Prédikál Magócs Károly lelkész. Utána körülbelül 12.15:

A pécsi rádióközvetítő állomás ünnepi megnyitása. 1.20: Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 1.30—3: Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárról. 3: Gajary László: A téli gazdasági iskolák gyakorlati eredményei. 3.45—4.50-ig: Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárról. 5: Budapesti Hangverseny Zenekar. Vezényel Zsolt Nándor. 6.20: Liber Endre, Budapest előkeszítő város alpolgármesterének előadása az Anyák napjáról. 6.50: gödöllői Vidák Sándor cigányzenekara. 7.50: Sport- és löversenyeredmények. 8: Salamon Béla vidám csevegése. 8.30: Liszt Ferenc. Hangjáték 3 részben. Irta k. Halász Gyula és Kristóf Károly. Zenéjét Liszt, Beethoven, Wagner és Riesz műveiből összeállította és zongorán előadja Stefániai Imre. Rendező Csanády György és k. Halász Gyula. Utána körülbelül 10.25: Időjelzés, sporteredmények, hírek. Majd: Bondy László szalon- és jazz zenekara a Bodó kávéházból Solthay György énekszámával, 10.10: aradi Farkas Sándor és cigányzenekara a Bodó kávéházból.

HÉTFŐ, május 15.

6.45: Torna. Utána: Gramofonlemez. 11.15—11.55-ig: Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárról. 12.05: Czicza József és cigányzenekara. 1.15—2.30-ig: Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárról. 3.30—4.40-ig: Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárról. 5: Asszonyok tanácsadója (Arányi Mária előadása). 5.30: Házikvintett. 6.10: Német nyelvoktatás (Dr. Szentgyörgyi Ede). 6.40: Bertha István szalonzenekara. 7.50: Terménytözsdei árák. 8: Liszt Ferenc világnézete. Dr. Pauler Ákos egyetemi tanár előadása. 8.30: Dr. Dirner Gusztáv és Murgács Kálmán szerzeményei. Előadja Nagy Izabella, Cselényi József és aradi Farkas Sándor cigányzenekara. 9.30: Időjelzés, hírek. 9.45: Gramofonlemez. 10.10: Időjárásjelentés. 10.45: Fentartva a nemzetközi Liszt Ferenc zongoraverseny külföldi résztvevői számára.

A debreceni fűszeresek audiencián a kereskedelmi miniszternél

Már több ízben foglalkozott a Független Ujság azzal a mozgalommal, amelyet a debreceni fűszerkereskedők indítottak a vasárnapi teljes munkaszünet törvénybeiktatása ügyében. A mozgalom fáradhatatlan irányítója, Kontsek László nagykereskedő az akció mellé tudta sorakoztatni a közéleti és társadalmi vezetőegyenlégek egész sorát. Így Serédi Jusztinián bíboros-herceggel is meleg hangú levélben jelentette be támogatását, sőt el is járt az illetékes minisztériumban. Az elmúlt héten jött a minisztérium értesítése, hogy dr. Fabinyi Tihamér kereskedelmi miniszter fogadni kívánja a debreceni fűszerkereskedők vezetőit. Pénteken reggel Kontsek László nagykereskedő vezetésével a következő tekintélyes kereskedők vettek részt a

küldöttségben: Nagy Géza, a Hangyüzletek igazgatója, Királyi István, Varjas Lajos, Deutsch Lajos és Hermann Károly, továbbá a kereskedelmi alkalmazottak részéről Román József. Az audiencián részt vett Samassa államtitkár, a törvénykezési osztály vezetője. Kontsek László valóságos tanulmányzámba menő részletes előadást tartott a munkaszünet megvalósításának körülményeiről, de a tárgyalásban a szakma megjelent többi reprezentánsa is élénk részt vett. A küldöttség azzal az impresszióval távozott a minisztériumból, hogy az ügy rövidesen megvalósul. Könnyen lehet, hogy júliusra már a nagyerdei forrás viz hullámaiban lubickolhatnak vasárnap reggeltől estig a fűszerkereskedők és alkalmazottaik is.

MA FÉLARU SZELVÉNYES ELŐADÁS AZ URÁNIÁBAN MA UTOLJÁRA

A szezon legnagyobb drámája! Jobb mint a „Szerelmes ördög”!
„SZÖKEVÉNY VAGYOK”

Egy szökött feyenc megrázó élete 10 felv. Főszerepben: Paul Muni, Amerika legnagyobb színésze. Némétül beszélő hangosfilm.
Kísérőkép: „FATTY A PORCELLANKIRÁLY”. Burleszk 3 felv.
Vigszínházban: Dolores Del Rio legszebb filmje: „Paradicsommadár”
Előadások kezdete: 3—5—7—9 órák.

DEBRECENI FUGGETLEN UJSÁG.

FÉLARU-SZELVÉNY
EGY SZEMÉLY RÉSZÉRE
az URÁNIA
május 14-iki bármelyik előadására.

DEBRECENI FUGGETLEN UJSÁG.

FÉLARU-SZELVÉNY
EGY SZEMÉLY RÉSZÉRE
az URÁNIA
május 14-iki bármelyik előadására.

Ezután a III. osztályú utasok is használhatják az étkezőkocsit

Budapest, május 13. A Máv. igazgatósága közli, hogy május 15-től kezdődően a III. osztályú menetérti jegygyel bíró utasok az étkezőkocsikat minden pót díj fizetése nélkül ételek és italok fogyasztása céljából éppen úgy használhatják, mint az I. és II. oszt. utasok. Az étkezőkocsik használatára vonatkozólag eddigi korlátozás tehát május 15-től kezdve megszűnik.

Társadalmi események Május naptára MAJUS 14.

— A csapókeri egyházzás Leánykör 1933 május 14-ikén délután 5 órakor a gyülekezeti otthon nagytermében „Anyák napj” ünnepélyt rendez a következő műsorral: 1. Gyülekezeti ének. 2. Bibliát olvas és imádkozik: Halász András vezetőlelkész. 3. Szaval: Csekő Jucika. 4. Énekel a leánykörti vegyeskar. 5. Szaval: Szilágyi Jucika. 6. Ünnepi beszédet tart: Kulcsár Ferenc, a szegényügyi bizottság elnöke. 7. Szaval: Kovács Anna. 8. „Isten nélkül a világban”, kétfelvonásos színmű. Előadja a Leánykör. 9. Énekel a leánykörti énekkar. 10. Szaval: Hajós Emma. 11. Záróbeszéd és gyülekezeti ének. Belépődíj nem lesz. Bárkit szívesen lát az egyházzás vezetősége.

— Tézene. A m. kir. „Bocskay István” 11. hajduzred zenekara f. hó 14-én, vasárnap déli 12 órától 1 óráig a városháza előtt kedvező idő esetén tézzenét tart.

— A Csapó uccai egyházzás is megünnepeli az Anyák-napját. A leánykör tagjai és a Napközi otthonba járó gyermekek az „Anyák-napján” című gyermek-jelenetet adják elő. Műsoron lesz még szavalat, zenezsám, szólóénekek és az egyházzás vegyeskarának két énekszám. Előadást tart Mezey Béla hitoktató lelkész. Belépődíj nincs, szíves adományok a Napközi otthon céljaira fordíthatnak. Az ünnepély az evangélikus estély keretében tartatik meg vasárnap este fél 8 órai kezdettel Szappanos ucca 16. szám alatt, a gyülekezeti otthonban.

MAOSz debreceni csoportja ma, vasárnap délelőtt nyitja meg kiállítását a Déri-muzeumban. A kiállításon azok a fényképfelvételek vesznek részt, amelyek a győri országos amatőr fényképképzésről az első díjat hozták haza. A képek rendkívül érdekesek, valamennyi ujszerűségével hat, frappánsan hozzák ki a leggyorsabb elemeket is, úgy hogy a kiállításnak minden bizonnyal nagy sikere lesz.

— A Sámsoni uti állami elemi iskola május 14-én, vasárnap délután 4 órakor anyák-napi ünnepélyt rendez, amelyen szép műsor keretében szerepelnek: Halász András ref. lelkész, énekkar, Vékony Margit III. oszt. növ., Varga Géza igazgató, I., II., III., IV. oszt. növendékek szavalásokkal, Nagy Ilona, Oláh Mária IV. oszt. növ., énekkar, Tatár M. IV., Vigh E. III., Kerekes F. IV., Mészáros J. IV. oszt. növ., Hazayné Burget Alice Ifj. V. csoport vezetője.

MAJUS 15.

— Választmányi ülés a Csokonai Körben. A Csokonai Kör e hó 15-én, hétfőn délután hat órakor a Déri-muzeum Csokonai-szobájában választmányi ülést tart. A választmányi ülésen fontos tárgyak szerepelnek. Így az Arany-, Csokonai- és Kölcsey-plakettek felállításának és leleplezésének ügye, a Csokonai Kör kiadványainak értékesítése, örökös tagok választása, stb.

műsora:

ap és hétfőn. Do-
retlen idei filmje:
ADAR".

hétfőn. „SZÖKE-
Egy szökött fe-
felv.

Két világt attrakció

g, Urániában és
a 3 óras előadás
kal.

niában vasárnap
usági előadás.

ET". Izgalmas
Douglas Fair-
— Megelőzi:
riporter álma".
órákor.

NYNYITÁSARÓL.

önségét, hogy a
g áldozatkészse-
ördöt e hó 14-én,
nasználtnak át-

cca végén, a tü-
ában épült két
őforrás vizével
jegy személyen-
ürdő egésznap

Polgármester.

UJSÁG

ROZS ÁRA
ZOTT.

A készáruvása-
változott, zab
tengeri nem
rrrel olcsóbbak.

május 12.16,
2, június 12.20,
2-14, október
40, zárlat 11.38
június 6.95, 93,
sber 7.83, 82,
tengeri: május
us 7.52, 45, 47,
s 7.75, 65.

tiszai 77 kg.
50-13.70, 79
13.85-14.05,
g. 12.55-12.70,
g. 12.90-13.05.
: pestv. 6.35-
5, tak. árpa I.
8.70-8.90, zab
0-8.30, tiszai
tengeri 6.95-

MÉNY-
CI ÁRAK.

boletta, rozs
a 8.50-8.00,
5.00-5.80, lu-
na 3.50-2.40,
alomszalma

Remek kilátásokkal kecsegtet a magyar Dunavölgy aranyának kiaknázása

Az eddigi próbafurások kitűnő eredményekkel jártak — Ha teljes erővel megindulna a munka, nemcsak a nemzeti vagyon növekedne, hanem sokezer munkanélküli is kenyérhez jutna — Egy nagy angol tőkecsoport már komolyan érdeklődik

B u d a p e s t, május 13.

A Magyar Közgazdaság című szaklap néhány hónappal ezelőtt feltűnést keltő cikket írt a Dunavölgy aranykincseinek kiaknázási lehetőségeiről. Abban a cikkben rámutattak arra, hogy seprősi Paikert Henriknek az aranykotrás kiváló magyar szakértőjének fáradságtalan kutatásai, bőséges tapasztalatai és évtizedeken át elért eredményei kétségtelenné teszik, hogy

Dunavölgy aranyának kiaknázása olyan nagyszabású és rentabilis vállalkozás lehet, amely megfelelő céltudatos irányítás mellett nagy mértékben elősegítheti az ország gazdasági konszolidációját.

Már a Károlyi-kormány idején sikerült felkelteni az ügy iránt az illetékes tényezők érdeklődését. A jelenlegi pénzügyminiszter, Imrédy Béla, aki akkor a Magyar Nemzeti Bank igazgatója volt, Paikert Henrik előterjesztését meleg pártfogással véleményezte a kormány előtt és Károlyi Gyula miniszterelnök intézkedésére a pénzügyminisztérium bányászati osztálya vette kezébe az ügyet. Az állami geológusok Paikert Henrik adatai alapján megkezdtek az ellenőrző és kutató vizsgálatokat és e vizsgálatok eredménye már a felszíni kutatás alapján is igazolta Paikertnek azt az állítását, hogy

a magyar Duna völgye olyan nagy mértékben tartalmaz őskori, aluviális aranyhordalékot, hogy annak üzemszerű kiaknázása igen lukratív vállalkozás lenne és rendkívüli mértékben gazdagítaná Magyarországot nemzeti vagyonát.

A hivatalos geológiai megállapítások után úgy az állam, mint a magánosok részéről igen sok zárt kutatómunka területet foglaltak le a Duna völgyében. Kora tavasszal Paikert Henrik fontos kísérletet hajtott végre a maga konstruálta mosógéppel, amellyel az aranykotrás ügye iránt intenzíven érdeklődő magyar nagytőkészeknek gyakorlatilag is bebizonyította, hogy

még ezzel az egyszerű géppel is fel tudja fogni a legkisebb, szivete mikro-rozkopus nagyságú aranyzsemcséket is.

Az állami kutatások eredménye és Paikert kísérlete csak siettetett a további fejleményeket. A Gömbös-kormány részéről a legnagyobb érdeklődés nyilvánul meg a Dunavölgy aranykincseinek kiaknázása iránt. Eltekintve ugyanis attól, hogy mit jelentene az aranytömegek kiaknázása pénzügyi és államháztartási szempontból,

szociális vonatkozásban is mérhetetlen horderejű volna ez a munka, amely a munkanélküliek, a kubikos munkások jelentős tömegeit juttatná kenyérkeresethez.

A Gömbös-kormány hivatalba lépése óta elhatározó lépések történtek a nagy nemzeti vállalkozás megvalósítása érdekében. A pénzügyminisztérium bányászati osztálya megtette az intézkedéseket a további és legfontosabb, szakszerű munka elvégzésére. Az ügynek ez a legfontosabb etappja

a speciális mélyfurások elvégzése-

áll, annak megállapítása céljából, hogy a mélyebben fekvő rétegekben mennyi arany rejtőzik, tehát melyek azok a zárt kutatómunka területek, amelyek a legduzsabb aranytartalmúak.

A mélyfurások, amelyekhez speciális furógépekre van szükség, nagy költségekkel járnak.

Ezeket a költségeket a Magyar Nemzeti Bank áldozatkészége teremtette elő.

Az állam Ács és Győr között 150 négyzet kilométernyi területen kezdte meg az

ugynevezett próbafurásokat. Ertesüléseink szerint

az eddigi próbafurások kitűnő eredménnyel jártak, igazolják azt a véleményt, hogy az aranykiaknázása igen rentabilis vállalkozás lesz.

Az állami furásokat tervszerű rendszerességgel tovább folytatják és ezek eredményei alapján

maga az állam kezdi meg a legjobbnak talált aranyterületek kiaknázását.

A Duna aranykincseinek kiaknázása

PAAL JÓB RIPORTREGÉNYE:

A Habsburgok trón nélkül

Ferenc Ferdinánd gyermekei nem tekintik magukat Habsburgoknak...

A HARMINCEGY ESZTENDŐS HOHENBERG MIKSA HERCEG ELNÖKE AZ OSZTRAK LEGITIMISTÁK SZERVEZETÉNEK ÉS NEMRÉG KAPTA MEG OTTÓTÓL AZ ARANYGYAPJAS RENDET. — FERENC FERDINÁND CSEHSZLOVAKIAI BIRTOKAINAK SZOMORU HISTÓRIÁJA. AMI A CSALÁD SZÁMÁRA AUSZTRIÁBAN MEGMARADT. — TURBA EGYETEMI TANÁR ÉRDEKES NYILATKOZATA A HOHENBERG ÁRVAK KÖZJOGI HELYZETÉRŐL.

COPYRIGHT. Minden jog fenntartva. Utánnomás tilos.

Bécsben, a Kärtnerstrasse mellékúccáiban kicsiny lakások bejárata mellett kézzel festett plakátokat világitanak meg apró villanykörtek. Hírül adják a plakátok, hogy bent, a helyiségben magyar cigány bandája muzsikál. Volt idő — az infláció pezsgőben fürdő felejthetetlen napjaira — életük végéig mosolyogva gondolkodtak Bécs éjszakai életének a kényszer-egyezségek tengerében lubickoló szomorú hajószármazékai — amikor ezekben a lakásokban még ropogó bankóért sem lehetett helyet kapni. Irroy és Veuve Cliquot durrított akkor, ma pedig makkát és nagyritkán kis flaskó buteliás bort szervíroz a kopott frakkba öltözött borostás állu öreg pincér, ha nagynéha egy-egy elbusult magyar, vagy idegen érkezik a helyiségbe.

Ezeknek a lakásoknak egyikében, azt hiszem valamelyik Pertics bandája muzsikál ott, az üres asztalok mellett néha helyt foglal két fiatalember. Elegánsak és jókedvűek. Keskeny fekete, stuccolt bajúsz huzódik meg finom metszésű ajkuk felett. Rendesen fekete kabátot viselnek csikos nadrággal. Az idegen az első pillanatban azt hinné, hogy ikertestvérek, annyira hasonlítanak egymáshoz, csak ha jobban megnézzük őket, vesszük észre, hogy egy-két esztendői korkülönbség lehet közöttük. Bort rendelnek és aztán tenyerükre hajtva ábrándos fejüket, hallgatják a cigány muzsikáját. Ilyenkor melegebb érzéssel játszik a banda... Csönd van a lakásban, az érdeklődő idegeneknek, akik nem ismerik a két vendéget, suttogva mondja a pincér:

— Ferenc Ferdinánd fiai ezek. Ha Bécsben vannak, mindig eljönnek ide... Mulatni nem szoktak, csak órákig hallgatják a magyar nótákat...
... 1914 június 28-án robbant a bomba

Szerajevóban, a kis Zsófia hercegnő akkor alig lépett még ki a gyermekokcsból, Miksa herceg tizenkét esztendő volt akkor és Ernő nem egészen kilenc. A béke esztendeire nem tudnak visszaemlékezni, boldog gyermekkoruk ott pergett le a konopisti kastély hatalmas parkjában. Néha elvitték őket Miramareba, Bécsset alig-alig látták. Az udvarról keveset tudtak, Ferenc Ferdinánd, aki ökölbe szorított kezekkel volt kénytelen tűrni, hogy szívéhez nőtt hitvesét udvari ünnepek alkalmából a rangsor utolsó helyére állította Neiperg unokája, a szigorú Montenuovo, kerülte az udvart. A családját pedig következetesen visszatartotta a Hofburg és Schönbrunn levegőjétől...

Tante Henriette gondjaira bízták a boszniai utazás előtt a három gyereket és azok többé nem látták a szüleiket. Fekete drapériával bevont vagonban Artstettenbe érkezett a két hulla, Ferenc Ferdinánd haló poraiban kültözött a kapucinusok bécsi sirtoltjába, még életében külön kriptát épített magának artstetteni kastélyában és itt pihen hitvese mellett.

A gyerekek azóta szülők nélkül nőttek fel. Ma ember mind a három. A Zsófia, — tragikus végű szülők egykori személfénye — közben férjhez ment Nostitz Frigyes grófhöz és négy gyermekével boldogan él férje birtokán. A legidősebb, Max, aki annak idején mint elsőszülött a „Herzog” rangot kapta, ellentétben öccsével, aki „Fürst” lett — a spanyol etikett szabályai szerint az egyik megszólítása „Hoheit”, a másiké „Durchlaucht” — filozófiát végzett, doktorált és megnősült. Ma harmincegy esztendő, felesége születésére Waldburg-Wolfeck gr.fnő. Az artstetteni kastélyban élnek, a

ÜZLETÉMET ATHELYEZTEM

Piac ucca 63. szám alá.
Téli ruhák gondozását már ottválalom felelősség mellett
ADLER JENŐ szüicsmester

iránt nagy külföldi tőkecsoportok részéről a legkomolyabb érdeklődés nyilvánul meg. Nagyobb tőkére azért van szükség a vállalkozáshoz, mert az aranykotrás üzemszerű megindításához nagy teljesítőképességű motoros kotrókra, ugynevezett baggarekre van szükség, amelyeknek előállítására nagyobb befektetést igényel.

Pesten járt egy nagy angol tőkecsoport megbízottja, Mr. Colin Campbell, aki megbízói nevében az állami tényezőikkel, elsősorban a pénzügyminisztériummal tárgyalt

és aki az eddigi eredmények megvizsgálása és a kellő felvilágosítások beszerzése után azzal utazott vissza Londonba, hogy a lehető legrövidebb időn belül a londoni tőkecsoport visszatér az ügy megtárgyalására.

herceg komoly munkával foglalkozik: állandóan levéltári kutatásokat végez. Ugy mondják, hogy szakértelmét és tudását komoly tudósok is elismerik.

Politikával nem foglalkozik, elnöke ugyan az „Eiserner Ring” nevű szervezetnek, amely az osztrák legitimista egyesületek egy részét tömöríti magába, azonban az organizáció vezetésébe aktív nem folyik bele. Néhány héttel ezelőtt Ottó az aranygyapjas renddel tüntette ki.

A fiatal Ernő, aki most huszonhét esztendő, az erdészeti főiskolát végezte a Mura melletti Bruckban és a családi birtokot vezeti.

Ferenc Ferdinánd árvái atyjuk birtokának legnagyobb részét elvesztették. A békeszerződésnek a Habsburgok vagyonát az utódállamokban tudvalevően az új államok nemzeti vagyonául engedték át és arra kötelezték a nemzeti államokat, hogy az elkobzott birtokok értékét a reparációs kasszába fizessék be, ahol az így befizetett összegekkel elismerik a legyőzött országok jóvátételi számláját. Ettől a kötelezettségtől a hágai konferencia később az utódállamokat felemelhette. Ferenc Ferdinánd hatalmas kiterjedésű csehszlovákiai birtokait illetőleg rövid ideig különbözőek voltak a vélemények, a prágai parlament azonban mérész vágással kettészelt a gordiusi csomót: 1921 augusztusában törvényt hozott, amely kimondja, hogy Ferenc Ferdinánd gyermekei, akik közül az elsőszülöttnak az volt az elhivatottsága, hogy egykoron atyját a trónon kövesse és uralkodója legyen annak a területnek is, amely ma Csehszlovákia” minden kétséget kizáró módon Habsburgoknak tekintendők és így vagyonuk automatikusan a csehszlovák köztársaság birtokába száll át.

A törvény értelmében a Hohenberg árvák Csehszlovákiában

elvezették a közel kilencezer holdas konopisti birtokot, a hozzá tartozó műemlékekben gazdag kastállyal, a beneschau sörgyárat, a mrazi és pzári kőbányákat, továbbá a tizezer holdas chlumetzi birtokot, Wittingu mellett és a birtokhoz tartozó híres chlumetzi kastélyt.

Ezek a birtokok — a családtól szerzett információim szerint — a háború kitörését megelőző évben kereken 1.010.000 aranykoronát jövedelmeztek, tehát — a kastályokat és azok műkincseit nem is számítva — öt százalékos hozadék mellett

huszmillió aranykoronára értékelhetők.

Csehszlovákia a békeszerződés értelmében az elkobzott Hohenberg-birtokok értékét késznek nyilatkozott a párisi reparációs pénztárba Ausztria javára lefizetni, azonban az osztrák delegátusok kijelentették, hogy

nem fogadják el Ferenc Ferdinánd egykori birtokai értékének jóváírását osztrák számlára, mert Ausztria felfogása szerint a Hohenberg testvérek nem tekinthetők a Habsburg-család tagjainak.

A hivatalos osztrák kijelentés után a Hohenberg árvák jogi képviselője, Strizl-Artstadt Frigyes báró dr. bécsi ügyvéd a jóvátételi bizottságnak azt a javaslatot tette, hogy az elkobzott birtokok becsértékét fizessék ki az árváknak, azonban a reparációs bizottság a javaslatot azzal az indoklással utasította el, hogy „e kérdésben határozathozatalra magát jogosítva és illetékesnek nem érzi”. A csehszlovákiai elkobzott birtokok után a Hohenberg-testvérek egy fillért sem kaptak.

Az Olaszországban elkobzott estei vagyonhoz Ferenc Ferdinánd gyermekeinek jussuk nem volt és ez a vagyon, a házi törvények értelmében Ferenc Ferdinánd halála után automatikusan Károlyra szállt. A Habsburg-család törvényei szerint ma vagy Miksa főhercegnek, vagy Ottónak lenne jussa az egykori mérhetően estei vagyonra.

Ferenc Ferdinánd árvái azonban még ilyen előzmények után is a szerencsésebb helyzetben élők sorába tartoznak. Ausztria birtokaik közül — amelyek kétségen kívül magántulajdon képeztek — semmit sem veszítettek el. Jóllehet a mezőgazdaság ma a krízis idejét éli és hatalmas dominiumok jövedelme is alaposan megcsappant, a Hohenberg hercegeknek még mindig van mit aprítaniuk a tejbe. A helyzetük összehasonlításként jobb, mint sok Habsburg főhercegé...

A három Hohenberg testvér a következő ingatlanok birtokában van: Övéké

Bécsben a harmadik kerületben a Reisnerstrasse 55-57. alatt lévő hatalmas Hohenberg-palota, a stajerszói 14.000 holdas eisenerzradmiri uradalom, a Melk melletti Artstetten, kastélyával és 300 holdas birtokával és a karinthiai Lölling, amely mintegy nyolcszáz holdat tesz ki.

A 14.000 holdas stajerszói birtokot az ugynevezett Ferenc József hitbizományból még uralkodása idején IV. Károly adományozta Ferenc Ferdinánd árváinak, akik az adományozással kapcsolatban okiratban mondták le arról az appanázsról, amit Ferenc József állapított meg atyjuk halála után a részükre.

Ferenc Ferdinánd árvái semmiféle vonatkozásban nem tekintik maguk-

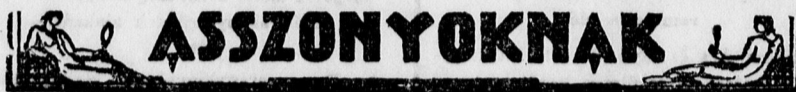
kat Habsburgoknak és jóllehet a család fenntartja velük, mint egyenrangú familiával a rokoni kapcsolatot, a Habsburgok között sincsenki, aki a Hohenbergeket magukhoz tartozónak tekintené.

Arra a kérdésre: mi lett volna akkor, ha... Ferenc Ferdinánd túléli nagybátyját és trónra kerül, ma éppennyug nem lehet választ adni, mint annyi más sok kérdésre, Ferenc Ferdinánd erős akaratu ember volt, aki elgondolását tüzzel-vassal keresztül vte... De ma más a helyzet és a Hohenberg-család közjogi helyzetéről Turba Gusztáv dr. egyetemi tanár, a Habsburg-kérdés legalaposabb ismerője ezeket mondotta nekem:

— A pragmática sanctio és az érvényben lévő házi törvények minden kétséget kizáró módon meghatároz-

zák, hogy kik tekinthetők a Habsburg-Lotharingiai család tagjainak. — Nem fér kétség ahhoz, hogy egy főhercegnek nem egyenrangú házasságból származó gyermekei, soha és semmi körülmények között nem lehetnek Habsburgok. Még Ferenc Ferdinánd sem változtathatott volna ezen a tényen, mert a család idevonatkozó és 1703, 1719 és 1720-ban alkotott törvényei örök időkre megváltoztathatatlanoknak lettek deklarálva.

... Ahogyan elnézem a két Hohenberg herceg érdekes és intelligens arcát a bécsi bár fehér abrosszal leterített asztala mellett, amint csöndesen és áhitattal hallgatják a cigány muzsikáját, önkénytelenül arra gondolok, hogy a Hohenberg-probléma azért még koránt sincs megoldva. Sok fejtörést és gondot fog ez még generációink okozni...

Rovatvezető: H. FARKAS ILONA.

Gondolj Édesanyádra!

Meghatóan gyöngéd, finom és poétikus gondolat teremtette meg az anyák napjának ünnepi ötletét.

Az elsodródó élet durva, komisz hétköznapjaiban lágy orgona-illat ez a lélegzetvételyi megállás.

A negyedik parancsolat valóságga birközza magát. És a tiszteld apádat és anyádat, újra bevésődik az elkérgesedett szivekbe.

Bámész gyerekszemek, ámuló kis iskolásszájak heteken keresztül készültek az iskolai ünnepélyekre, ahol ezen a tavaszi délelőttön zene, ének, szavalt, mint alázatos, hálás ujjongás hajt fejet az előtt az életet adó, életre ápoló, védelmező szeretet előtt, amelyben soha sem a gyermek, sem a későbbi felnőtt nem csalódott, ami a földi életben az egyedülinek örizte meg maradéktalanul, tisztán és teljesen az isteni végtelen szeretet egy szikráját. Az a szeretet, amely a szive alatt hordozza reménykedve, féltve az új élet friss hajtását és vállalja azt a gyötrődő mártírumot, hogy nem tudja milyen sorsra hozta világra, kinlódva és fájdalmak közt a Gyermekek, aki rész a testből és rész a lélekből.

Az anyák napjának ünnepe, mint figyelmeztető, nagy intés a gyermekek és

felnőttek felé, soha aktuálisabb nem volt, mint éppen ma.

A mai küzdelmes, a kenyérhajért is véresen harcoló élet nem tulságosan enged meg az érzelmek és a gyöngédség luxusát.

A háboru utáni gazdasági leromlás magától értetődően hurcolta magával azt a morális elhajlást, ami mint örlő szu kikezdte, kirágtá a családi élet valaha megdönthetetlenül biztos alapjait. Anyák a lányakkal, apák a fiaikkal majdnem ellenségesen állanak szemben. Világnézetek, politikai felfogás, erkölcsi izlés, életelvek, mint áthághatatlan meredek akadály tornyosodnak kettőjük között. Segítség majdnem lehetetlen! Az egyiknek vigyáznia kell, hogy el ne maradjon a fiatalság lázas kíváncsisággal kutató, mindent tudni akarása mögött. A másikkal ügyelni kell, hogy a kritizáló, fölényesen bíráló, összehuzott szemhéja mögül ki ne hulljon az édes anyja arca.

De ki is merné ma még önmagának is szegyenkezés nélkül bevallani, hogy pénzre felváltható ügyességén, eszén, életrevalóságán kívül szive is van? És ki merne ma az Édes anyjáról vagy családi érzéseiről beszélni anélkül, hogy

naivsága finom mosolyokat ne csalna elő és hogy legjobb barátai sürgősen idegorvoshoz ne küldenék, hogy egy-két beszélgetéssel igyekezzen megszabadítani enyhe Ödipus komplexumától?

Az apró mozaikok, amelyek egy korszak képét építik egészé, sokszor érdekesebbek, mint sok más látszólagosan súlyosabb jelenség.

Egy későbbi krónikás századok multával böngészve a mai idők emlékei közt, komoly arccal kutat végig könyvtárokat, elsárgult, elavult ujságok évfolyamait és a jól végzett munka tudatával bukkan rá egy apróságra, amiről sietve jegyzi majd fel:

„A matriarchatus felé haladó világ első efafta megnyilvánulása nem is annyira a nők emancipációja, a feminizmus és a férfivel egyenlően dolgozó nő jelensége volt, hanem egy poétikus anyáknak szentelt ünnepe: az Anyák Napja.”

A ma szerény krónikása pedig csöndes rezignációval gondol arra, hogy a lelkeknek ez az alázatos fejhajtása a legszentebb szenvedés, a legcsodálatosabb áldozat, a legmagasztosabb gyöngédség előtt: fájdalmasan takar egy mélységes irt. Már régen ott tartunk, hogy kétségbeesett jalkáltással kell figyelmeztetni, inteni, felrázni a gyermek, az ifjuság, a felnőtt közönyét: Gondolj Édes anyádra!

USZÓRUHAK DIVATJA.

Nizzabói írja az „Asszonyoknak” rovat egy kedves barátja a következőket:

A Hotel Negresco elegáns halljában nagy sikerrel mutatták be a párisi cégek az uszóruhák 1933-as divatját. A siker óriási volt. Igaz ugyan, hogy a siker és tetszés nem csupán az uszóruháknak szólt, de a bemutató próbahölgyek napbarnított szépségének is. Jaz muzsika pótolta a kék tenger morajlását és sürüm elfogyasztott koktaillek forralták a lelkes nézőközönség hangulatát. Az uszóruhák tarka, virágos, apró pettyes, kockás mintázással, a szivárvány színeiben óriási tarka lepkékhez hasonlóvá teszik viselőjüket. A pizsama, amit az idén strandruhával kívántak pótolni, új életre kapott. Feltámasztásában új formákkal természetesen még erősebb divat lesz, mint valaha is volt. A modellek széles vállakkal, sportszerű formákban, de nem túl széles nadrággal készülnek. Leginkább szines vászonból, vagy jól mosható, durva, kézzel szőtt anyaghoz hasonló selymesebb nyersvászonból készülnek. Uszóruhát csupán a vízben, uszáskor viselnek. Napozni, strandon sétáláshoz, homokban fekvéshez pizsama, vagy az ugynevezett „lebarnuló ruha” (a hátnélküli vászonruha) kötelező.

Asszonyok rovat postája

P. K. Nagyléta. Köszönöm kedves sorait, megkaptam, bár egyszerűbb lett volna akár a lakásomra vagy a szerkesztőségbe címezni levelét. Kérdésére a válasz a következő: Divat a szemek kikészítése, ez alatt természetesen a szemöldök és a szempilla festése értendő csupán. A szemhéjakat nem szabad crayonnal aláhuzni, mert az beteges, becsent kifejezést ad a szemeknek. A szemhéjakat gyöngéden bekrémezi kevés zsiros krémmel, ez fényessé és élénkíti teszi a szemkeretét. Természetesen ez az egész kikészítés csupán estére való, vilnyfényben, mert nappal lárvaszerűen és közönségesen hatna.

E. asszony. Piros, szürke, kék: mind

Magyar Általános Hitelbank

debreceni fiókja

foglalkozik az összes bankügyletekkel.

Az intézet alapított 1867-ben, a debreceni fiók alapítási éve: 1908.

Saját tőke: 67 millió pengő.

Fiókok és affiliált intézetek a nagyobb városokban.

tavaszi színek, de annyira általánosok (különösen a szürke), hogy szinte egyruhaszerűen hat. A kék egy árnyalata mellett döntsen. Pirosat semmiesetre sem.

S. Terka, O. Elmesélték nekem, így már akkor tudtam róla, mikor a levele megjött. A világot sem szomorkodni rajta tovább, legyen ez nagy tanulság és fogadja meg, hogy meggondolatlanul nem ír többet levelet. Annak az urnak az indiszkrécója persze szomorúan jellemző, de éppen mert jelentéktelen pár sor volt, ne foglalkozzon vele tovább. A gyönyörű orgonákat megkaptam, köszönöm. Ha bent jár Debrecenben, ke- teessen fel.

Tessen venni gyöngyvirágot...

A gyerek ott állt az uccásarkon a verőfényes májusi délelőttön és szurtos, apró kezecskéiben virágokat szorongatott. A virágok frissek és zöldek voltak, gyöngyvirágok, illatosak és szépek, amilyen csak májusban a virág lehet. A kis fiu ruhája rongyos volt, tépett és szakadozott, a virág pedig üde s a gyerek szinte megilletődve tartotta kezét között.

— Gyöngyvirág! — Csak tiz fillér a gyöngyvirág! — mondja selypítve a gyerek és rámereszti szemét. Nem lehet több hat évesnél az egész apróság, de értelmesnek látszik s amikor beszél, nem ijed meg, formálisan inteztet ad.

— Apa nincs, — mondja, — már régen meghalt, mert tüdőbajos volt. Anya is az, anya mindig köhög és mindig piros az arca, forró a tenyere és fekszik odahaza. Három vagyunk testvérek, egy kisebb van nálam, meg egy nagyobb. A nagyobb már elemibe jár. Én is már járni fogok jövőre, de anya mindig azt mondja, hogy ő már nem éri meg, mert ő nagyon beteg és ő meg fog halni. De én ezt nem hiszem, mert én nagyon szeretem anyát és nem akarom, hogy meghaljon...

Ezt nem sirva mondja, mert még csak öt éves múlt és nem tudja, mit jelent az, aki meghal, anya, aki a világra hozta őt. Egyébként Kelemen Jánosnak hívják és kint lakik a Téglavetőben az Ostor uccában és minden reggel ötkor kimegy az erdőbe, friss virágot szed és aztán viszi eladni. Büszke arra, hogy van olyan nap, amikor negyven fillért is keres, sőt egyszer hatvanhat fillér volt a napi bevétel s a pénzen kenyeret vesz és hazaviszi anyjának, meg a testvéreinek.

Tiz fillért adok neki azzal, hogy menjen és vegyen érte fagyaltot. De nem megy és azt mondja, rám emelve szemét Kelemen Jancsi: — Most nem megyek innen, mert dél van és mingyárt jönnek az iskolásnéni és azok szoktak tőlem vásárolni.

A következő pillanatban már nincs is mellettem, ott robog egy összesimuló pár előtt és kis cérnhangján kínálja portékáját:

— Tessen venni gyöngyvirágot... Csak tiz fillér a gyöngyvirág... (r. gy.)

A LEGJOBB HIRDETÉSI ORGANUM A DEBRECENI FÜGGETLEN UJSÁG.

Tiszántúli Közgazdaság

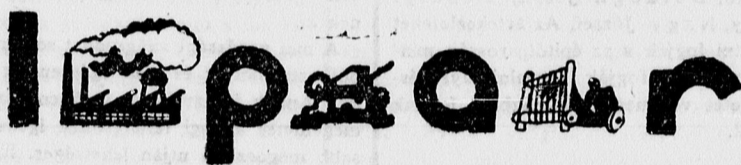
Megmondjuk őszintén, hogy

Gömbös miniszterelnöknek az OMKE közgyűlésén elhangzott beszédét többnek tekintjük egyszerű szílamoknál. Azt sem hallgatjuk el, hogy a magyar kereskedelem hivatásos kormányfő szájából az utolsó 14 esztendőben nem hallott ilyen beszédet. Ez a beszéd nem politikai beszéd volt s éppen ez volt a szerencséje, hiszen a hallgatóság zöme politikai tekintetben nem is tartozik Gömbös pártjához. De Gömbös Gyula ebben a beszédében fel tudott emelkedni a hüvös tárgyilagosságának arra a magaslatára, ahonnan egy komoly államférfi sohasem szabad leszállni, ha gazdasági kérdésekkel foglalkozik. A magyar kereskedelem számára keresett és talált Gömbös Gyula olyan elismerő szavakat, amelyek igazán jól estek a magyar kereskedőtársadalomnak annál is inkább, mert az ugynevezett keresztény kurzusnak a kereskedelem kezdetől fogva mostohagyermek volt. Jellemző arra a szomorú szellemre, amellyel a közelmúltban a kereskedelmünket kezelték,

hogy néhány éve akadt egy kereskedelmi miniszter, aki egy nála járt panaszkodó kereskedő küldöttség előtt büszkén jelentette ki, hogy ő „nem ellensége” a kereskedőknek. Akkor azt hitte az a kitünő uriember (akinek a nevét csak azért nem írjuk ki, hogy minél hamarabb elfelejthessük), hogy ő lekötözte és boldoggá tette a magyar kereskedelmet akkor, midőn kereskedelmi miniszter léte mintegy ajándékképpen odavetette, hogy nem ellensége annak a foglalkozási ágának, amelynek a — minisztere.

Ettől a „nem ellenség” minisztertől Gömbös, a kereskedelem új barátjág, hosszú és keserves utat tett meg a magyar kereskedőszálya. Mennyi érték, mennyi egzisztencia pusztult el ezen az úton...

Szeretnénk azt hinni, hogy Gömbös nagyvonalú és őszintének ható beszéde új kilométerkő a magyar kereskedelemnek a jobb jövő felé vezető országútján.

A debreceni iparossoron nagy a sírás-rívás

Garázdálkodnak a kontárok, elviselhetetlen versenyt támasztanak a gyárak s ha egy kis munka mégis akad, akkor adós marad a megrendelő

Sajnos, el lehet mondani, hogy manapság talán az iparosság helyzete a legnehezebb Magyarországon. A gazdának nincs pénze, mert a gabona értéktelen lett, a tisztviselőnek nincs pénze, mert állandóan redukálják a fizetését s ugyancsak nélkülöz a kereskedelem is, amely csaknem teljesen elvesztette a vásárlókönöségét. Ha pedig ezeknek a gazdasági tényezőknél minimumra csökkent a jövedelmük, akkor nem csodálható, ha nem tudják támogatni az ipart, a gazdasági élet egyik tartóoszlopát.

Évről-évre várják az iparosok a javulást, felpirkad a reménykedés hajnala, de évről-évre hangosabb a panasz és rosszabb a helyzet. Nincs pénz, nincs munka. Ritkaság számba megy ma már az iparos műhelyében a rendelő, de még ritkább az, aki meg is fizeti a rendelés árát.

Az ipartestület egyik agilis vezetője, arra a kérdésre, hogy mi a helyzet az iparosok körében, a következőket mondotta:

— A beigért javulás nemcsak hogy elmaradt, de a helyzet szinte elképesztően rosszabbodott. Munka nincs, Debrecen sokszernyi iparos nyomorog és küzdökedik és semmi kilátás nincs a javulásra. Merem azt mondani már most, májusban is, hogy soha olyan rossz télinek nem nézünk elébe, mint ami jönni fog. Ez már nem sablon, nem a megszokott pesszimizmus, hanem igenis, ha valami rendkívüli nem történik, nagyon, de nagyon súlyos lesz a helyzet. És veszélyes. És az a rendkívüli dolog, aminek be kell kö-

vetkezni: az a munkaalkalom. Három dologra van szüksége ma az iparosnak: munkára, munkára és munkára. Mégpedig nagyon sürgősen!

A NINCSTELENSÉGBEN AZ ÉPÍTŐIPARI SZAKMA VEZET

— A szakmák között melyiket érinti legsúlyosabban a gazdasági válság? — kérdezzük.

— A kérdés nagyon helyes. Arról ugyanis nem lehet beszélni, hogy melyiket érinti a legkevésbé, csak arról, hogy melyiket a legsúlyosabban. Ki kell jelentenem, hogy az építőipar helyzete a legkatasztrófálisabb. Az építkezés ugyszólván teljesen megszűnt s a háztulajdonosok még csak nem is renováltatják a házaikat. Az adók oly magasan terhelik őket, hogy erre már nem jut. Pedig Debrecenben több, mint ezer építőiparos van s ezeknek a dolgoztatása még legalább ötezer embernek adna megélhetést. De nagyban rontja az építőiparosok helyzetét a vidéki közműveseknek Debrecenbe való özönlése. Az építőiparosok működése ugyanis nincs helyi iparendélyhez kötve s meghívásra bárki bejöhet dolgozni a városba. A vidékiek aztán úgy csinálják, hogy házról-házra járnak a városban és mindenütt felajánlkoznak esetleges tartozások elvégzésére. Ahol aztán akad valamilyen kisebb munka, azt elvállalják és úgy jelentik be, hogy meghívásra végzik el a munkát. Elsősorban ezeknek a működése elé kellene akadályokat gördíteni a hatóságoknak, mert ha

nem is legelső, de mindenesetre fontos oka a helybeli mesternek nehéz helyzetének ez a vándorjárás.

A ROSSZ TAVASZI SZEZON MEGNYOMORITOTTA A SZABÓKAT

— És a többi szakmák számára mit hozott a tavasz? — tesszük fel az újabb kérdést.

— Az idén nem is volt tavasz. Az időjárás minden tervet felborított, de különösen súlyosan érintette a szabókat. A rossz, hüvös időben mindenki a régi felöltőjét, ruháját hordta s a divat változataival nem sokat törődtek. De a szabómesterek nagy átka a kész ruhakereskedés is, mert nem tudják felvenni a versenyt a nagyüzem áráival. Manapság a vevő már nem igen ér rá teketóriázni, szereti, ha a ruhát rögtön kézhez is kapja. A ruhakereskedőnél csak kiválasztja a ruhát, kicsit alkuszik és félóra múlva akár már viselheti az öltönyt, míg a szabónál napokig kell várni, amíg elkészül. De súlyosan érinti a szabókat az is, hogy a szövetereskedők nagyrésze ruharendeléseket is vesz fel. Az üzletben felveszik a mértéket és kiadják egy szabóműhelybe feldolgozás végett. Itt különösen azt panaszolják a szabók, hogy nagyon sok kereskedő nem a képzett szabómestert bizza meg a ruha elkészítésével, hanem egy szabósegédet, aki iparendély nélkül dolgozik, de egészen pottom áron, úgy, hogy lehetetlenné teszi a versenyt. Az ilyen szabósegédek sokszor öt-hat kereskedő részére is dolgoznak.

NYOMASZTÓ VALSÁGBAN FULDOKOLNAK A LAKATOSOK, KOVÁCSOK ÉS BÁDOGOSOK IS.

— A lakatos és kovácsipar szintén pang. Teljes a munkaszűnet itt is. Voltak kitünő lakatosok, akik elsőrangban értették a temető sír-rács és lépcsőházi rács készítéséhez. Ma már ilyeneket senki sem készített, úgy, hogy ezeknek még a készítését is elfeledték. Ez annál szomorúbb, mert az iparostanoncok, akik most kerülnek be a műhelyekbe, mégcsak nem is fogják megtanulni ezeknek a tárgyaknak a készítését, mert nincs rá alkalom. De nemcsak ezekkel a disztárgyakkal van vastárgy elkészítésével is. Azon pedig ez így, hanem nagyon sok mindennapi éppenséggel csodálkozni lehet, hogyan bírják fenntartani magukat a kovácsmesterek. Ott már olyan nagy a konkurencia, hogy egy patkót ötven fillérért is felszegelnek, ami azelőtt két pengőbe is belekerült.

— De borzalmas a bádogosok helyzete is, szinte minden kereseti lehetőség megszűnt számukra. Ha az uccán járunk és az esős időkben a nyakunkba csurog a víz, ez azt jelenti, hogy a háztulajdonos még az ereszt sem csináltatta meg. Ha pedig már a háztulajdonosoknak sincs

Minden hölgynek

ILLIK egy remek tűvörös

kamcsatkai róka

100-150 pengő.

Dán Fülöp-nál

BUDAPEST, Dorottya ucca 1. Gerbaud sarkán,

pénzüket, kiktől szerezzen munkát a szegény bádogos?

A CIPESZEKET A GYÁRI VERSENY FÜLLASZTJA

De a cipészek sem élnek kedvezőbb viszonyok között. Ők sem tudják — akár csak a szabók — a gyári áruval felvenni a versenyt. Mert annak ellenére, hogy a gyári cipő még a kereskedő kezén is keresztül megy, mégis olcsóbb, mint amit ők készítenek. És különösen ennél a szakmánál uralkodik a kontárkodás, mert csaknem valamennyi állástalan cipészsegéd elvállalja „házimunkát”.

— Ugyancsak szomorú a kerékgyártók sorsa is. Szekereket ma már nem vesznek a gazdák, mert nincs pénz, inkább a régi, rozoga tákolmányon hajtanak fel a vásárokból. És amennyi iprág csak van, az mind vergődik és nélkülöz.

Ezután arra terelődik a szó, hogy mennyi sok iparos van Debrecenben, akik valaha jólétben éltek, mert volt munka, volt pénz s ma az éhhalál fenyegeti őket.

IPAROSTRAGÉDIÁK

— A multkor bejött hozzám egy ember — mondja, — nagyon jónevű, régi debreceni iparos, hatalmas üzeme volt a városban. Teljesen tönkrement, elszegényedett és most feleségével együtt kint lakik a Kincseshegy háta mögött. Késő délelőtt volt már, amikor jött, a hivatali óra vége felé, de ő exkuzálta magát: „Ne tessék haragudni, hogy ilyen későn jöttem, de a feleségem nem volt otthon és amíg ő haza nem jött, nem mehettam el”. Kérdőleg néztem rá, mire így folytatta: „Egy cipőnk van ugyanis és ha a

feleségem megy el, ő veszi fel, ha én megyek el, én veszem fel...”

— De ilyen eseteket szinte tömegével lehetne felsorolni. Még a régi békevilágban Debrecen egyik legjobbnévű szabója volt az öreg Róth bácsi, a főtéren volt hatalmas szabóműhelye, most feleségével együtt kint lakik a Ghillány laktanyában, a hajléktalanok menhelyén.

— És a legnagyobb panasz az, hogy a megrendelők nem fizetik meg a megrendelt tárgy árát. Manapság már nem lehet utánajárni az iparosnak, hogy a rendelő fizet-e vagy sem. Mert ha nem vállalja el a munkát, akkor vége az üzletnek. Más majd elvállalja. Inkább befekteti ő is a pénzt, megveszi az anyagot és elkészíti a munkát. A rendelőknek aztán ijeszten nagy százaléka adós marad. Ugy, hogy — komolyan mondom — ma már az iparos nemhogy keresne, de még rá is fizet a munkájára... (r. gy.)

Tárgyalások a építő iparosok érdekében

Az ipartestület elnökségének kezdeményezésére az ipartestület kebelében tanácskozások kezdődtek az építőipar érdekében. Az első értekezleten, amelyen Vági István elnököt, nagy érdeklődés nyilvánult meg. Szendrői Sándor elnök beszéde után, amelyben a legsúlyosabb bajokat ismertette, beható vita indult meg, amiben értékes hozzászólással vettek részt Pollák Ignác, Lovass Kálmán, Boldogh József, Erdélyi Mihály, Nagy József. Az értekezleteket folytatni fogják s az építőiparosság minden baját meg fogják tárgyalni. Ilyen értekezletet valamennyi iparágban fognak tartani.

A kapitalista világrend őrei

Írta: DR. KERTÉSZ KALMAN.

A mezőgazdasággal foglalkozó társadalom szakadatlanul érzi, hogy állapota és megélhetése folyamatosan rossz, sőt állandóan romlik. Nemcsak állandó panaszos szavakkal kél vagy fekszik, de az eredménytelen munkája következtében már majdcsak egy megrögzött elégedetlen elem vált belőle.

A gazdaközönségnek ebben a sivár helyzetében szinte akasztófa humorként hat, amikor újságok és rádió néha néha gazdamegsegítésekről beszélnek. Azok a bajok, melyekkel a gazdaközönség küzd, melyek a nemzet széles rétege előtt eléggé ismeretesek, legkisebb mértékben sem csökkentek, legfeljebb eltolták talán addig, míg nehezebb közgazdasági viszonyok mellett kerülhetnek megoldásra.

A gazda kívánsága: munkájának jövedelmezővé tétele. Ez a legkevésbé, amit mindenki és minden foglalkozási ág magának megkövetelhet. Tehát nem lehet a gazdaközönséget avval vádolni, hogy lehetetlent kér. Elvégre is kapitalista világfelfogásban élünk, annak pedig egyedüli ismerve a haszonra való termelés.

Sok volna most mindazt az eszközöket felsorolni, melyek a haszonra való termelést elősegítik. De azokról, amik egyenesen a mezőgazdaság rentabilitásának útjában állnak, nem feledkezhetem meg.

A köz- és magánterheknek a való élettel az aránytalansága már az égbe kiált. Ugy az adó, mint az adóterhek

pró és contra minden elképzelhető érveket elmondottak. Statisztikai adatok, közgazdasági elméletek mind feldolgozódtak, megmagyarázták már a lehetőségeket és különösen a negatív oldal megvilágításánál, a változhatatlanság bizonyítására sokszor a nemzeti ideálok meghamisításával operáltak.

Mindaddig míg Magyarországon, ily közterhek mellett, az adófizető polgárok vállalkozást vagy munkát kezdenek, a természetes észjárás szerint az csak balul üthet ki, csak pusztulásra vezethet. Ha gyarapodást érnek el, az csak némi becstelenség szerencsével lehetséges, amit manapság helyes „közgazdasági érzéknek” neveznek.

Adófizető morált, ami az állami élet egyik alapköve, csak elviselhető közterhakkal lehet fenntartani. Ha pedig ez megrendül, annak elsősorban nem az adófizető polgárok az okai, mert a magyar nép mindig igyekezett állampolgári kötelezettségének megfelelni, ha őket jól vezették.

A mezőgazda magánterhei teljesítésénél már a képességének végső határához érkezett, vagyis oly áldozatokat hozott, ami a termelést veszélyezteti. Sajnos, a sorsán az mégsem segített, a bajai egyre csak szaporodtak. A konjunkturális tőkének, most a pusztulások és a vállalkozói munka határtalan kiszákmányolása közepette, teljes értékben való visszakövetelése már-már surrolja a rosszhiszemű hitelező fogalmát. Ebből lehetetlenül akadályozza a

Bikszád gyógyfürdő ERDÉLY KARLSBADJA

Tekintettel a nehéz pénzügyi viszonyokra, ezévből nagyon olcsó árak vannak az elő, a fő és az utószézonban

Az előszézon (május 15-től július 1-ig) árai:

A Berta lakban 1 ágyas szoba napi 58 Lel	Pensióval étlap szerint diétáson is Lel 110
A Mária " 1 " " " 48 "	Pensióval " " " " Lel 100
A Mórlicz " 1 " " " 32 "	Pensióval " " " " Lel 92
A Berta lakban 2 ágyas szoba napi 105 Lel	
A Mária " 2 " " " 88 "	
Az Anna " 2 " " " 72 "	
A Mórlicz " 2 " " " 60 "	

A Nagyvendéglőt házikézelésbe vettük.

Prospektust készséggel küld a Fürdőigazgatóság Bikszád.

gazdaközönséget, hogy a tőkés ebbeli kívánságának eleget tudjon tenni. Ezt a külföldi államok sok részben már be is látták és intézkedéseik ebben az irányban indultak el először. A hitelező csak azt kívánhatja, amire az adós képes is lehet.

Mindaddig, míg a mezőgazdaság terheinek a változott viszonyokhoz való arányosítása be nem következik, addig haszonra való termelés nincs, addig a kapitalista világrend hangoztatása csak frázis, de nem valóság.

A gazdaközönség a haszonra való termelést kívánja, ennek előfeltétele a mezőgazdaság terheinek radikális leszállítása, aminek bekövetkezése a kapitalista világrend megszűlését eredményezi, elmulasztása pedig lábat ad azoknak, akik ezen társadalmi rend jelszavai fedezékében anarchisztikus étvágakat elégitenek ki.

A mai gazdasági világrendet sok irányból ostromolják és nem egészen ok nélkül. Annak fenntartása a jövőben csak a megélhetés anyagi feltételeinek igazságosabb megosztása útján lehetséges. Ennek érdekében harcol a gazdaközönség, mint a kapitalista világrend egyedül hivatott őrsége.

7819—1933 B. szám.

HIRDETMÉNY

Közlöm, hogy a m. kir. földmívelésiügyi miniszter ur a tengerimoly elleni kötelező védekezésnek a helyszínen történő ellenőrzését a folyó évre is elrendelte.

Ennek folytán felhívom a város érdekelte közönségét, hogy a tengerimoly hernyójának, pilléjének irtása céljából az előző évi termésből származó tengeri kórót, lemorzsolat csutkát, szárítva eltett csalamádét, cirokszárat és annak minden részét folyó évi május hó 15-ig használják fel. Ha pedig a birtokukban lévő készletek a jelzett időig felhasználhatók nem volnának, úgy azok tovább csak megfelelő módon elraktározva (elvermelve, vagy száraz helyen padláson, pajtában, istállóban, az ott található összes nyílások betapasztásával jól elzárva) tarthatók.

A fel nem használt, sem pedig az előírt módon el nem raktározott tengeri- és cirokszár rész készleteket folyó évi május hó 15-ig meg kell semmisíteni, hogy a tengerimoly pilléjének kirepülése megakadályoztassék, mert a fentemlített munkáknak későbbi időben való elvégzése a molypille kirajzását már nem akadályozza meg s így az egész védekezés eredménytelené válik. Ilyen módon kerülhető csak el a tengeritermésben előállható és az egész ország termésére károsan kiható tengerimoly pusztítása.

Az elmúlt évi termésből származó tengeri- és cirokszárból készített, sövényt, csöszkunyhót készíteni, vagy azt tetőfedésre, vagy bármilyen más módon építkezésre felhasználni nem szabad.

A fentiekben közölt rendelkezések

pontos végrehajtását — figyelemmel annak az egész ország gazdasági viszonyaira káros befolyással bíró nagy jelentőségére, folyó évi május hó 16-tól kezdődő időben a hatóság a helyszínen ellenőriztetni fogja és azok ellen, akiket az ellenőrző közegek mulasztásban találnak: az 1894:XII. t.-c. 95. §-ának k) pontjába ütköző kihágás miatt az eljárást meg fogja indítani és ezenkívül a birtokukban talált készleteket hatósági uton a mulasztók költségére és veszélyére meg fogja semmisíteni.

Elrendelte továbbá a m. kir. földmívelésiügyi miniszter ur a ciroktermelés bejelentését is.

Felhívom tehát mindazokat, akik eladás céljára (tehát nem saját szükségletükre (cirkot termelnek, hogy ezt a körülményt a cirokkal bevett terület nagyságának megjelölése mellett a városi elsőfokú közigazgatási hatóság (Kossuth ucca 20. sz.) földszint 36-os számú hivatalos helyiségébe május hó 31-ig a hivatalos órák alatt reggel 8-tól, 2-ig terjedő időben jelentésük be.

Debrecen, 1933 május hó 8-án.

Debrecen elsőfokú közig. hatósága
Dr. Vass Károly,
tb, aljegyző

Debrecen sz. kir. város polgármesterétől
9647—1933. VI. sz.

HIRDETMÉNY

Az 1894:XII. t.-c. 51. §-a szerint minden birtokos köteles birtoka egész területén a szerbtövist (Xanthium spinosum) virágzás előtt irtani.

A szerbtövist további terjedésének a megakadályozása céljából az idézett törvény, valamint a m. kir. földmívelésiügyi miniszter ur 11.300—1933. VII. 3. sz. rendelete alapján felhívom a város gazdálkodó (bérlo) lakosságát, hogy a tulajdonukat tevő, illetve mivélésük alatt álló területen a szerbtövist és egyéb gyomok irtásáról (lekaszálásáról) folyó évi május hó 15-ig, de mindenesetre annak virágzása előtt gondoskodjanak.

A lekaszált szerbtövist és egyéb gyomot gondosan össze kell gyűjteni és elégetni, vagy mélyen elásni, mert különben a mag a lekaszált növényen is beérhetik és tovább terjedhet.

Az irtás végrehajtását a hatóság ellenőrizteti és aki az irtást elmulasztja, annak a terhére a hatóság az irtást elvégzetteti és ellene a kihágási eljárást megindítja, amelynek során az 1894:XII. t.-c. 95. §. k) pontja értelmében a mulasztó büntetéssel fog sujtatni.

Debrecen, 1933. évi május hó 2-án.

Polgármester.

Telefonszámunk:

Szerkesztőség és kiadóhivatal

32—12.

HIRDETMÉNY

Az állategészségügyről szóló 1928: XIX. t.-c. illetőleg az ennek végrehajtása tárgyában kiadott 100.000-1932. F. M. számú rendelet a keleti marhavásár, lépfene, sercegő, üszög, bivaly-vész, vezettség, takonykór, ragadós száj- és körömfájás, szarvasmarhák ragadós tüdőlobbja, juh-himlő, tenyészbénaság, ivarszervi hólyagos kiütés, rühesség, sertéspestis, sertésorbánc, szarvasmarhák nyíl gümőkórja, baromfi kolera és baromfi pestis megbetegedések, ilyen betegségekből történt elhullások vagy ezekre a betegségekre való fertőzés gyanújának a bejelentését kötelezővé tette.

Mint hogy a bejelentésre kötelezettek csak akkor tudnak a hivatkozott törvényhelyek rendelkezéseinek eleget tenni, ha a jelentési kötelezettség alá tartozó betegségeket, vagy azok gyanúját felismerik, illetőleg ha tudják azt, hogy miben áll a fertőzésre gyanús állapot, — értesítem az állattartó tulajdonosokat, az állatok levágásával és feldolgozásával foglalkozókat, herélőket, miskárolokat, hogy a m. kir. földművelésügyi miniszter ur által kiadott s a fent elsorolt betegségeket ismertető füzeteket az elsőfokú közigazgatási hatóság Kossuth ucca 20. sz. földszint 46. sz. helyiségében, a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara, a Gazdasági Egyesület, a Polgári és Gazdakör, az I. és II. ik számú gazdasági népiskolában, továbbá a helyhatósági állatorvosoknál díjtalanul megtekinthetik.

Debrecen, 1933 április 26.

Polgármester.

A LEGJOBB HIRDETÉSI ORGANUM A DEBRECENI FÜGGETLEN UJSÁG.

A VÖRÖS FOLT

Írta: H. WILLIAM PEARY

(68)

Vécsey Leó fordítása

5.

A napló papírja lángra lobbant

Pansy Simpson még mindig ott ült arca borulva az ebédliasztalnál. Teddy az ölébe kapta a leányt, kisértve vele a szabadba és a puha hóra fektette. Megvizsgálta ütőerét, hallgatta a szive dobbanását és megnyugodott. A beteg karjait kezdte mozgatni és csakhamar halványan pir jelent meg Pansy arcán, megmozdult a keble, sóhaj szállt el az ajkán és a szeméi is megrezdültek.

— Itt vagy? Mindenfelé keresünk, — szólalt meg mögötte James Hastings, aki maga is alig állt a lábán. — Mi történt tulajdonképpen?

— Megtudod hamarosan... Most végy mély lélegzetet és ne legyen másra gondod, — mondta az orvos és tovább folytatta az élesztési kísérletet.

— A művész ur már fel is ült adigra, mire érte mentem, — mondta a sófför. — Saját lábán jött ki a lakásból. Az első szava ez volt: Mi történt a doktor urral?

Lassanként Pansy is magához tért és felült. Körülnézett s amikor látta, hogy hol van, elpirult, fel akart ugriani.

— Mi történt velem? — kérdezte és mosolygott. — Ott a szobában elszédültem és le kellett ülnöm. Ön hozott ide?

James Hastings és a diáklány, akik mit sem tudtak a történetekről, most,

hogy magukhoz tértek, az orvost kérdezték:

— Nikk becsapott minket? Nem is volt ránk szükség? Nem voltál veszélyben? Azt hittük, hogy a mágus...

— A Nikk hívott benneteket?... Drága, okos kis Nikk.

— Persze, hogy a kutya... De mi történt?

Billy Parson hallgatott, az asszisztens pedig halkán szólt:

— Billynek köszönhetjük, hogy élünk... Billy kemény öklének... És a Nikknek... Gyertek... Már átmehetünk a szobákra, a gázt kivitte a léghuzat.

Bevezette őket a dolgozószobába, melyben a fehér lepedővel letakart pamlagon feküdt átlótt fejjel a mágus, Edward Kotszinszka, a tudós docens. A fiatal leány és a férfi meredten néztek a halottra.

— Agyonlőtted? — kérdezte Hastings.

— Nem, öngyilkos lett, amikor látta, hogy nincs menekvés.

Pansy némán állt és könnyesepp csillant meg a szemében. A tudóst siratta? A bátyját? Ki tudja? Talán ő maga sem.

Teddy Goodman az íróasztalhoz lépett, felemelte a telefonkagylót és szólt:

— A rendőrséget kérem!

A szobában állók valamennyien kérdő tekintettel néztek az orvosra, aki nyugodtan tartotta kezében a hallgatót.

ÉVA 1933

E. PRICE KÖNYVE

AZ „OKOS”
SZERELEM
ISKOLÁJA

BEKÖTVE 2 P

DANTE-KIADÁS

KÖNYVESHAZ

DRASCHE-LÁZÁR ALFRÉD:

„AZ EGYENES UT”

Drasche-Lázár Alfréd mögött nagy sikerek hosszú sorozata áll. Ezeket a sikereket kivétel nélkül páratlan mesélőkedvűnek kifogyhatatlan elbeszélőerejének köszönheti. Azok közé az írók közé tartozik, akik élnek, látják és élvezik az életet, s akik munkáikban friss színekkel tudják visszaadni azt, amit a valóságban átéltek, megláttak s tapasztaltak. Drasche-Lázár új könyve a mai élet hü tükre. A legelőbb élet kellős közepébe, a legfrissebb problémák hangyabolyába nyúl: a közéleti panamák, a vergődő magánvállalkozások, a kielégíthetetlen nő mellett tönkremenő férfiek világába. Regényének hősei mégis olyan férfit választ, aki a panamák, válságok és szerelmi csalódások zürzavarában megtalálja az egyenes utat s minden csalódáson át egyenes derékkal tud haladni a tisztas szegénység és a csendes megelégedés végpontjáig. Ismét olyan könyvet írt Drasche-Lázár Alfréd, amely mindenkihez szól, amely nem fél szembenézni az élet s épp ezért mindnyájun-

kat érdeklő napi kérdésekkel s amelyek igen nagy sikere kell, hogy legyen. A vasos regény az Athenaeum kiadásában jelent meg, ára 2 pengő 60 fillér.

HOGYAN HÓDIT A MODERN NŐ?

Price: Éva 1933

Ma meghódítani a férfit, a szerelmet, az életet csak azzal a csodálatos okossággal, bámulatbaejtő vakmerőséggel, diadalmos öntudatossággal lehet, ahogy Damaris, E. Price egyszerű regényének elragadó hősnője teszi, aki mindent s mindenkit felhasználva száguld, tör a siker felé.

Nem flapper, nem vamp, sokkal több ő. A Kor Szelleme!

Éva 1933 az Idő ragyogó s bájos teremtménye. Józán s merész, mint egy sport-lady s kitartó, mint egy rekorder. Igazi modern leány, aki tudja, hogy egyetlen happy end van: a Szent Házasság! Nopersze, a „komoly pénzzel” megalapozott házasság.

Damaris is szegényen kezd, mint annyi millió testvére a világon, de esze, ösztöne megtalálja a módját, hogyan szerezzék meg a Pénzt s miként kényszerítse a

„cskekkek tulajdonosát” teljes behódolásra. Egyetlen kincse: a leánysága. Vigyáz rá, őrizi. Hasznosítja.

Lordokon és grófokon és dollármilliomosokon gázol át s az benne a legnagyobb szerelmét, azt a férfit, aki őszintén fel tudja gyujtani a szívet. Damaris „okosan” köt szerelmi házasságot, de addig sok kalandon kell áttörnie, átmentenie magát.

Karrierjének diadalmos története a modern nő élethódításának legmagasabb „iskolája”. Akadémiaja! Damaris ismeri a mosoly művészetét, hogy kell megnyitni a tömött páncélszekrényeket s főképpen, hogyan kell elnyerni, megtartani és — a Házasság révén kormányozni a Szerelmet!

Ezért lett világsiker Price könyve: Éva 1933.

Magyarul most jelent meg Dante izlées kiadásában, Tábori Pál rendkívül szellemes fordításában. Több, mint regény, intim s izgalmas vallomás a mai nő életművészetéről. Olyan könyv, amelyről néhány nap múlva mindenki beszélni fog.

HIRDETMÉNY.

Ezuton is értesíti a városi vámhivatal az érdekelteket, hogy a vámhivatali a szénvásártérről f. hó 15-étől a Bethlen ucca 39. szám alatt levő hordójelző hivatalhoz fog áthelyeztetni.

Debrecen, 1933 május 8.

Városi vámhivatal.

Vásároljon hirdetőinknél.

— Az ügyeletes tiszt ur beszél? — kérdezte. — Itt Teddy Goodman doktor, a törvényszéki orvostani intézet asszisztense. Kérem az urakat, jöjjenek a Magasligetbe, Edward Kotszinszka dr. magántanár öngyilkos lett... Megvárom az urakat.

A hallgatót a helyére tette, aztán felvette az íróasztalon heverő írást, a tudós naplóját és indult vele a laboratórium felé. A mágus parókija, állszakállja és köpenye ott feküdt még a kemence előtt. Az orvos kezébe vette a mágus holmijait és határozott mozdulattal a tűzbe dobta. A napló papírja, a fehér köpeny és a paróka nagy lángra lobbant. Nem maradt itt semmi, ami a mágusé volt. Az, aki kinyújtott, merev testtel holtan feküdt a pamlagon, a mindenki által tisztelt és becsült tudós: Edward Kotszinszka volt.

Az asszisztens visszatért a dolgozószobába, ahol Pansy s Hastings megilletődötten hallgatták a sófför halk beszédét.

— Csukjuk be az ablakot, — mondta Teddy Goodman. — Nemsokára itt lesz a rendőrség és én azt szeretném, ha mindent a legnagyobb rendben találnának.

Végigjárták a helyiségeket, melyekből már eltűnt a gáz szaga és a becsukott ablakok némán őrizték a régi ház titkát.

— Billy, — mondta az orvos, — igazítsd meg a betört ajtót. Tedd helyre a kiszakított deszkát.

Beszélgetésük vonatottá lett és elgondolkozva néztek ki a hóborította gyümölcsös kertbe. A csendet James Hastings törte meg:

— Csak azt nem értem, hogy miért nem láttam meg, amikor jött... Pe-

dig biztos, hogy később érkezett, mint te a házba mentél.

— Látod ott a lábnymokat? — szólt az asszisztens. — Még most szürkületben is jól látszanak a hóban a mélyedések. A szomszéd villa felől érkezett. Látod? A ház eltakarta...

Gépkocsi állt meg a villa előtt, a rendőrszettek jöttek. A kapitány és a rendőrorvos a halotthoz lépett. A tiszt csak végigpillantott a holtesten, aztán sztereotip hangon kérdezte:

— Hogyan történt? Kérem mondják jegyzőkönyvbe.

Teddy Goodman mondta:

— A tanár ur látogatóba hívott bennünket... Itt a dolgozószobában beszélgettünk, egyszer csak felugrott és átment a laboratóriumba... Idegesen szólt vissza, hogy fáj a feje... Az utóbbi napokban különben is lehangolt volt... Es dörrenést hallottunk... Besietünk a laboratóriumba és ott találtuk véres arccal a kemence előtt. Behoztuk ide, hogy megvizsgálhassam... Már halott volt...

— Így volt, — mondták a többiek is.

BEFEJEZÉS

A magasligeti régi ház kertjében a gyümölcsfák roskadoznak az édes terhettől. A lehajló ágak alatt zöld pázsiton fehérre festett pedok s nyugágyaik nyújtóznak. A napsütéses koraórsi délutánon halk nevetés, zümmögő beszélgetés zaja hallatszott a fák alól. A sárga homokkal behintett kerti uton vidámarcu, gondőrfürtű nő sietett lengő fehér ruhában, vállára dobott seiyemkendővel az épület felé.

(Vége következik.)

Adósságbehajtástól házassági akadályig mindenre felhasználják a rendőrséget

Épen most csal a feleségem, kérek detektíveket — lihegi a felszarvazott férj. — A papucshős férj hamis feljelentéssel akarja fedezni magát az elmulatott pénzért

A debreceni rendőrségnek sok munkát adnak az igazi bűnösök, a hétróbbás tolvajok, betörők és csalók, de sok munkát adnak a feljelentők is, értvén alatta azokat a feljelentőket, akik nem bűnösöket jelentenek fel, csak a haragosukat, hogy ártsanak neki. Sok azoknak a száma, akik bosszujuk eszközüül tekintik a

rendőrséget, vagy egyszerűen zsarolni akarnak rendőri segítséggel. A központi ügyeleten a panaszfelvevő irodában fantasztikus kísérletek történnek, hogy egyéni érdekeik védelmére, tényleges büncselekmény nélkül is, kioroszakolják a rendőri beavatkozást.

Akik a rendőrt szeretnék végrehajtóként felhasználni

A legtöbb az elkészedett hitelező, aki már mindent megpróbált, hogy pénzt visszakapja, de a konok adósról eredménytelenül pattant vissza minden kísérlete. Amikor már nem használ semmi fenyegetés, sem ügyvéddel, sem pörrel, akkor megkísérik „fegyveres” beavatkozással megoldani a hitelezési ügyet. A naiv hitelező nagy alázatosan megjelenik ilenkor a panaszirodában és elsirja nagy baját. Őszintén megmondja, hogy nincs neki reménye már semmiben, csak az erélyes rendőrségben bízik, hogy visszakapja pénzét.

— Fogalmazó ur kérem — eszedik — csak egy rendőrt tessék leküldeni a lakására. Nem kell kihallgatni sem, csak figyelmeztesse a rendőrt, hogy jó lesz

megfizetni a tartozást, mert különben a hatósággal gyűlik meg a baja. Tessék elhinni, ha meglátja a rendőrt, azonnal fizetni fog, mert a rendőrségnek még van tekintélye, de a hitelezőt ma már kutyába se veszi az adós.

A hitelező jámbor óhajására természetesen a za válasz, hogy a rendőrségnek semmi köze az üggyhez, nem avatkozhat be, tessék polgári uton perelni a nem fizető adóst. Mondanunk sem kell, hogy ez a válasz még jobban elkészeríti a pénzéhez nem jutó hitelezőt. Nagy méltatlankodással hagyja el a rendőrségi palotát s bosszusan dörmög, hogy mire való hát a rendőrség, ha nem védi a becsületes polgárság érdekeit.

A legtöbb feljelentés eredője: a bosszú

A ravaszabb hitelező már nem teszi ki magát őszintesége következtében a gyors elutasításnak, hanem olyan formában tárja fel a hitelezési ügyet, hogy a bűnügy látszata meg legyen, vagy legalább is sejteni lehessen az adós terhére. Az ilyen bejelentések a legveszedelmesebbek, mert hosszan tartó nyomozást, kihallgatást kell tartani és a sok munka vége az, hogy nem állapítható meg a büncselekmény. A rendőrség hiába fáradozik, a hitelező örömmel dörzsölgeti közben a kezét, mert a kihallgatásokra idézett, alaposan kikérdeztetett adós fizetett, csak hogy szabaduljon a zaklatásoktól.

Sok a bosszúból történt feljelentés, rendszerint álnéven irt levelek. A rendőrség kénytelen utána nézni, mert soha nem lehet tudni, hogy a bosszu mikor vetíti elő a gondosan titkolt komoly bűnököt.

Legutóbb egy férj jelent meg a rendőrségen és nagy rémületen panaszkolta el, hogy a lakását teljesen kifosztották, még az ágyneműket is ellopták. A lakásba alkulcs segítségével hatoltak be, mert feleségének nyoma nincs. A tolvajok többen lehettek, mert még a képeket is elhordták a falakról. A férj panaszáról felvették a jegyzőkönyvet, megkérdezték, hogy gyanakszik-e valakire? Nem gyanakodott, a rendőrségre bizta, hogy állapítsa meg, kik fosztották ki a lakását? A nyomozás megindult nagy erővel, kihallgatták a szomszédokat, a házbülieket és kiderült, amit a férj is jól tudott, hogy a feleség hordatta el a lakásberendezést, mivel elköltözött férjétől. Egyszerűen csak az történt, hogy elvitte azt, ami az övé volt. Az elhagyott férjnek nem maradt más hátra, csak a bosszu. Felhasználta a rendőrséget, bosszút állt az asszonyon, akit a nyomozás során, kénytelenek voltak hosszasan kikérdezni, hogy miért vitte el a butorokat, hová vitte,

tényleg a tulajdona-e mindaz, amit elvitt a háztól. Az asszonykát nagyon kellemetlenül érintette a dolog, hiszen soha nem volt rendőrséggel dolga és restelte a kihallgatáson feltett kérdéseket. A férj bosszúja sikerült.

A VÉGREHAJTÓ, MINT „BETÖRŐ”

A másik eset: Az elegáns Miklós uccai fiatalember felrohant a rendőrségre és jelentést tett betörők garázdálkodásáról, jelentését azzal is súlyosbította, hogy bemondása szerint a lakását össze-visszaforgató betörők elloptak egy ezüstcigaretta-tárcát. Megindult a nyomozás nagy erővel és kiderült, hogy nem betörők jártak a lakásban, csupán a végrehajtó, akitnek joga volt behatolni.

Ez az ügy azonban ezzel nem nyert elintézés, komplikálja nagyon az ezüstcigaretta-tárca, melyet a feljelentő szerint elloptak. Értessülésünk szerint a lakásban járt ügyvéd és végrehajtó nem hagyja annyiban a dolgot. Tisztaítni akarják, hogy a lefoglalást szenvedő fiatalember tudta-e a feljelentést megelőzően, hogy foglalni jártak lezárt lakásában?

A „BIZOMÁNYI” PORTÉKA.

A rosszhiszemű és alaptalan feljelentések zömét azok a feljelentések adják, amelyeknek beadói a kereskedelmi életben mozognak. A fizetési nehézségek, a rossz hitelviszonyok sok hitelezőt arra kényszerítettek, hogy a polgári per megkerülésével, bünygyi utra tereljék a rendes hitelügyletet és perköltéségek nélkül hajtsák be „ráijesztéses” módszerrel pénzüket.

A tulajdonjog fentartással és bizományba adott áruk elszámolásánál támadt differenciák elintézésére is sok esetben kéri a rendőrség közbelépését, úgy tüntetve fel az ügyet, hogy a rend-

őség kénytelen legyen beavatkozni. A tulajdonjog fentartással eladott cipő vagy ruha igen sok esetben hamarabb elkopik, mint a részlet letelik. A hitelező, hogy pénzéhez jusson, szalad a rendőrségre jelentést tesz sikkasztás címén, mivel nincs meg az eladott portéka. Az eredmény: az adós fizet, csak ne legyen sikkasztási bűnper.

BÜNYGYI FELJELENTÉS A NEMFIZETŐ ADÓSOK ELLEN.

Hasonló ravaszággal járnak el sokan az adósaikkal szemben a bizományi üzlet látszata mögé bujva. Egy vásári kereskedő például egészen nyíltan megmondta egy kihallgatás során, hogy ő bizony nem tudja, hogy mit jelent tulajdonképpen a bizományi áru, de azt tudja, hogy ha beírja a számlakönyvébe hogy bizományi áru, akkor ha az adós nem fizet, az ügyet minden polgári pereskedés nélkül bünygyi utra lehet terelni és akkor sietve fizet. A rendes hitelezésekre a derék ember így aztán ráírta, hogy „bizomány” és erélyes pénzbeszedőnek akarta felhasználni a rendőrséget.

A makacs pereskedők elvesztett polgári perek esetén keresik fel nagy előszeretettel a rendőrséget hamis adatokra épült feljelentésekkel. Rendszeren hamis tanuzást akarnak bizonyítani, hogy a rendőrségi eljárásra hivatkozva az elvesztett perben újrafelvételt kérhessenek. Ezek a feljelentések már nemcsak a rendőrségnek, hanem az ügyészségnek és bíróságnak is sok munkát adnak. Természetes, hogy a hamis feljelentéseknek mindig rossz vége lesz — a feljelentőre nézve.

RENDŐRSÉGET KÖVETEL A FÉRJ, AKIT ÉPPEEN MOST CSAL MEG A FELESÉGE.

A féltékenységre zöld szemű szörnyetege is sok embert hajt a rendőrségre és olyan eljárásokra akarják rábírní a rendőrséget, amihez semmi köze és amibe nem avatkozhat be, lévén az a legbiztosabb magánügy. Nemrégben egy dult arcú, jobb ruházatu férfi rohant be este a rendőrség központi ügyeletére. Nagy sietve adta elő kérését. Szüksége van két detektívre, meg egy rendőrrre, mert a felesége éppen most csalja meg. A kért elutasították azzal az indoklással, hogy az nem bünygy, legfeljebb válópör lehet majd belőle.

— De értsék meg kérem — tüzelt a férfi — nekem nagyon fontos, hogy megkapjam a detektíveket, mert most in flagranti lehet érní a feleségemet és ahoz tanu kell. Fontos a leleplezés!

Hiába követelte a hütlén asszony leleplezéséhez a rendőri segítséget, nem kapta azt meg, hiába csábígtatta a nyomozókat az in flagranti val. Nagyon dühösen távozott, valami olyasfélét morogva, hogy mire való hát a rendőrség, ha nem a családi élet szentségének biztosítására.

AZ ELMULATOTT PÉNZ MIATT IS A RENDŐRSÉGNEK KELL FEDEZNI A PAPUCSHÖST.

Az alibi feljelentések is sok felesleges munkát adnak és nagyon fárasztják a nyomozókat, akik amugy is tul vannak terhelve munkával. Ha a papucshős férj kirug a hámból és elpengeti nagyobb számú pengőit, harcias feleségének támadásait a rendőrséggel kívánja visszaveretni. Mámorából józanodva, első dolga jelenteni, hogy elvetemült tolvaj megfosztotta pénztétől. A meginduló rendőri nyomozással bizonyítja azután gyanakvó felesége előtt az ártatlanságát.

Ilyen alibi feljelentést tett nemrégben egy jómódu vidéki gazdálkodó, aki tekintélyes summát hozott városi forgalomba kedélyes hölgyek társaságában. A rendőrségen szépen kieszelt mesét adott elő. Elmondta, hogy a kocsijárá az országuton felkérkedett egy jólöltözött fiatalember, aki cigarettával kínálta meg. A cigarettá opiumos volt, kikábult, mélyen elaludt és az opiumos országuti rabló elvitte minden pénzét. A lapok megírták a vakmerő rablást és mindenki sajnálta a kifosztott gazdálkodót, még a felesége is. Napok mulva azonban a nyomozó detektívnek az egyik éjszakai tündér elmesélte, hogy milyen jó pali került asztalhoz.

— Cuki vidéki pali volt, jó leveles dohányokkal — mesélte a nő —, szórta a bankót magától, csiszolni se kellett, olyan jó pofa volt!

A detektív gyanakodott, megszerezte a pontos személyleírást és kiderült, hogy az opiumos gazdálkodó volt a „cuki vidéki pali”. Az eredményes nyomozásnak nem örült a gazdálkodó, mert viharos folytatása lett odahaza.

MÉG HAZASSÁGOT IS MEGAKARNAK AKADALYOZTATNI A RENDŐRSÉGGEL.

Legérdekesebb esete volt a debreceni kapitányságnak egy felvidéki gyárossal és annak engedetlen fiával. Az eset úgy történt, hogy a fiu apja akarata ellenére nőszülni akart és Debrecenbe jött, hogy titokban itt tartja meg az esküvőt, távol a haragvó apától. Az Arany Birkában szállt meg és boldogan készült a nagy napra, amikor beállított két detektív és felmutatva az elfogatási parancsot, rendőrségre kísérték és lecsukták a rémületen tiltakozó fiatalembert. A rendőrtisztviselő előtt hiába hangoztatta szinte sírva, hogy ő nem követett el semmi bűnt, le kellett csukni, mert a felvidéki kapitányságtól érkezett jelentés szerint sikkasztott apja üzemből, megszökött és kéri a visszatoloncolását. A fiatalember, amikor értesült arról, hogy apja feljelentésére fogták el, azonnal érintkezést keresett az egyik tekintélyes ügyvéddel és megkérte, hogy intézze el a dolgot, hogy a házasságot megköthesse, mert apja csak azt akarja megakadályozni a bünygyi feljelentéssel. Az ügyvéd intervenciójára a rendőrség megengedte a házasságkötést, természetesen detektívek jelenlétében, akik vigyáztak a vőlegényre, mivel a feljelentés még nem volt visszavonva ellene. A vagyonos fiatalember rendőri segítségettel így kötött házasságot Debrecenben. A szertartás után visszavitték a rendőrségi fogdába és kiadták az utasítást, hogy másnap szállítani kell megbilincselve, előírás szerint a felvidéki városka rendőrségére. A szállításra azonban nem került sor, mert a debreceni ügyvéd jelentette a felbőszült apának, hogy minden igyekezete kárba veszett, mert a fiu mégis feleségül vette szíve szerelmét. Az értesítés után az apa sietve visszavonta a feljelentést, a rendőrség pedig sietve szabadon bocsátotta az új férjet, aki meg se köszönte a segítséget, úgy rohant — a feleségéhez.

Bence Mihály

A FÜGGETLEN UJSÁG hirdetései mindig eredményesek!

Laptulajdonos:

Debreceni Független Ujság Vállalat.
Nyomatott Nagy Károly és Társai kör-forgógépén, Debrecen, Piac ucca 49. sz.

APRÓHIRDETÉSEK

Egy apróhirdetés egyszeri közlésre 10 szög, három napilapban a Debreceni Független Ujságban, a Debreceni Ujságban és a Debreceni Polgárban hétköznap 50 fillér, vasárnap 70 fillér.

Vastag betűvel szedett szavak duplán számítanak. — Újleti hirdetésre más tarifa. — Felvilágosítással készséggel szolgálunk. — Apróhirdetéseket este 3 óráig felvesz a kiadóhivatal.

Levelezés

ANNY
Árai beszámlák: A kirakatban legdrágább kalap 6 pengő. Alakítás 2 pengő. (Csapó u. 1.) 3965k

Levélpapírok
papírszalvéták mindenféle papíráruk írószerek olcsón beszerezhetők Vámosi papírkereskedésben. Színházi átjáró. 4113

Betöltendő állás

Keresek
perfektül főző szakácsnőt május 15-re. Jelentkezés naponta tüdőzárkanyában, tisztí étkezdeben. 384

Jó munkás
cipész- és csizmadiaség felvétetik. Homok u. 63. 1216

Jól főző
fiatal gazdasszonyt keresek tanyára, ki háztartást önállóan vezet. Cim kiadóban. 1219

Jól főző
mindenest hosszú bizonyítvánnyal felveszek. Vörösmarty u. 1. Békés. 4143

Mindenes
bejárónő jó bizonyítvánnyal felvétetik. Jelentkezés hétfőn reggel 10 óra. Csapó u. 77. emelet, Szilágyi. 4142

Ügyes
kifutóleány felvétetik Goldstein Karolin cégnél, Miklós uca 5. 4093

Fodrászsegéd
szerény fizetésért állást keres helyben vagy vidéken. Széchenyi uca 28. sz. Házfelügyelőnél. 4130

Szalonom
vezetésére elsőrendűen képzett önálló szabónt keresek. Székely Sándorné Nyirbátor. 4131

Házmasterpárt
lehetőleg gyermektelen megbízható keresek. Honvédtemető u. 6. sz. 1239

Házmasternek
gyermektelen házaspár felvétetik. Szent Anna 60. 1245

Magasnövény
férfi betegségeit felvétetik. Magoss György tér 29. Jelentkezni 3-4-ig délután. 1236

Hónapos
fiú kocsinak felvétetik Belle-gelő 55. számú tanyán. Acsádi ut hatodik kilométer, gyümölcsösnél. 4151

Tanulóleány
fizetéssel felvétetik Debreceni Lajosné paplanvarrodájában. — Kossuth 11. 1266

Bejárónő,
fiatal, jó bizonyítvánnyal azonnal felvétetik. Gaál Istvánné, Zöldfa 12. 1260

Házmasterpár,
feleség takarításban segédkezik, azonnalra felvétetik. Hunyadi u. 9. 4154

Mindenes
jól főző hosszú bizonyítvánnyal 15-re felvétetik. Dr. Hajnalné, Arany János u. 46. 4155

Mindenes
leányt, szorgalmast, megbízható keresek. Bethlen uca 44. 1274

Tanulóknak
fiut koszt, lakással felvesz Lengyel kelmefestő, Csapó 24. 4161

Villanyszerelő
tanulóknak négy középiskolát végzet iju felvétetik. Schütz villanyszerelő mesternél, Piac uca 59. 1264

Állást keresők

Keresek
bármilyen szolgai állást. Családos, bizonyítvánnyal, esetleg biztosítékkal. Cim a kiadóban. 1211

Sírgondozást,
mosást, vasalást olcsón vállalkozok. Románé, Rakovszky u. 11. 1225

Házvezető,
ki bitünően főz, süt állást keres, helyben, tanyára, vendéglőbe, vagy fürdőhelyre esetleg bérházban. Ajtó uca 10. 4121

1000 pengő
óvadékkal kereskedő üzletvezetői, raktárnoki, vagy hasonló állást keres. „Biztos fedezet” jellegre kiadóba. 4152

Üzletek

Üzlethelyiség
(volt férfiruhaüzlet) azonnali kiadó. Csapó uca 10. sz. a. Értekezni az udvari lakásban. 3820

Forgalmas
helyen vendéglő jogfolytonossággal kiadó. Szepességi 8. 4102

Korcsma
Rákóczi közelében kiadó. Értekezni az udvarban. Maróthy 3. 1248

Vámospercsen
fűszerüzlet, teljesen felszerelve, korcsma jogfolytonossággal, — szép lakással, nagy udvarral, kuglizóval kiadó. Értekezni: Hangya főútnál. 1222

Ingatlan

Előnyös
kölcsonnel terhelt főtéri kertesi családi házat, mely orvosnak, ügyvédnek kiválóan alkalmas, elcserélném kisebb értékű házra vagy villára. Telefon hétköznap délelőtt: 34-50. 1172

A város
legszebb helyén, a központi egyetem előtti téren villatelek sürgősen eladó. Értekezni: dr. Szabó, Első Takarék. 1157

Ebesen
13 hold szántó, állomáshoz közel, eladó. Értekezés Csáthynál, Deák Ferenc uca 9. 1217

Vágóhidnál
gyönyörű sarokház hely olcsón eladó. Drogéria, Batthyány uca 19. 1223

Eladó
Arany János uca 13. sz. ház kedvező feltételekkel. 4115

Nyíl u. 107.
számu ház eladó korcsmahelyiséggel együtt. Értekezni Rothermere u. 57. sz. alatt P94

Házhelyek
Kerekes telepen Szávay uca 2. szám alatt törlesztésre eladók. 1232

Széchenyi uton
és Sipos uccán telkek jutányos árban kedvező fizetési felételek mellett eladók. Bartha, Ispóty uca 3. Telefon 27-85. 4139

Eladó
adómentes kerti ház fűszer, korcsma és dohányrusitással. Cimet a kiadóba kérek. 1229

SAMU JÁNOS
OFB. engedélyes hirdetései: Eladó házak! Zöldfa uca 3., Varga uca 10., Károly Ferenc József ut 9., Aczél uca 9., Márton Kálmán uca 42., Gyepusor uca 43. két szobával, 1200 öl területtel, kertészetre is igen alkalmas. Eötvös uca 88. szám hihetetlen olcsón, Budai Ézsaiás uca mellett Sebes uca 31. szám szép 3 szobás uriház, Kut uca 136. szám nagyon olcsón, Szeffü uca 10. számú ház nagy telekkel, Sárosi uca 4., Hadházi uca 21., Monti uca 23., Pozsonyi ut 20. Ez is egy csoda olcsó vétel! Aczél uca 35., jó két lakással, 700 öl gyümölcsös-sel, nagyon olcsón. Földek: Ondódon 10, 12, 6, homokon közel 28, 12, 30. Birtokbérlet: 5 km. 30 hold prima fekete, homokban 80 holdas. Házhelyek: Széchenyi kertben, Domokos Lajos uca 6. alatt, Dózsa uccában, Szoboszlói uton, Zrinyi uca 47. alatt több házhely olcsón. Kondor uca 3. alatt szintén olcsó házhelyek. Iroda: Hunyadi uca 24. 1276

KIADÓ
Csillag u. 82. sz. családi ház. Értekezni: Ispóty u. 13. szám alatt. 851

II. emeleti
5 szobás, komfortos lakás kiadó Értekezni: Debreceni Első Takarékpénztárnál. 1077

Teljesen
különbejáratu szoba parkirozott udvarban, nyaralóknak kitünő üdülőhely, kiadó. Cim a kiadóban. 3887

Háromszobás
fürdőszobás modern urilakás központban olcsón kiadó. Fűvészkert uca 14. 4046

Kiadó
egy tiszta nagy szoba, különbejáratu magánosnak üresen vagy butorozva csendes udvarban. Lorántffy 42. 1208

Szépen
butorozott 1, esetleg 2 szoba kiadó. Piac u. 49., II. em. földlépcső 1. ajtó. 4057

Kiadó
Csapó u. 24. sz. házban egy szoba, konyha, éléskamrából álló lakás. Értekezni: Horváth, helyvisutú főintézőnél. Telefon: 20-55. 1221

Kiadó
Arany János u. 35. sz. házban háromszobás udvari lakás mellékkel kiadó augusztus 1-re. 1184

Butorozott
szoba május 15-re kiadó. — Ugyanott foxi eladó. Monti ezredes uca 17. 1265

Irodának,
rendelőnek 3 szobás, fürdőszobás, valamint 2 szobás udvari lakás sürgősen kiadó. Piac uca 56. alatt. 1253

Parkos udvarban
3 szobás, komfortos lakás aug. 1-től kiadó. Rákóczi u. 35. Értekezni: ucai lakásban. 4156

Három-
és négy szobás komfortos lakás kiadó augusztus és novemberre Szent Anna u. 22. szám alatt. Értekezni lehet ugyanott az emeleten. 1098

4 szobás
parkettes, komfortos ucai földszinti lakás azonnal kiadó. Széchenyi uca 40. 1272

Forgalmas
helyen parkettás butorozott szoba kiadó, esetleg ellátással. Cim a kiadóban. 4158

4 szobás
modern lakás, 2 előszobával augusztusra kiadó. Csapó uca 22. 1233

Háromszobás,
elő-, fürdőszobás komfortos lakás külön udvarral kiadó. Hortobágyi uca 34. 1262

Kiadó
kettő szoba, konyha, speiz. — Kékes uca 50. 1258

Kiadó
városi kislakás. A tüdőzárkanyával szemben levő Kassa uti kislakás telepen egy szoba, konyhas lakás szabadkéz-ből kiadó. Értekezni lehet a helyszínen Stieber József telepfelügyelőnél. 1237

Csinosan
butorozott szoba kiadó. Kóser ebédkoszt kapható. Miklós uca 43. 4092

Egy
szoba, konyha mellékkel kiadó augusztus 1-re kiadó. Cegléd uca 14. Ugyanott két ebédli szekrény eladó. 1140

Csinos
butorozott kis szoba azonnal is kiadó. Libakert, Szeffü uca 14. 1210

CSILLAG U. 82. SZ. CSALÁDI HÁZ.
Értekezni: Ispóty u. 13. szám alatt. 851

II. emeleti
5 szobás, komfortos lakás kiadó Értekezni: Debreceni Első Takarékpénztárnál. 1077

Teljesen
különbejáratu szoba parkirozott udvarban, nyaralóknak kitünő üdülőhely, kiadó. Cim a kiadóban. 3887

Háromszobás
fürdőszobás modern urilakás központban olcsón kiadó. Fűvészkert uca 14. 4046

Kiadó
egy tiszta nagy szoba, különbejáratu magánosnak üresen vagy butorozva csendes udvarban. Lorántffy 42. 1208

Szépen
butorozott 1, esetleg 2 szoba kiadó. Piac u. 49., II. em. földlépcső 1. ajtó. 4057

Kiadó
Csapó u. 24. sz. házban egy szoba, konyha, éléskamrából álló lakás. Értekezni: Horváth, helyvisutú főintézőnél. Telefon: 20-55. 1221

Kiadó
Arany János u. 35. sz. házban háromszobás udvari lakás mellékkel kiadó augusztus 1-re. 1184

Butorozott
szoba május 15-re kiadó. — Ugyanott foxi eladó. Monti ezredes uca 17. 1265

Irodának,
rendelőnek 3 szobás, fürdőszobás, valamint 2 szobás udvari lakás sürgősen kiadó. Piac uca 56. alatt. 1253

Parkos udvarban
3 szobás, komfortos lakás aug. 1-től kiadó. Rákóczi u. 35. Értekezni: ucai lakásban. 4156

Három-
és négy szobás komfortos lakás kiadó augusztus és novemberre Szent Anna u. 22. szám alatt. Értekezni lehet ugyanott az emeleten. 1098

4 szobás
parkettes, komfortos ucai földszinti lakás azonnal kiadó. Széchenyi uca 40. 1272

Forgalmas
helyen parkettás butorozott szoba kiadó, esetleg ellátással. Cim a kiadóban. 4158

4 szobás
modern lakás, 2 előszobával augusztusra kiadó. Csapó uca 22. 1233

Háromszobás,
elő-, fürdőszobás komfortos lakás külön udvarral kiadó. Hortobágyi uca 34. 1262

Kiadó
kettő szoba, konyha, speiz. — Kékes uca 50. 1258

Kiadó
városi kislakás. A tüdőzárkanyával szemben levő Kassa uti kislakás telepen egy szoba, konyhas lakás szabadkéz-ből kiadó. Értekezni lehet a helyszínen Stieber József telepfelügyelőnél. 1237

Különbejáratu
csinosan butorozott szoba kiadó. Simonyi ut 13. 4112

Butorozott
uccai szoba külön bejárattal olcsón kiadó. Miklós u. 25. 4114

Kiadó
urilakás 2 szoba, nagy előszoba, konyha, speiz, ujonnan festve. Kandia 5. 4116

Kiadó
augusztusra esetleg azonnalra 4 szoba, előszoba és hallos minden komforttal ellátott telenyáron lakható villalakás parkirozva, gyümölcsös-sel. Értekezni Vörösmarty u. 1. tulajdonosnál. Telefon 22-11. 4119

Kiadó
betonos helyiségek műhelynek, raktárnak. Olcsó boxok bérelhetők. Miklós u. 49. 4122

Földszinti
uccai négy szobás urilakás aug. 1-re kiadó. Arany János uca 20. Értekezni az emeleten. 4128

Négy szobás
alkovos és ötszobás első emeleti modern ucai lakás teljes komforttal kiadó. Ferenc József ut 16. Alföldi palota. 1121

Szoba,
előszoba, konyha kiadó június 1-re. Lorántffy 24. 1227

Különbejáratu
nagy butorozott szoba csendes udvarban kiadó. Kigyó 53. sz. 1244

5 szobás
lakás Magoss György tér 21. sz. alatt azonnal kiadó. 1238

Butorozott
szoba kiadó. Vilmos császár körutól benyúló Bessenyei u. 10. 1235

Kiadó
egy ucai és udvari szoba, konyha, speiz. Jókai uca 17. 1254

Teljesen
különbejáratu butorozott szoba kiadó. Bethlen 44. 1275

Uccai
kétszobás lakás júliusra kiadó. Teleki uca 18. 1271

Elegáns
butorozott szoba kiadó. Piac uca 59., földszint 2. lépcső. 1278

Egy
szoba, konyha, mellékkel kiadó. Külsővásártér 9. Értekezni Papp Lászlónál Ferenc József ut 16. 1120

Kiadó
szép ucai szoba irodának, rendelőnek vagy lakásnak. Batthyányi 7. 1228

Kiadó
két szoba, konyha, speiz udvari lakás. Értekezni lehet reggel 8-10-ig Jókai u. 7. szám. 1241

Modern
5 szobás ucai lakás minden mellékkel kiadó. Forró-vízűtűs. Lift. Szent Anna és Varga uca sarok. 1243

Egy
szoba, konyha, speiz, parkirozott udvarban kiadó. Csokonai uca 17. P84

Kiadó
augusztus 1-re 4 szobás emeleti uri lakás fürdőszobával, gázzal. Értekezni a házfelügyelőnél Hunyadi uca 24. 4124

Erkélyes
elegánsan butorozott szoba kiadó. Dr. Brüllnél, Piac ucca 26.

Butorozott
tisztá, kényelmes szoba különbejárattal, ellátással is kiadó. Csapó ucca 19., udvarban, jobbra. 1209

Kiadó
augusztusra 7 és 3 szobás gyönyörű lakás. Péterfia 48. 1267

Egy
nagy szoba, konyha, előszobás és két szoba, konyhas lakás melékkelhelyiségekkel kiadó. Péterfia u. 54. 1252

Háromszobás
uccai lakás augusztus 1-re kiadó. Mester u. 31. 1269

Orvosi
rendelőnek alkalmas elsőemeleti kétszobás uccai lakás teljes komforttal kiadó. Piac ucca 59. 1263

Kiadó
modern 4 szobás tiszta lakások azonnalra és augusztusra. Csapó 59. 1257

Olcso
butorozott szoba kiadó. Kigyó ucca 45. szám, 3. ajtó. 1248

Kiadó
két szoba, konyha, villanyvilágítás, egy szoba, konyha, egy szoba. Késes u. 86. 1249

Uccai
elsőemeleti 4 szobás komfortos lakás kerthelyiséggel Botthyány ucca 10. sz. alatt augusztus elsőjére kiadó. Értekezhetni Debreceni Első Takarékpénztárnál. 1067

Lakást keresők

Háromszobás,
fürdőszobás lakást keresek lehetőleg belvárosban július 1-re. Ajánlatot „Egy évre előre fizetek” címen a kiadóba kérek. 1226

Modern
3 vagy 4 szobás lakást keres három tagú család. Ajánlatokat „Pontos fizet” jellegre kiadóhivatalba kérek. 4137

Lakást keresek
központon 3-4 szobás, földszintest július 1-re. Ajánlatot „Július 1-re” jellegre a kiadóba. 1250

Rádió

Rádiót,
csillárt, kerékpárt, gumit, alkatrészeket legolcsóbban vásárol: Katznál, Piac 60. 3753k

Rádiók,
villanycikkék, csillárok legolcsóbban Bárányánál Szent Anna 1. Villanygók cserélése. 3857k

Eladás

Kovácszén
q-ként elszigetelő lemezek már 6 pengőtől, kutrámák, mérlegek, benzinnmotor, fávágó körfűrész baltával eladók. Bartha fatelep Ispotály u. 3. Telefon 27-85. 4138

Eladó
sürgősen szép kivitelű, keveset használt keményfa háló, Kincseshegy ucca 15. 4120

Egy
Bösendorfer zongora jutányos árbán eladó. Cim a kiadóban. 4126

Hushordó
jó stráfkocsi kibádogozva, olcsón eladó. Árpádtér 47. üzlethelyiség. 4123

Virágok,
cserepesen és levágva, csokrok, koszorúk, virágkosarak izléses kivitelben legolcsóbban Farkas Margit virágüzletében, Bikával szemben 1093k

Kutszivattyúk,
építkezéshez vassínék, sparheltek legolcsóbban. Fischer, Csapó 89. Telefon 28-59. 3752

Indián motorkerékpár
oldalkocsival és Ford-autó kifogástalan állapotban eladó. — Cim a kiadóhivatalban. 1204

TISZTELETTEL
értesitem az igen tisztelt vevőimet és ismerőseimet, hogy az eddig „Alföldi Faértékesítő Vállalat” tűzifaosztálya, cégtulajdonos Iház Henrik név alatt Pesti ucca 2. szám alatt folytatott tűzifatelepet Bözörményi ut 3. szám alá, közvetlen a „Hortobágy”-malom mellé helyeztem át. Villamos megálló. Főzésre alkalmas tűzifa, míg a készlet tart, 3 P 20 filléért kapható. „Erdélyi Tűzifa- és Szénkereskedés, cégtulajdonos: Iház Henrik. Telefon 32-31. 1081

Fehér cipők
sandalettek nagy választékban, olcsó árbán. Bellánál, Városházával szemben. 4035k

Gyermekokocsi
uri, keveset használt azonnal eladó. Nagy, Bözörményi ut 81. cs, v 4048

Gyermeksportokocsi,
keveset használt, olcsón eladó. Rothermere ucca 14. 1195

Egy
fél hálószoba butor jutányosan eladó. Péterfia ucca 21. 1196

Kitünő
jó és olcsó borok édes tokaji szamorodni 1 pengő, okvetlen izlelje meg. Goldstein, Kigyó u. 4068

Két ajtó
eladó. Hatvan ucca 58. asztalos. 4072

Sajáttermésű
kitünő zamatos tiszta fajborok legolcsóbban. Blas Ede, Széchenyi 29. 4097

Turisták,
kiránduók, strandolók eldorádója az Esterházy huslerakat Piac 30. Szenzációos nagyválaszték huskonzervekben, szalámitételekben, pástétomokban, sajtokban. Turisták csoportos vásárlásnál 5 százalékos engedményt élveznek. 4036k

3 darab
ablak, 1 vaskályha és 2 virágállvány eladó. Bánffy u. 12. 1270

Eladó
alig használt öt lóra való 16-szerszám és tengerimorzsoló. — Csapó ucca 28. 4147

Tejfeldolgozó
berendezés (hűtők, köpülő, főlőző kannák) eladó. Cim a kiadóban. 4149

Eladó
egy tábori tűz fűrógép, amerikai- és apró szerszámok. Tudakozódni: Kishegyési ut 5. PP

Eladó
világos komplett teleháló, világos ebédasztal, világos tonettszék, tölgyfa íróasztal és egy Yost-írógép. Cim a kiadóban. P97

Fűszerberendezés
mázsával, mérleggel olcsón eladó. Andrassy ut 91. 10083

Eladó
egy fehér jávor hálószobaberendezés. Domb u. 22-b. 4117

Akácfa
kettő pengő 80 mázsánként száraz. Schwartz, Agárdi u. 6. Telefon 32-04. 4127

Eladó
fehér gyermekokocsi és egy spanyolfal. Faragó 7. 1261

Eladó
építkezésből kimaradt ajtók, ablakok és egy kapu. Lorántffy u. 32. 1230

Redőnyös
boltajtók, ablakok, ajtók, napellenzők, asztalkonyhák olcsón eladók. József kir. h. u. 7. 1256

Motorkerékpár,
jókárbán lévő 200 pengőért eladó. Nyugati u. 46. szám. 4103

Kádároknak
való szép hasáb tölgyfa Prohászka és Társánál, Bethlen 44. Telefon 11-61. 1273

Cseplőgéphez
dob, kalászfűző, gyűrűscsapágyak és több armaturák olcsón eladók. Bocskay-tér 7. Ugyanott kaparógépeket, ekekapákat veszünk. 98

Könyvű
hajtókocsi és egy bőrfedeles olcsón eladó. Erzsébet u. 28. 4162

Jégsezekrény
hentesnek, mérsárosnak, jókárban lévő olcsón eladó. Virág ucca 40. 1231

Vétel

Zálogcédulát,
használt férfiruhákat, használt butorokat veszek; levelezőlaphívásra házhöz megyek. Áruközvetítő, Csapó 14. 3772

Ikerablakot,
hármast, 120-130 magaszt megvételre keresek. Ispotály u. 13. sz. 1369

Recamiert,
garantáltan tisztát megvételre keresek. Cim a kiadóban. 3736

Buzaaljat,
repcealjat és köles keveréket bármilyen mennyiségben veszek. Apaffy ucca 20. 656

Kerékpárt
használtat megvételre keresek — Mester ucca 46. fűszerüzlet. 10084

Tejet
40-50 litert napi szállításra keresek. Ajánlatokat Klór, Gázgyá ru. 4. 4134

Fogászati
és universalis orvosi felszerelést megvételre keresek. Cim a kiadóban. 1242

Keresek
megvételre nagy vaskaput Csapó ucca 61. 1234

Eladók:
garantált tiszta fehér sodronyos vaság, sezion, egyszerűbb csillárok, virágtartók. Cim a kiadóban. 3736

Ebédlők,
börgarnitúrák, szőnyegek, asztalok, íróasztalok, uriszoba, szalontükör olcsón eladók. Csapó ucca 16. udvarban. 4099

Óbor
literje 40, 5 liter vételnél 36 fillér. Boldogfalva ucca 13. 1214

Egy
alig használt barna öltöny vékony alakra eladó. Apaffy ucca 25. 10082

Aprított fa
pengő 2.40 mázsánként, nyári tüzelésre kiválóan alkalmas. — Bródy fatelep, Pesti u. 2. Telefon 13-95. 4132

Leghorn,
izlandi kakas, tojás eladó. Vénkert, Domokos u. 8. sz. 99

Hitelesített
puld- és tizedesmérlegek eladó. Teleki ucca 96. 4160

Nagyobb
mennyiségű száraz akácát veszek. Cim a kiadóban. 1251

Pénz

Ezer pengő
biztosítékok keresek százszoros fedezetre, ingatlan, értékpapírost. Értesítést „Biztosíték” jellegre kiadóhivatalhoz. 4144

1500
pengő építkezési kölcsönt keresek hatszoros tehermentes ingatlan fedezetre. Cim a kiadóban. 4129

Fényképezés

Fényképezőgép
9x12-6s márkás, olcsón eladó. Cim: Debreceni cimfestőnél. — Piac 38. 4150

Oktatás

Naményi
gyorsíró- és gépiróiskolában szakszerű, olcsó, gyors kiképzés. Allandó beiratkozás. Allamérvényes bizonyítvány. — Bathyány u. 9.

Ellátás

Uri háznál
központban izletes, változatos, elsőrendű ebédkoszt házhöz szállítva vagy bent étkezésre kapható. Pauchly Béláné, Bathyány u. 9. sz. 1124

Kitünő
házikoszt uri családnál kihordásra is kapható. Rákóczi u. 35. uccai lakás. 4157

Különféle

Borka
Dégenfeldtéről Kossuth ucca 8. alá költözött. Borka, Bíró rádió, villany szerelés. 3856k

Eltörött
disztárgyak, nippek porcellánok ragasztását olcsón vállalja Bárány Szent Anna 1. 3948k

Szekeres
Testvérek festővállalata. Ha izléses és olcsó festőmunkát kíván, forduljon bizalommal cégünkhez. Debrecen, Homok u. 12. sz. Telefon 13-19. 10079

Kicserelem
viselt kopott férfi- és fiuruháját legprimább minőségű gyapjú szövetekre, vagy elsőrendű szabóságomban saját szöveteimből kétszeri próbával elegáns ruhákat készítek érte. Vég uriszabó, Burgundia 2. szám. Ipariskolával szemben. P48

Libákat
prima legelőre felesbe elvállalok. Cim a kiadóban. 1255

Van szerencsém
a n. é. közönség tudomására hozni, hogy lakatosműhelyemet a Piac ucca 63. szám alatt megnyitottam. Méltányos árbakon, pontosan készítek minden szakmába vágó műépület-, díszmű- és speciális lakatos munkákat. A n. é. közönség szíves pártfogását kérve, tisztelettel: Fin Lajos épület- és műlakatos. P96

Kulcsok
egy bőrtáskában elveztek. Kérem kiadóba leadni. 4169

Weber S. könyvkötő
Bathyány u. 2. szám elvállal bordiszmű, goblein, paszpartout, doboz, arany, ezüst, dombor és koszoru szalagok nyomását olcsón és izlésesen. 1246

Tavaszi
fotóújdonóságok, amatőr felvételek kidolgozása, nagyítása meglopó olcsó áron Berzékinnél, Piac u. 38., udvarban. 3924k

Műbutorokat
jótállással készít és raktáron tart Csapó u. 67., Bálint József. 3926k

Ha kerékpárján
szakszerű munkát óhajt, — Nagynál eszközlik, Hatvan ucca 18. 3947k

Vendéglőmet
megnyitottam Csapó ucca 10. Zóna egész nap, olcsó étkezés. Kitünő italok. Szíves pártfogást kér: Géder András. 1094k

Kertberendezéseket,
sírok beültetését, szobanövények átültetését jutányosan vállalom. Farkas József műkertész Piac u. 14. virágüzlet. 3631

Kerékpár,
varrógép, írógép, gramofon, rádió szakszerű javítása Molnár Ernő műszerésznel, Csapó u. 30. 3445

Pauló
vésnök és bélyegzőkészítő üzlete Szent Anna ucca 10. alatt. 3855k

Autó,
motorkerékpárgumik új futó felületezése, javítások garanciával 48 óra alatt. Tóth gumüzem, Rákosi Jenő ucca 5. Telefon: 17-05 3862k

Autotechnikai szaküzletemet
Piac ucca 60. szám alatt, a Központi garage területén lévő udvari helyiségben megnyitottam Németh Dániel. 3925k

A gyorsvonaton
május 6-án, szombat délután Debrecenről Püspökladányig való utazásnál tévedésből elvitte bőröndömet. Nyomravezetőt vagy megtalálót jutalmazok. Króh Vilmos, Degenfeldtér. P87

Monogramot,
himzést jutányosan készítek. — Hajó u. 14. 4094

Figyelem!
Női hajvágás 30
Ondolálás 40
Manikűr 30
Fodrásznót fölveszek azonnal. Tripsánszky fodrász, Wesselenyi ucca 1. 4089

Elveszett kutya
zsemlyeszínű szálkás szőrű tacsókó (daqli) f. hó 5-én. Megtaláló belklinika portásánál kap 10 P jutalmat, 4145

Poloskairtást
cyángázzal és lakások vizsgálatát felelősséggel vállalom. Poloska- és patkányzszer kapható. Kossuth ucca 47. Nánássy. v, k, cs 4041

Tenniszütő
hurozmester csak elsőrendű munka. Tanczer, Bathyányi u. 6. 4135

Figyelem!
Hozott szövetből már P 24-től készítek öltönyöket legújabb szabással. Blau Dávid uriszabó, Arany János 3. 4136

Mai viszonyok
mellett olcsó árbakon készítek minden szakszerű cipő és csizmákat és javításokat elkészítek. Orosz Ferenc, Mester ucca 4. 10080

KEGYES FERENC
sírkőraktár, Burgundia u. 21. P95k

Pianino,
elsőrendű gyárunány, jutányosan bérbeadó. Cim a kiadóban. 4146

Használt
villanykörtét cserélnék használttal, 220-ast 110-esre. Csapó u. 15. Dr. Széll. 4159